

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Sol·licitat
control O.J.D.

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar
Impressió:
Barcelonesa de
Publicacions S.A.
Dipòsit legal: 14387

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

"Vaig veure una
multitud tan gran
que ningú no
l'hauria poguda
comptar. Eren
gent de tota
nacionalitat, de
totes les races,
i de tots els
pobles i llengües".

(Litúrgia de Tots
Sants)

Any III N.º 110

Setmana del 1 al 7 de novembre del 1981

40 Ptes.

S'han iniciat els treballs del II Congrés

1.500 persones treballen per a una escola cristiana

Barcelona.— A l'escola La Salle Bonanova de Barcelona se celebrà, el dia 31 d'octubre, una assemblea extraordinària d'escoles cristianes com a inici del II Congrés de l'Escola Cristiana de Catalunya. Presideixen l'acte el Conseller d'Ensenyament de la Generalitat, Hon. Joan Guitart, i el bisbe de Girona, monsenyor Jaume Camprodon. Aquest Congrés es perllongarà fins el mes de maig del 82 i és considerat com un procés de reflexió i aprofundiment sobre alguns dels trets essencials de l'escola cristiana en el moment actual. Hi participen activament les comunitats educa-

tives de les 500 escoles cristianes de Catalunya. Això fa que més de 1.500 persones es plantegin la problemàtica de donar un contingut cristià a les nostres escoles.

Programa de l'Assemblea extraordinària:

Salutació. Sentit de la Campanya.

Una escola assequible a tothom
Francesc Riu i Rovira i Villar. Secretari General del Consell de l'Escola Cristiana.

Principis per a una Llei de Finançament de l'Educació.
Josep Ma. Mateu i Aragonès en nom de la Confederació Cristiana d'Associacions de Pares d'Alumnes de Catalunya.

Les adhesions a la Campanya.
Una escola assequible a tothom.
Lectura de l'Acta Notarial que serà adreçada a l'Excm. Senyor Ministre d'Educació i Ciència.

Parlament conclusiu
Hon. Joan Guitart i Agell Conseller d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

El perquè i el com d'un Congrés
Francesc Riu i Rovira de Villar.

Convocatòria del II Congrés de l'escola cristiana de Catalunya
Mons. Jaume Camprodon en nom de la Conferència Episcopal Tarraconense.

En propers números, Catalunya Cristiana es farà ressò d'aquest important esdeveniment.

(Vegeu informació sobre les escoles cristianes de Catalunya a les pàgines de "Cultura i Pensament")

Afinant

La ciutat sobre la muntanya

Les festivitats que clouen l'any litúrgic —Tots sants, fideles difunts i Crist Rei— des d'un angle o altre ens parlen totes de l'Església, Cos vivent del Crist Rei de l'Univers; misteri del Déu Creador i Salvador que travessa la història i penetra gloriosament i sofredent, endut pel seu Cap, vers el més enllà etern de l'ésser de Déu.

Aquestes celebracions "eclesials" haurien de ser una ocasió per a renovar la nostra fe en l'Església. Confessem-ho, el nostre catolicisme està malalt de manca de fe en l'obra salvadora de Crist a través de tots els temps —que li pertanyen com a Senyor— pel seu Cos que és l'Església. Les etapes de l'esllavissada són fàcilment recognoscibles. D'un criticisme, fins a un cert punt, molts han passat insensiblement al desamor, i d'aquest a la infidelitat, a la pèrdua de la fe en l'Esposa del Verb; en llur davallada és probable que es creuin curiosament amb més d'un germà d'altres confessions cristianes que puja fatigosament vers "la Ciutat sobre la muntanya".

Joan E. Jarque i Jutglar

Tots Sants

La solemnitat de Tots Sants té una connotació escatològica, de triomf messiànic que, com ho han expressat els artistes de totes les èpoques, ens fa contemplar la multitud dels sants que, viscuda la vida temporal en la fe, l'esperança i l'amor, frueixen eternament de Déu i el lloen.

Demanen a Reagan més ajut al Tercer Món

Cancún.— Vint personalitats religioses americanes, entre elles tres catòliques (J. Bryan Hellr, cap de l'oficina catòlica americana de Justícia i Pau, el superior dels Missioners de Maryknoll, James P. Nooman i el jesuïta Peter J. Honriot, director del "Center of Concern"), han demanat al president Reagan que animi en la cimera mundial de Cancún

el deure d'un millorament de les ajudes Nord-Sud i de desenvolupament.

En una carta que han adreçat a Reagan, fan una crida als caps de govern dels vint-i-dos països desenvolupats o en camí de desenvolupament presents a Cancún, de prendre l'acord mutu d'eradicar la pobresa mundial i el subdesenvolupament.

Catalunya
Cristiana

iumenge

Solemnitat de TOTS SANTS Color blanc

A cura d'Alexandre Oliver O.S.B. monjo de Montserrat

Un suplement per a seguir la litúrgia de la paraula i per estar al dia dels corrents que incideixen en la vida de l'Església.

pàgina 24

ultura i Pensament

Tres planes (les 24, 25 i 26), dedicades a pulsar la problemàtica de l'educació a casa nostra.

La Generalitat subvenciona Grups de Teatre

El Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació, Max Cahner, ha donat a conèixer el resultat del Concurs d'ajut a grups de teatre professional que havia estat convocat per aquest Departament. El total d'aquest ajut suposa 38.850.000 de pessetes, i afecta a 27 grups teatrals. A aquest ajut cal sumar 6.500.000 pessetes per a sales programadores i els ajuts que ja s'han concedit a grups de teatre infantil i a altres activitats relacionades amb el món del teatre.

Així mateix, en el transcurs d'aquesta conferència de premsa, el Conseller de Cultura i Mitjans de Comunicació ha anunciat que el Centre Dramàtic de la Generalitat constituirà un organisme autònom del Servei de Teatre. Hermann Bonnín, fins fa poc temps director de l'Institut del Teatre, ha estat encarregat d'elaborar un projecte sobre estructura, funcionament i objectius del Centre Dramàtic de la Generalitat. Per aquest estudi H. Bonnín comptarà amb la col·laboració dels membres de la Comissió Assessora de Teatre i s'espera que aquest estudi sigui enllestit en el termini de temps més breu possible.

Pel que fa al Servei de Teatre, el Conseller ha anunciat que, a través també de la Comissió Assessora, es farà un estudi sobre les funcions i característiques que cal que tinguin i que haurà de contemplar, entre altres aspectes, l'ajut als grups professionals, al teatre d'aficionats, la situació del teatre a les comarques de Catalunya, la política de premis i festivals, etc. De moment, no s'ha nomenat el Cap del Servei de Teatre entre altres raons —ha assenyalat el Conseller— perquè cal convocar un con-

курс per a cobrir aquesta plaça.

El Conseller ha remarcat la importància de les tasques de la Comissió Assessora de Teatre i el paper fonamental que ha de jugar en aquesta nova etapa. Així mateix ha manifestat el seu agraïment als mitjans de comunicació per la sensibilitat que mostren pels problemes del món del teatre i ha afirmat que cal lluitar per un objectiu comú com és la consolidació i la millora de la situació del teatre a Catalunya.

Eren presents a la conferència de premsa, el Director General d'Activitats Artístiques i Literàries, Albert Manent, Antoni Bartomeus, cap de Secció del Servei de Teatre, H. Bonnín, responsable de l'estudi sobre el funcionament del Servei de Teatre; així com Fabià Puigcerver, Frederic Roda i Josep Montanyés, membres de la Comissió Assessora de Teatre. Ultra aquestes tres persones formen l'esmentada Comissió Lluís Solà, Feliu Formosa i Josep Maria Muñoz Pujol.

Subvencions a grups de teatre professional

El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya ha concedit aquestes subvencions:

Teatre Lliure (cinc milions i mig de pessetes) pel muntatge i manteniment "Fulgor i mort de Joaquim Murrieta" de Pablo Neruda, versió de Miquel Pol. **Els Comediants** (quatre milions) pel muntatge i manteniment de "Apoteòsica sarau de gala". **Els Joglars** (quatre milions) pel muntatge i manteniment de "Olimpic Man Movement". **Companyia Enric Majó** (tres milions) pel muntatge de "Terra Baixa". **Pere**

Planella (tres milions) pel muntatge de "Marat-Sade" de Peter Weiss, traducció de Feliu Formosa. **El Teatrí** (un milió i mig de pessetes) pel muntatge de "El Vodevil" (homenatge a Josep Santpere). **Companyia Adrià Gual** (Ricard Salvat) (un milió i mig de pessetes). **Grup d'Acció Teatral de l'Hospitalet** (un milió de pessetes) pel muntatge i manteniment de "La hija del capitán", de Valle Inclán. **Roba Estesa, Teatre** (un milió de pessetes) pel muntatge de "Faraó, Faraó". **José Antonio Gutiérrez** (un milió de pessetes) pel muntatge de "La balada de Christy Mahon", de John M. Synge, traducció de Walter Cots i Vicky Peña. **Teatre Popular de Barcelona** (Esteve Polls) (un milió de pessetes) pel muntatge de "Mare coratge i els seus fills" (Bertold Brecht), traducció de Jordi Voltas. **La Gàbia** (un milió de pessetes) per "tournee" de "Laura a la ciutat dels Sants". **Can Boter** (cinc-centes mil pessetes) pel muntatge de "Cristophe Colomb", de Michel de Chelderode, versió catalana de Santiago Sans. **Talleret de Salt** (cinc-centes mil pessetes) pel muntatge de "Estruços d'escenari" (Col·lectiu. **Teatre Estable de Barcelona** (Adrià Gual) (cinc-centes mil pessetes) pel muntatge de "Estimat Txekhov", contes adaptats per Joaquim Cardona. **Teatre del Temps** (Carme Portaceli) (cinc-centes mil pessetes) pel muntatge de "La disputa de l'ase contra Frere Anselm", Anselm Turmeda. **Grup de Teatre Mayer** (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge de "Estricta Vigilància" de Jean Genet, versió de Josep Maria Benet i Jornet. **Teatre del Rebombori** (dues-centes cinquanta mil) pel muntatge de

"Animàlia". **Grup de Teatre de l'Orfeó de Sants** (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge de "El més feliç de tots tres" de Labiche. **Albert Vidal** (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge d'un nou espectacle. **Mercè Bruquetes** (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge "La dolça de les Tàpies", de Carles Valls. **L'Altern** (Josep M. Gimeno Puig) (dues-centes cinquanta mil pessetes) tournée de "En Pepitu enamurat". **Tossal Teatre** (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge d'"Amèrica no hi és". **El Crit** (Montserrat Carulla) (dues-centes cinquanta mil pessetes) tournée de "La viuda trapejola". **La Sínia** (Elpidia Oliver) (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge de "Ruij", textos de Juli Vallmitjana, adaptats per Jordi Teixidor. **Víctor Martínez de Lahidalgo** "Al Victor" (dues-centes cinquanta mil pessetes) pel muntatge de "Xampú de sang", textos de Max Aub. **Teatre del Confetti** (Damià Barbany) (cent mil pessetes) pel muntatge de "Toros i Toreros" espectacle joc.

A més, s'han concedit ajuts a sales programadores: a la **Sala Villarroel** (tres milions de pessetes), al **Teatre Lliure** (dos milions de pessetes) i a la **Sala Regina** (un milió i mig de pessetes).

Un home immergit en el teatre

Hermann Bonnín és més conegut en el món del teatre per la seva labor pedagògica que no pas com a director d'escena. La seva vocació de pedagog ha deixat durant anys en un obli-

gat segon terme l'altra gran faceta de la seva personalitat. Hermann Bonnín cursa estudis a l'Institut del Teatre de Barcelona i un cop llicenciat passa a ser-ne professor. Guanya per oposició una càtedra a la Real Escuela de Arte Dramático de Madrid i per oposició n'és nomenat Director. El 1970 la Diputació de Barcelona li demana de dirigir l'Institut del teatre de Barcelona, ocasió que aprofita per tornar a casa nostra i donar un nou aspecte i una nova embranzida a la nostra primera institució teatral.

De 1970 a 1980 Hermann Bonnín converteix l'Institut del Teatre en un centre viu. En els anys del franquisme el catalanitzat i hi dona entrada a totes les persones que tenen una vàlua professional. En aquesta època crea el Centre d'Estudis i Documentació de les Arts, l'Espectacle i la Comunicació a Catalunya dins l'Institut del Teatre. Hermann Bonnín posa en funcionament els FIPLA (Cursos de pràctica de llenguatge-audiovisual), i es pot considerar creador de la Xarxa de Centre d'Activitat teatral Comarcal a Catalunya.

Hermann Bonnín troba encara temps per a la investigació i a més de publicar diversos articles fa conèixer un estudi sobre la tasca pedagògica d'Adrià Gual, fundador de l'Escola Catalana d'Art Dramàtic, denominació sota la qual és creat el 1913 l'actual Institut del Teatre.

En els anys setanta és una de les persones que més contribueix en la renovació del teatre anomenat independent amb l'establiment d'un Teatre Experimental a Catalunya.

Darrerament ha impulsat edicions teatrals com la de "Clàssics Universals" Traduïts al català.

GEROTEL

Un concepte humanístic d'assistència a les persones grans

Allotjament, alimentació, visita mèdica
habitacions indiv. o dobles.
Suites (totes amb bany)

Acompanyament habitual o circumstancial
Consol davant la solitud -
Profilaxi de l'avorriment
Teràpia de grup -
cura integral de la persona - rentat de roba

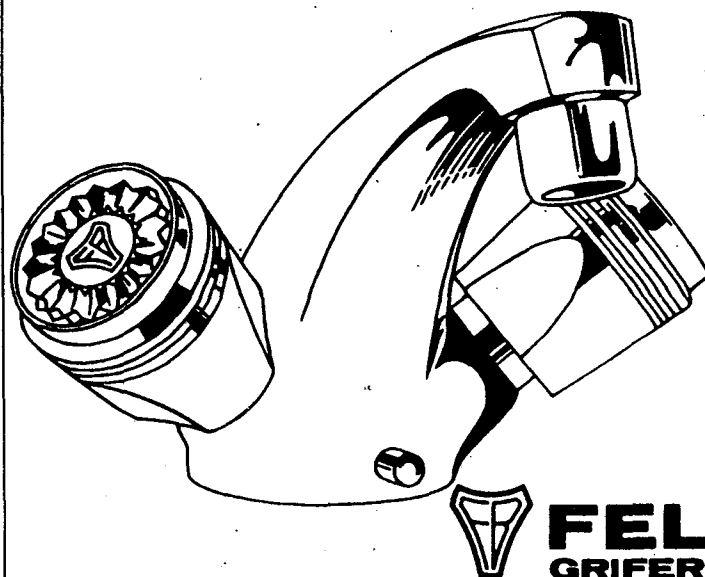
INSTAL·LACIONS

Sala menjador - Sala d'actes -
Salons de TV (dues sales)
Sala de música - Biblioteca - saló de jocs -
àmplia zona ajardinada
Terrasses - Cinesiteràpia (massatge-exercici)
Servei humà d'alt nivell assistencial

GEROTEL, S.A. - SANT ANDREU DE LLAVANERES
Telf: 792 62 77

Triación N

UNA GRIFERIA DE ALTA CALIDAD Y GRAN LUJO QUE SE SUMA A LOS YA ACREDITADOS MODELOS MARBO, CRISTALIA Y BLUE-STAR

Sr. Instalador:
Solicitenos
cuanta información
precise.

De venta
en almacenistas
de saneamiento.

FELIU BOETS A.
GRIFERIA NOBLE

Avda. de Roma, 137. Tel. 253 83 20 BARCELONA 11

L'educació cristiana

El nou curs escolar ja fa dies que ha començat arreu per a l'EGB. Els altres centres d'estudis, mitjans, superiors o especialitzats, s'acaben de posar en marxa per aquestes dates. És tot el món de l'educació que està d'actualitat. CATALUNYA CRISTIANA, fidel al seu propòsit d'oferir als seus lectors mensualment unes pàgines especials de "Cultura i pensament" les dedica avui al tema de l'escola cristiana i a alguns dels problemes que li són connexos.

Els articles que publiquem en aquest número no pretenen pas exhaurir el tema; ni tant sols encetar-lo. Es limiten a ser un toc d'atenció sobre un problema

viu i actual: els cristians no ens podem desentendre del món de l'ensenyament i de l'educació. Ens hi va certament el futur, però seria una miopia imperdonable limitar aquest problema a una qüestió d'estratègia, és a dir, considerar l'escola cristiana —les institucions— i l'educació en cristià en general i a qualsevol nivell —institucional o no—, com uns purs instruments de "proselitisme". Deixariem aleshores de banda el que és essencial. Nosaltres no sols reclamem, sinó que estem obligats a una presència pròpia entre les noves generacions d'infants i de joves que es formen pel demà perquè tenim una noció de la persona

humana que ens és pròpia. L'home, pel cristià, no sols és portador de valors —suposant que estiguéssim d'acord en tots i cada un d'aquests "valors"— sinó que ell mateix és un valor i el subjecte insubstituïble de tots els altres. Des d'un altre angle —el del treball— ens ho recordava el Papa en la seva encíclica.

El manteniment i el desenvolupament de les escoles cristianes i l'acció sostinguda per a una educació cristiana pels batejats en qualsevol institució pública és filla del convenciment que s'hi juga l'Evangelí, i no pas un privilegi social o un poder polític.

El lector escriu

Projecte d'una gran obra social

Des d'aquesta magnífica tribuna pública, voldria exposar unes idees que fa temps van madurant dins de mi, i que cada dia em convencen més de la seva utilitat.

Perquè no organitzem quelcom definitiu per ajudar eficaçment qualsevol necessitat humana material i espiritual?

Imagino una Obra Autònoma, sostinguda per aportacions voluntàries dels creients, amb capital invertit en coses rendibles, on hom destinés l'interès íntegre a ajudar tota mena de necessitats. Una obra de garantia total, popular, universal, independent de la política. Una obra capaç d'inspirar la confiança fins el punt, que si hom en morir volgués legar béns als pobres, o simplement, per finalitats bones d'ajuda i promoció humana, tingués la certesa i total seguretat que es farà. I sobretot, que serà una font d'obres bones que perduraran en el temps.

A diferència de Caritas, l'Obra que proposo és d'inicial i contínua inversió del capital, a fi de disposar dels interessos en net i íntegrament a favor de qui passi necessitat: pobres, malalts, aturats, vells, etc.

El capital es reuniria a base de petites aportacions voluntàries, donatius, últimes voluntats, rifes, festivals, o tot el que de bo sigui possible. Després en ser una quantitat important, ja funcionaria un xic més autònom, però sempre obert a tota classe d'aportació. No sols material, sinó també d'aportacions directes de treball personal.

Una obra capaç de recollir tot l'excedent alimentari i industrial, i canalitzar-lo gratuïta-

Passa a la pàg. 4

Sant Francesc d'Assís: Déu ho és tot per a ell

Fa quatre setmanes que intento d'escriure aquest article. El proppassat dia 4 van començar les celebracions del vuitè centenari del naixement de Francesc d'Assís. I un hom —que mira de ser cronista de l'actualitat religiosa— no podia ignorar un esdeveniment d'aquest gruix. Però, com es pot escriure sobre Francesc d'Assís sense que a un hom li caigui la cara de vergonya?

He rellegit —no sé si per desena vegada— els seus escrits fragants. I com més els llegia, més incapaç em sentia de provar de fer-ne un comentari. I és que Francesc és la veritat mateixa, la coherència absoluta entre predicació i vida. No va demanar mai res a ningú que ell no hagués complert per endavant. Com podia parlar jo de la seva pobresa, la seva puresa o la seva alegria?

Un hom podria acollir-se —és veritat— als tòpics de sempre. Parlar del "mínim i dolç Francesc d'Assís", tornar a explicar la història del llop de Gubbio, especular sobre la seva rebel·lia o la seva pobresa, omplir les meves ratlles d'ocellets jolius que lloaven Déu. Però un hom ha de preguntar-se si no hem abocat tant de sucre sobre la seva figura simplement perquè ens resulti menys indigest.

Perquè, contràriament al que se sol dir, no veig per cap costat la pressumpta modernitat de sant Francesc si es contempla el món modern amb el seu rostre vertader i no només en somnis. A l'inrevés: Francesc és radicalment contrari al que avui impera, és una visió del món oposada frontalment a la nostra.

Aquest segle en què som —tant si ens agrada com si no—

"Jo, Francesc, he fet la meua part. Que el Crist us ensenyi la vostra".

se centra en els diners, el poder, la violència, l'autoadoració i un secularisme que, en comptes de mirar de purificar la religió, té com a fita ideal l'arraconament definitiu de Déu al seu Cel. Hi ha res de menys franciscà que tot això?

Encara més: Francesc mateix va ésser secularitzat, abaratit, profanat. Els "hippies" hi apel·laven. Però, tenen res de comú els objectius de Francesc i llurs fites? També l'ecologia protegeix el seu bon nom. Però, entenem els ecòlegs —llevat d'excepcions— la seva "comunió" amb la natura com una transparència de l'Altíssim?

Francesc fa venir vertigen. Com el Crist. I ningú de nosaltres no s'assembla a cap dels dos. I cap dels dos no s'assembla a les mel·líflues imatges que en pintem.

Francesc és el més rígid dels teocentrismes. Déu ho és tot per

a ell. Només a la llum de Déu té sentit l'home, només com a reflex seu les coses adquireixen subsistència. El seu humanisme és profundíssim, però només perquè se centra en el Crist, la plenitud de l'home, la plenitud de Déu. Francesc ens hauria mirat desconcertat en sentir-nos predicar els nostres humanismes. Hi ha res de més radical que un ésser que gosa dir "Sóc un home lliure; el meu amo és Déu"? El vassallatge màxim era per a Francesc la llibertat màxima i única.

La pobresa, després, solament n'és una conseqüència. Francesc no cerca la pobresa amb l'orgull d'un gest rebel; no la branda per passar-la per la cara de ningú. L'assumeix perquè és conseqüent. Si Déu és la seva possessió única, si Déu ja l'omple prou, quin sentit poden tenir els diners, la propietat, el luxe?

I la seva alegria, té res a veure amb les nostres?

Francesc viu alegre perquè Déu és una festa. I si Déu és aquest esclat de plenitud, què pot ser un home si no el seu joglar?

Mirat amb aquesta llum, el simple fet de viure plegats en el seu amor es converteix en alegria; el treball ja no es fa com una obligació i comença a ser viscut amb "entusiasme"; la mort es torna germana nostra; les coses esdevenen el gran decorat transparent a través del qual ens arriba la llum de Déu. Tot es torna comunió.

I a Francesc, no l'escandalitza l'Església. La cúria romana, amb tot el seu esplendor fatu, no li provoca la rebel·lia ni la colera.

Hi veu, com en qualsevol sacerdot, només el poder sobrenatural que porten a dins, al fons de llurs cuirasses de riqueses. Si es queda nu davant un bisbe, no ho fa per ganes d'enrojolar ni de passar res per la cara. Transmet el Crist i deixa a les seves mans el judici dels altres. Amb prou feines mira ni d'ensenyar res. "Jo, Francesc, —diu amb paraules que resumeixen tot el seu missatge— he fet la meua part. Que el Crist us ensenyi la vostra". Fins i tot amb prou feines gosa resar oracions de súplica per por d'acaparar Déu amb elles.

S'entén ara per què tremolo quan escric d'ell? S'entén ara per què he de limitar-me a contar aquestes coses, avergonyit de no assemblar-m'hi gens? I, malgrat tot, faria tanta falta que tornés...

José Luis Martín Descalzo

Ve de la pàg. 3

ment vers els més pobres i els realment necessitats.

Una obra, igualment capaç, d'omplir tants milers de mans buides per manca de treball, posant-los a servir, desinteressadament, el bé i la promoció dels més pobres i desvalguts.

Una Obra així, sols pot néixer i viure de la FE. Faig una crida als lectors de Catalunya Cristiana perquè pensin en l'idea, la madurin, i entre tots, la duem a la pràctica.

També demano a la mateixa Direcció del periòdic, que estudiï la idea i que miri si la pot patrocinar directament, tècnica i jurídica, ja que jo sol no hi entenc. Sols és possible si és obra de molts. / **Pere Francesc.**

Els segadors

Als escrits d'aquesta secció, a l'exemplar de Catalunya Cristiana n.º 107 de l'11 al 17 d'aquest mes d'octubre, molt encertadament M.ª Dolores Torres d'Hortal, suggereix de posar una nova lletra a l'himne. "Els Segadors" perquè l'actual és massa agressiva.

Posats a canviar-la, s'hauria de procurar, però, limitar el text només a tres o quatre estrofes, per fer-lo fàcil de recordar, en

cantar-lo en actes públics i altres trobades.

A la Catalunya Nord, en el text que es canta, hi han afegit una estrofa que és com una immensa abraçada entre els països catalans i seria bo incorporar-la tota sencera al nostre himne.

Fent una adaptació de diverses versions, inclosa la de la M.ª Dolores, i amb la inspirada revisió d'un poeta, podria quedar, més o menys d'aquesta manera:

Catalunya comtat gran
qui t'ha vist tan rica i plena!
Ara és hora segadors
de fer bella nostra terra.
Bon cop de falç!

Bon cop de falç!
Defensors de la terra!
Bon cop de falç!

Els països catalans
tornaran a vida plena,
Catalunya Nord i Sud
i les Illes i València.
Sentint ja la llibertat
Hissarem nostra senyera,
nostra llengua parlarem
i ens governarem per sempre
/ **Miquel Rovira.**

Curtmetratges dolents

Passo a exposar-li una situació que fa bastant temps que

El lector escriu

estem passant i que cada vegada empitjora: M'estic referint als curtmétratges que estem obligats a veure a les sales d'estrena de pel·lícules, doncs si arribem després ja no es troba bon lloc.

Jo no sé a qui pertoca revisar aquestes pel·lícules curtes: si al Delegat de Cultura, o si les sales exhibidores estan obligades a llogar-les, o si les adquireixen de gust, sigui com sigui, resulta infamador.

Malaguanyats els metres de pel·lícula que es fan servir! Com enyor els dibuixos que passaven de Walt Disney, o els noticiaris que ens ensenyaven les belleses d'Espanya!

Veritablement, el cinema és un mitjà de cultura, però la veritat és que amb aquests curts d'ara no s'apren res de res, sinó tot el contrari. / **Leandra Giralt Ros.**

La llibertat exigeix responsabilitat

L'Obra del Bon Mot i Foment i Unió Intel·lectual, respecte a

l'afer de l'obra teatral que més o menys anàrquicament s'està representant al Teatre Romea, es creu en el deure de ponderar, sota el seu exclusiu punt de vista, les reaccions que la Conselleria de Cultura de la Generalitat, en vetllar per la qualitat de les obres que patrocina, s'ha vist obligada a desencadenar.

Creiem que en la nostra Generalitat, com en tota societat racional transcendent, li calen unes regles de joc i uns propòsits ètics de superació humanística i estètica.

És molt lamentable que s'hagi dit als diaris que "qualsevol" censura és un atemptat contra la mateixa essència de la llibertat i que és un control que no permet la creativitat, sinó tant sols anar repetint Terra Baixa. Que això és indignant per quan atempta contra la llibertat d'expressió.

La Comissió Gestora de l'obra del Bon Mot ha d'afegir, glossant uns d'aquests mots apareguts a la premsa tan irresponsable o amb tanta manca d'escripsols socials, que Catalunya ha estat sempre terra de llibertat i que per això ha sobreviscut sempre, però que la llibertat que no és responsable, ni és ètica ni té estètica, no és ni

progrés ni és llibertat, ni és catalana ni va vers el futur. / **Obra del Bon Mot.**

"Catecismo social" en català

Per la meua professió, m'he hagut d'interessar molt per la qüestió social. He llegit les encíclics cabdals i de bons sociòlegs. Últimament m'ha satisfet molt —excepte petits detalls secundaris— el llibre "Catecismo social", de Mn. Josep Ricart Torrens. Em consta que molts l'han llegit i que s'ha venut molt. Jo em permeto demanar que la seva segona edició, es publiqui en català, ja que l'autor és de la nostra terra. Molt bé que també es faci una edició en castellà, però crec convenient que en la nostra literatura tinguem llibres de pensament catòlic social en català. I aquest és un dels que pot figurar-hi dignament. Espero que en la propera edició l'autor glossarà l'encíclica "Laborem exercens", que precisament revaloritza la doctrina social de l'Església, que és el tema de "Catecismo social". Cordialment, / **Xavier Bosch.**

PETITS ANUNCIS

VENC PIS AMB CALEFACCIÓ

PREU
1.650.000 ptes.
Tel. 886 17 88

LOCAL EN VENDA O LLOGUER A L'HABITAT CATALUNYA

Tel. 885 33 19

No és un valuós tresor la SALUT?

Les obres de l'ESCOLA de Naturisme Científic i pràctic en TROFOLOGIA, de l'eminent doctor José Castro, us ajudaran a gaudir-la plenament, tot REGENERANT-VOS.

Orientació als qui desitgin seguir en aquesta Escola.
Hores a convenir.

Demaneu els llibres a les llibreries o a la seva delegada dipositària M.ª E. Pujol Duran, al carrer Peris Mencheta, 12 - Telfs. 229 26 89, 357 19 98 i 300 09 24. Barcelona-32

CALAFELL

Venc apartament luxe.
1.ª línia mar. 130 m².
4 habit. 2 cuartos de bany.
Tracta directa propietari
Tel. 256 50 34
Tardes de 6 a 8 h.

VENC NAU INDUSTRIAL

de 250 m² a 50 m.
Cruïlla de l'Esperança
Tel. 886 35 93

ASSOCIACIÓ CATÒLICA DE MESTRES CASA DEL MESTRE

Tots els divendres de 7 a 9 de la tarda en el CASAL DEL MESTRE, carre de Llúria, 7 pral. i durant el curs escolar 1981-82, tindrà lloc, com en anys anteriors, les tertúlies animades sobre temes actuals de pedagogia, religió i sociologia

Tots els assistents poden intervenir
El President

TRASPASSO CARNISSERIA CANSALADERIA (AMB PIS)

Amb total funcionament i rendiment, per no poder atendre per motius de salut
Bones condicions
Tel. 886 17 88

S'ofereixen senyores
de fer feines
Trucar a C.C.
Telf. 215 37 50

LLOGUER PIS de 3 habitacions
exterior nou per estrenar,
amb parquet menjador,
gran terrassa
Zona Aragó-Meridiana
Trucar al Tel. 246 45 44
dimecres, dijous i divendres
de 21 a 22 hores
Estació metro Clot
Renfe-Mercat

PIS CONSULTORI AMB VIVENDA

Per a metge, practicant
A.T.S. o podòleg
Completament instal·lat
Confortable
Amb clientela pròpia
Zona de Sants
(prop del Metro)
Per no poder atendre'l
es TRASPASSA
Condicions molt interessants
Trucar de 8 a 9 del vespre
al telèfon 421 91 07,
feiners, menys dissabtes.
Abstenir-se agències.
Tracte directe amb
els interessats

CASAL DEL MESTRE

Roger de Llúria, 7, pral. Barcelona-10

El dissabte 27 de novembre del 1981, Festivitat de Sant Josep de Calasanz, patró del Magisteri, a les 11 del matí, l'Associació Catòlica del Magisteri, honorarà el seu patró amb una Eucaristia a la capella del carrer de Llúria 15 (Jesuïtes) celebrada per mossèn Anton Udina, sacerdot, mestre i fill de mestres.

A les 12, acte d'homenatge, al Casal, al que fou Inspector en Jefe de Barcelona i president del Casal, D. Julio García Ortega. Hi haurà un aperitiu, obsequi de l'entitat.

Us hi esperem a tots, socis i simpatitzants.

LA JUNTA

Apartado de Correos 35

VENDA DE XALETs I APARTAMENTS en els millors indrets de L'Escala (Costa Brava). Preus interessants. FINQUES GUANTER (A.P.I.) Avinguda Ave Maria, 7. Tel. (972) 77 02 72

S'ofereix tècnic en matriceria i motlles, experiència direcció petita indústria acceptaria plena dedicació o mitja jornada.

Telf. 660 00 59
de 9 a 10 vespre

Classes de PINTURA A O'OLI DIBUIX PERSPECTIVA

Telèfon 218 94 69
De 2 a 3

ENSENYANÇA CORTE I CONFECIÓ

Telf.: 330 54 64
Preu: 1.000.- ptes.

Es prega a parròquia o entitat que per renovació de mobiliari vulgui desprendre's de bancs o cadires velles en bon estat, ho comuniqui a la parròquia de Sant Isidor de Barcelona, c/. Urgell, 178, Tel. 253 62 90, a fin de convenir la seva adquisició.

**Anuncieu-vos
aquí**

Punt de vista

Tensió UCD-PSOE

Els dos grans partits espanyols viuen hores d'enfrontament. Encara no fa quatre dies que es varen posar d'acord per tal de regular el procés autonòmic a llur manera, quan sembla que del passat apropiament ja no en resta res. El que foren flors i violes, ara només són picabaralles.

De Catalunya estant fóra fàcil d'opinar que UCD i PSOE només saben posar-se d'acord quan es tracta d'igualar les autonomies basca i catalana, però aquest judici d'intenció no aprofundiria en les causes de l'actual enfrontament.

En principi és lògic que el partit del Govern i el principal partit de l'oposició manifestin opinions diferents sobre moltes qüestions. El que no és tan lògic, i no és gens positiu, és que aquest dissenyament explicable esdevingui un focus de tensions que creixen i augmenten extraordinàriament. I això és el que passa, en aquests moments, entre ambdós partits.

Hi ha, en principi, un tema propagandístic per excel·lència, que és el de l'OTAN. Mentre que UCD, Déu sap sota quins compromisos, s'ha plantejat l'adhesió d'Espanya al tractat de Washington amb una urgència inesperada i inexplicable, la posició del PSOE davant aquesta adhesió, per estrictes motius de competència amb UCD, s'ha radicalitzat i ha esdevingut altaveu d'un enfrontament exagerat.

Amb el teló de fons d'aquest tema de política estrangera, que fa un contrast xocant amb els acords que ambdós partits havien aconseguit en un tema estatal com el de la famosa harmonització, el PSOE ha celebrat un congrés amb un cent per cent de vots —quina unanimitat, Déu meu!— per al seu Secretari General i UCD ha apartat de la Direcció General de RTVE Fernando Castedo. En aquest quadre general, sense relleu per a la normalitat andalusa en la votació de l'Estatut, incideix el triomf de Fraga a les eleccions gallegues, mentre les preocupacions pròpies s'adrecen, en realitat, a les properes eleccions legislatives estatals, que s'han de celebrar el 1983, però que el Govern té la facultat d'avançar-les.

La tensió UCD-PSOE és, sobretot, una tensió preelectoral. El PSOE, diguin el que diguin els seus dirigents, és molt sensible a la possible formació d'un gran partit de dreta per conjunció de Fraga i Calvo Sotelo; UCD, d'altra banda, no veu amb bons ulls la política moderada de Felipe González, perquè li pot arrabassar els vots que els socialistes necessiten per a governar. A partir d'aquesta preocupació central, la tensió sorgeix per causes concretes, però fa que aquests temes individualitzats assoleixin una importància molt més gran de la que realment tenen. És el cas, no cal dir-ho, de la dimissió de Castedo, que és jurídicament inexpugnable, però que pesa, sens dubte, la ferma voluntat del Govern de no deixar-se perdre, sempre cara a les properes eleccions, un arma tan important com la televisió. De la mateixa manera, sempre a partir de la situació preelectoral descrita, el tema de l'OTAN aconsegueix una intensitat dialèctica sorprenent, intensitat que és una manifestació més del xoc frontal entre dos partits que, després del 23 de febrer, van voler fer les paus però, per raons òbvies, no poden signar una pau eterna.

Josep Faulí

CATALUNYA

L'Ajuntament retalla el "Noticiari" de la Mercè

L'Ajuntament de Barcelona, mitjançant el conseller de Cultura, Rafael Pradas, ha fet retallar algunes frases del "Noticiari" de Barcelona referents a les Festes de la Mercè, segons informà l'Institut Català de Cinema.

Segons aquestes fonts, el conseller ha fet "censurar" els diàlegs, que eren poc favorables a l'Ajuntament.

Com se sap, el "Noticiari" és sufragat en part per l'Ajuntament i en part per la Generalitat. Segons les fonts informants, el conseller afirmà que "qui paga és qui mana" en aquest tipus de filmacions.

El Port de la Bonaigua obert aquest hivern

La Generalitat ha decidit la inversió de divuit milions de pessetes amb l'objectiu d'assegurar al màxim el trànsit de vehicles pel Port de la Bonaigua durant aquest hivern. Aquesta inversió se centra en l'adquisició d'una màquina escampaneus, i

la posada en servei d'una brigada de quatre persones, amb seu a Viella, que tindran cura de fer practicable la carretera entre Viella i Esterri.

Amb això es pretén disminuir durant aquest hivern la problemàtica dels talusos intermitents de neu que impedeixen l'enllaç per carretera entre la Vall d'Aran i el Pallars Sobirà.

Crítiques a la divisió dels districtes de Barcelona

La proposta de descentralització administrativa de Barcelona que signen Lluís Casassas i Joaquim Clusa no és vàlida i s'ha d'impugnar, segons el criteri de Carles Carreras, que ha fet una minuciosa anàlisi de la proposta oficial.

El doctor Carreras, juntament amb altres dos membres del departament de geografia de la Universitat de Barcelona, examinà la proposta de Casassas i Clusa. Carreras, que lliurà el seu informe als regidors convergents el passat dia 15, ha volgut fer una tasca d'investigació independent de les conveniències polítiques i de les perspectives electorals.

La descentralització administrativa de la ciutat, una de les grans promeses electorals dels socialistes, és encara avui només una prometença. Els socialistes van adonar-se de la complexitat

de la qüestió i, després de diferents intents, van encomanar un estudi a dos tècnics que han realitzat una proposta que a parer de Carles Carreras "ven com a ciència el que és política".

"La Segarra arribarà a ser un paisatge lunar"

Els tretze Ajuntaments que formen la Mancomunitat de municipis de l'Alta Segarra i que s'oposen a l'explotació de mines de lignit a cel obert pels grans perjudicis que ocasionen a la riquesa agrícola de la regió, han decidit de no atorgar cap permís municipal per a noves explotacions a l'aire lliure.

Els habitants dels pobles de la comarca veuen com alguns terrenys agrícoles esdevenen un paisatge gairebé lunar a causa dels grans forats de les mines.

ESPANYA

La patronal contra el pacte UCD-PSOE

"El pacte UCD-PSOE pot portar-nos a una dictadura democràtica", afirmà Alfred Molinas, president del Foment del Treball, en el curs d'una conferència pronunciada davant dels socis del Club Prisma.

Molinas va insistir en la incapacitat dels partits polítics per a donar solucions als problemes econòmics actuals i justificà la necessitat que la patronal intervingui davant de l'opinió pública per defensar els seus punts de vista.

Alcalde cessat per apropiació indeguda

L'Alcalde de la població salmantina de Poveda de las Cintas ha estat cessat com a membre de la corporació per apropiació indeguda de 110.000 pessetes de les arques municipals.

El fins ara alcalde del poble, Remigio Velázquez, d'UCD, per apropiació indeguda dels diners falsificà les signatures del secretari i del dipositar de l'Ajuntament en dues ocasions. En una d'elles substragué 40.000 pessetes i 70.000 en l'altra.

En descobrir-se els fets, tots els membres de la corporació (tres d'UCD, un del PSOE, un de CD i un altre del PC) exigiren el reintegrament de la quantitat subtrreta, la qual cosa féu l'ex-alcalde. També es demanà la dimissió del senyor Velázquez

com a alcalde i membre de la corporació, a la qual ja no pertany.

MÓN

Racionament del pa i la farina a Romania

El govern romanès anuncia l'inici del racionament del pa, la farina de blat i el blat de moro. Cada persona podrà disposar a partir d'ara de quatre-cents deu grams de pa o de farina de blat per dia.

El motiu d'aquest racionament és la baixa de la producció agrícola que no s'esperava.

Els parlamentaris d'Europa demanen unitat

Es clougué a Madrid l'assemblea de parlamentaris del Consell d'Europa que durant el cap de setmana han estudiat l'estat dels drets humans a Amèrica Llatina. El ministre danès de Justícia proposà que Europa suspengués els ajuts econòmics als països que trepitgen aquests drets.

**Tot pot embellir-se
pintant o envernissant
consulti el Servei TITANLUX
...i tot ho trobareu al pot!**

**Servei
TITANLUX
Gratuit**

**telefoni
(93) 309 42 66
BARCELONA**

Envii aquest cupó i rebrà gratuïtament
un manual de Bricolatge i tota la informació que desitgi.
Servei TITANLUX Gratuït. Avda. Bogatell, 29-47 Barcelona-5

Nom

Adreça

Localitat

TITAN ÉS A CASA

Joan Pau II torna a parlar de la necessitat del perdó

Acostar-se als que maten

En l'audiència del 21 d'octubre, dimecres, Joan Pau II va tornar a parlar, per tercera vegada, des de l'atemptat que va sofrir el 13 de maig, recordant les paraules que ell mateix va pronunciar el dia 16 del mateix mes, quan digué: "Pre-go pel germà que m'ha ferit, al qual sincerament he perdonat".

El Papa, que arribà a la plaça de Sant Pere poc després de les 11 del matí, féu el seu habitual recorregut en el "jeep" blanc i parlà àmpliament del perdó i va recordar que durant els tres mesos de convalescència pensà moltes vegades en l'episodi bíblic de Caïn i Abel, "el primer atemptat —digué— d'un home contra la vida de l'home".

Acostar-se als que maten

Joan Pau II afirmà que "en aquests temps, quan tants de sers innocents moren per la mà d'un altre home, sembla que s'imposa l'especial necessitat d'acostar-se als qui maten, amb el perdó del cor".

A continuació va explicar que "el perdó és una paraula

pronunciada pels llavis d'un home a qui han fet mal, però que és també la paraula del cor humà, en la qual cadascú de nosaltres s'esforça per a superar la frontera de l'enemistat".

Des de l'atemptat del passat maig, el Papa està protegit

constantment per set funcionaris especialment preparats i que entren en acció des del moment que el Papa abandona el Vaticà. Segons el periòdic romà "Il Messaggero", els escoltes del Papa foren entrenats per aquesta finalitat a la República Federal Alemanya.

La comissió mixta Govern-Santa Seu

Atendrà els assumptes jurídics

El dia 16 d'octubre la nunciatura apostòlica va comunicar al Ministeri d'Afers Estrangers els noms dels qui la representaran a la comissió mixta que preveu l'article VII de l'acord jurídic signat entre Espanya i la Santa Seu el 3 de gener del 1979. L'esmentat article diu que "la Santa Seu i el Govern espanyol procediran, de comú acord, en la resolució dels dubtes o dificultats que poguessin sorgir en la interpretació o aplicació de qualsevol clàusula del present acord, inspirant-se, a tal fi, en els principis que l'informen".

Per a aquests fins, la nunciatura estarà representada per monsenyor Francesco Canalini, conseller de la nunciatura monsenyor Jesús Iribarren, secretari general de la Conferència Episcopal; Amadeo de Fuenmayor, degà de Dret de la Universitat de Navarra; José Giménez y Martínez de Carvajal, catedràtic de la Universitat Complutense, i José Maria Prada, notari de Madrid.

Els representants del Govern són: el subsecretari d'Afers Estrangers, Joaquín Ortega Salinas; el Director General d'Afers Religiosos, Luís Apostua Palos;

el director general d'Afers de la Santa Seu; el secretari general tècnic del Ministeri de Justícia, Antonio González-Cuellar García, i un lletrat el nom del qual no ha estat especificat, de la Direcció General de Justícia.

El 5 de setembre va publicar-se una nota del Govern en la qual es delcaraven els càrrecs que representarien el Govern en aquesta designació, a la nunciatura, fins fa unes setmanes. Res no s'ha dit, de moment, sobre els motius d'aquest retard.

La creació d'aquesta comissió, una necessitat

Com sigui que els textos dels cinc acords de la Santa Seu amb l'episcopal espanyol són ambigus en diversos dels seus punts, la creació d'aquesta comissió era una necessitat per a actuar de comú acord en la solució de les dificultats. En aquest sentit, la nunciatura ha demanat repetides vegades la creació d'aquesta comissió en concret per a la interpretació dels assumptes jurídics (i aquest és el motiu pel qual els representants eclesiàstics siguin tots juristes).

Setanta-dos cardenals i bisbes d'arreu del món, reunits a Roma

Nou codi de Dret Canònic

A l'aula del Sínode del Vaticà s'han reunit, durant aquestes últimes setmanes, els principals juristes de l'Església catòlica, per tal d'ultimar els treballs d'elaboració del nou Codi de Dret Canònic.

A aquesta "superplenària" —segons el director de la sala de premsa de la Santa Seu— hi han estat invitats 72 cardenals i bisbes d'arreu del món. Entre ells hi assisteixen els cardenals espanyols Jubany, Tarancón i González Martín.

El resultat d'aquests treballs seran sotmesos al suprem legislador de l'Església perquè el Papa prengui l'última decisió.

El nou Codi consta de set llibres

El nou Codi de Dret Canònic, tal com serà sotmès a l'examen de la Plenària, consta de set llibres sota els epígrafs següents: normes generals, el Poble de Déu, la missió d'ensenyament de l'Església, la missió de santificar de l'Església, els béns temporals de l'Església, les sancions a l'Església i els processos.

El llarg camí del nou codi va tenir el seu punt de partida fa més de vint-i-dos anys, quan Joan XXIII, el 25 de gener del 1959, va manifestar simultàniament el propòsit de convocar el concili Vaticà II i escometre la revisió del Codi de Dret Canònic. Quatre anys després, Pau VI va constituir la Comissió Pontifícia per a la Revisió del Codi. Durant divuit anys, en aquesta comissió hi han treballat noranta-tres cardenals dels cinc continents i 185 consultors de 31 nacions, dels quals 62 arquebisbes i bisbes, 64 sacerdots seculars, 45 sacerdots religiosos i 14 laics, homes i dones.

Aquest treball ha constat de diverses etapes. Li dona preparació del nou esquema del codi, 1963-1972. La revisió d'aquests esquemes 1973-1980. I la de consulta universal, sense precedents en la història legislativa de l'Església 1975-1980.

La secretaria de la Comissió va manar que es redactés una síntesi de totes les observacions, propostes i suggerències efectuades pels bisbes, les conferències episcopals, les sagrades congregacions, tribunals i altres

dicasteris de la Cúria romana, a més de les propostes científiques de les facultats i universitats eclesiàstiques. Tot aquest ingent material fou, després, estudiat per 10 grups d'estudi constituïts dintre la Comissió. D'aquesta consulta en sorgiren iniciatives i esmenes al projecte inicial del nou codi, el text del qual ha estat altra vegada objecte de reflexió, discussió i estudi pels 72 cardenals i bisbes d'arreu del món.

En síntesi, el nou codi ha necessitat, fins aleshores, 6.375 hores de treball dels grups ordinari i dels especials; 2.160 reunions; 181 sessions setmanals d'estudi. El capítol "El Poble de Déu" és el que ha necessitat més hores de treball: 1.860.

Incertesa legislativa

La promulgació del nou Codi (el que està en vigor té 64 anys i fou aprovat per Benedito XV el 1917) suposarà una nova etapa en la història de l'Església catòlica, i pot acabar amb el que alguns canonistes defineixen com la "incertesa legislativa de les normes actuals".

El 25 de gener del 1959, Joan XXIII ja va remarcar el propòsit d'iniciar, contemporàniament a la celebració del Concili Vaticà II, la revisió del Codi del Dret Canònic el 28 de març del 1963. Després del primer període del Concili Vaticà II, constituï la Comissió Pontifícia responsable d'aquesta funció, en estreta col·laboració amb les comissions conciliars i de manera especial amb la Secretaria del Concili. Durant 18 anys, en aquesta Comissió Pontifícia hi han col·laborat 93 cardenals provinents dels cinc continents i 185 consultors.

El cardenal Baggio, prefecte de la Congregació per als bisbes, a la Universitat de Navarra clausurant el III Congrés Internacional de Dret Canònic.

Crònica de Roma

Més prim, però recuperat

Roma. (Del nostre corresponent).— Ja són tres anys de pontificat sotmès a dures proves.

És la primera vegada que veig Joan Pau II de prop des que, a mitjants d'agost, els metges li permeteren sortir del Policlínic Gemelli per a començar la seva fase de recuperació final. L'havia vist abans de la recaiguda. Vacil·lant, dèbil, quasi cadavèric, encara que amb la seva força de voluntat pràcticament intacta, així com la seva mirada inequívoca de pare que no per ésser comprensiva deixa d'ésser exigent.

Acabo de veure'l a Castel Gandolfo. Fort físicament, encara que bastant més prim; simpàtic com sempre, amb veu ferma i resolta, amb l'acudit i la gràcia a flor de llavi. En el pati interior de la Vila Papal hi caben, només, unes tres-centes persones que, fraccionades en petits grups, molt nombrosos, representen els milers de presents a la plaça major del poble i a la plaça de Sant Pere, que reben la paraula del Papa per altaveu. Grups de tots colors i totes les llengües que canten i criden fins a enrogallar-se i que mouen banderetes i pancartes. I aquí el Sant Pare, altra vegada, saludant-los a tots i, dialogant amb ells de manera improvisada com només ell sap fer-ho, sabent reconèixer, d'entre els presents, les seves antigues amistats.

Després a l'audiència general. He estat testimoni del pas ferm com ha baixat de l'helicòpter a l'heliport vaticà, situat als jardins prop de la torre de San Giovanni, que Joan XXIII va fer restaurar amb l'esperança de poder passar bones estones en més estret contacte amb la naturalesa. I ara Joan Pau II que travessa els jardins en direcció a l'abraç de la columnata de Bernini, on l'espera la gent, embadalit en l'oració. Més prim, però fort i recuperat.

A la plaça de Sant Pere, el record d'aquell 13 de maig en el que se sentiren els trets i va córrer la sang del successor de Pere. Amb les belles paraules de Joan Pau II que recordaven a tots els presents que tot és gràcia i que en tota la cadena d'esdeveniments i de dolor ha estat sempre present l'amor de Déu.

Mentrestant, el ritme de treball s'està recuperant plenament. Agafa a l'atzar un recent butlletí de la Sala de Premsa i tot seguit apareixen sis importants audiències: Cardenals Prefectes, el Secretari General del Sínode, Nuncis apostòlics, a més de dues al·locucions, i diversos nomenaments. Tot invita a pensar que el Papa està ja quasi del tot recuperat. O sense el quasi.

Tot allò que es veu en el treball ordinari de les Congregacions i altres oficines romanes. I sobretot el moviment d'autocars i de gents que acudeixen a Roma als freqüents encontres amb el bon pastor de l'Església universal.

E. Planas

El Vaticà dia a dia

Dolor del Papa per la mort de Sadat

En la primera audiència pública, després de l'atemptat, Joan Pau II expressà la seva consternació per l'atemptat que va costar la vida al president egipci: "que es féu voler per les seves qualitats d'home creient en Déu i per les seves arriscades iniciatives a favor de la pau".

El Papa sol·licità dels presents la pregària pel president mort i per les altres víctimes que moriren en aquell atemptat, així com pel futur d'Egipte, a fi que continuï el camí que va assenyalar-li Sadat: camí de pau i entesa entre els pobles.

És significatiu el fet que Sadat havia invitat Joan Pau II a la inauguració del temple de les tres religions monoteistes que s'està construint al Sinai.

Nous possibles cardenals

Circulen en diferents medis, procedents de fonts vaticanes, nou noms dels possibles futurs protagonistes del pròxim consistori, que es preveu per abans de Nadal.

S'esmenten monsenyor Marcinkus, pro-president de la Comissió per a l'Estat del Vaticà; Lustiger, arquebisbe de París; Danaels, de Brussel·les; Glomp, de Varsòvia; Martini, de Milà; Meisner, de Berlín. En semblant situació, els pro-prefectes Casoria (Congregació de Sagraments) Poupard (Secretariat per els no creients), i Jadot, del mateix Secretariat. Cap espanyol, cap del Tercer Món. Són rumors.

Cinc cents milions, recaptació del Domund a Espanya

La celebració del Domund ha estat qualificada "d'esplèndida a tota Espanya", segons un portaveu de les Obres Missionals Pontifícies.

La recaptació a tota Espanya ha sobrepassat els cinc cents milions de pessetes. Destaca per altra banda, els muntatges audiovisuals sobre el tema de les missions, que, per primera vegada aquest any, s'han ofert als malalts a molts centres hospitalaris.

Tres cardenals espanyols, a Roma

Els cardenals espanyols Enrique i Tarancón, de Madrid; Marcelo González, de Toledo, i Narcís Jubany, de Barcelona, i l'arquebisbe de Saragossa, són a Roma, on han assistit a les reunions de la Comissió Pontifícia per a la reforma del Codi de Dret Canònic i d'altres congregacions romanes.

Audiència del Papa a monsenyor González Martín

"Hem parlat del seu proper viatge a Espanya i de la situació de l'Església en el país; entre d'altres temes", explicava al diari YA el cardinal primat d'Espanya, monsenyor Marcelo González, pocs minuts després de l'audiència privada celebrada ahir amb el Papa.

L'audiència va durar mitja hora. A l'acabament, entraren a la biblioteca del Papa el director del Secretariat Nacional de Litúrgia, Andrés Pardo i tres coeditors dels llibres litúrgics que el primat, com a president de la Comissió Episcopal de Litúrgia, va presentar al Sant Pare.

El cardinal primat lliurà al Papa un exemplar de tots els llibres litúrgics editats a Espanya amb les reformes indicades pel Vaticà II. El primat espanyol pronuncià unes paraules, remarcant que els llibres litúrgics són un arsenal inesgotable de la fe de l'Església i autèntica guia de la comunitat eclesial.

L'ofrena d'aquests llibres, va dir el primat al Papa, tenen com a primer significat el d'evidenciar "la comunió eclesial dels bisbes d'Espanya amb el pastor suprem de l'Església catòlica. Vol ésser també, va afegir, un present devot a la Vostra Santetat abans del seu pròxim i esperat viatge a Espanya, amb la finalitat que pugui utilitzar-los en les celebracions litúrgiques". Els llibres lliurats al Papa són el missal, leccionaris, rituals i la litúrgia de les hores.

Joan Pau II amb els estudiants de Roma

"Fer Església". Aquesta és la consigna donada per Joan Pau II

als deu mil estudiants de les universitats i centres d'ensenyament eclesiàstics de Roma. Per a ells concelebrà el Papa a la basílica de Sant Pere, juntament amb monsenyor Antonio Javierre Ortás, espanyol, secretari de la Sagrada Congregació per a l'Educació Catòlica, i d'altres prelatos. Els estudiants i professors dels centres eclesiàstics romans han volgut celebrar d'aquesta manera l'obertura de l'any acadèmic.

En l'homilia, el Papa posà de relleu que no hi ha cap altre centre d'estudis com el de Roma, on la catolicitat de l'Església s'expressa amb major evidència: "Totes les nacions de la Terra són aquí representades i, precisament, en forma de convivència comunitària, sense perdre la pròpia identitat de província".

Sense deixar de banda les altres disciplines, el Papa dedicà paraules especials a la investigació teològica que intenta esbrinar el misteri de Déu: "S'haurà de mantenir constantment oberta a les indicacions que li vénen dels signes dels temps, la qual cosa no significa que s'hagi de preocupar per posar-se al servei de les modes actuals. Significa, en canvi, que ha de recollir amb dòcil promptitud allò que l'esperit diu a l'Església, també en el curs de la nostra generació, tot cercant interpretar les indicacions que sota la seva acció emergeixen de l'expectativa dels pobles, dels sofriments dels pobres, de les descobertes de la ciència, de les propostes dels sants".

"Em vaig quedar amb el cor al Japó"

Joan Pau II, el divendres, dos d'octubre, al palau pontifici de Castel Gandolfo, celebrà la santa Missa per a un grup de pelegrins japonesos provinents de l'arxidiòcesi de Nagasaki. Al final de la celebració, el Papa s'entretingué breument amb els fidels, recordant alguns moments del seu viatge recent a l'Extrem Orient.

"Quan vaig ser al Japó —digué entre altres coses Joan Pau II—, vaig poder conèixer el vostre bell país i l'ambient en què viuen els catòlics japonesos. Vam viure dies de fred intens, sobretot a Nagasaki. Era l'hivern, l'hivern nòrdic, però vam suportar-ho tot i jo vaig tornar amb bona salut. Vull saludar a tots els bisbes que vaig trobar aleshores i als sacerdots, sobretot a aquells als qui conferí l'ordenació a Nagasaki; i vull saludar, també, aquelles persones que vaig batejar i vaig confirmar durant aquella celebració que es desenrotllà en un clima rigidíssim. Finalment, haig d'afegir que en tornar del Japó, en cert sentit m'hi vaig quedar amb el cor. Estic content del fet que aquest record visqui en mi. Em fa sentir, encara, al Japó".

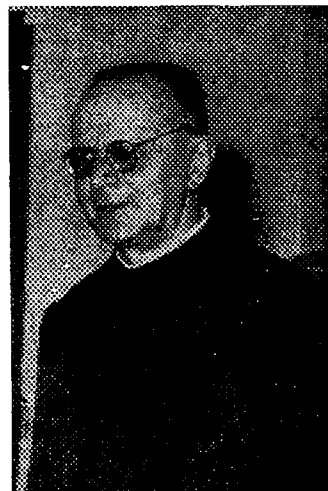
Entrevista al primat de Polònia a Roma

Monsenyor Josep Glomp, arquebisbe de Gniezno i Varsòvia, considera amb prudent optimisme l'esdevenidor de les relacions entre l'Església i l'Estat de Polònia; és el que es desprèn de l'entrevista concedida pel primat de Polònia a l'agència Kipa, el propassat dimarts a Roma.

Ha estat nomenat, amb plens poders, per Joan Pau II

El pare Pau Dezza, Vicari General dels jesuïtes

Joan Pau II ha comunicat, per mitjà d'una breu carta, el nomenament, amb plens poders, del pare Pau Dezza, com a Vicari General de la Companyia de Jesús, i el pare Arrupe s'ha quedat només amb el títol de Preposit General d'aquesta Companyia.

Dezza, de l'ala conservadora

El pare Dezza, segons fonts properes a la Companyia de Jesús, és un cap fora de sèrie, una memòria d'IBM, una alçada intel·lectual de màxima categoria, és una de les "lumineres de l'orde de sant Ignasi, i és un home de Déu. Fou candidat a l'ensems que el pare Arrupe per a preposit general i que, si no fou elegit, fou degut a una afecció de còrnea que li creava problemes de vista.

La notícia del nomenament del pare Dezza ha estat confirmada pel pare Dietsch, director de l'oficina de premsa de la Cúria General dels jesuïtes. El nou Vicari General, que representa el sector més conservador de la Companyia, assumirà el govern, substituint el Vicari General, pare O'Keefe, de nacionalitat nord-americana, el qual havia estat confirmat en aquest càrrec pels altres tres assistents generals del pare Arrupe, amb motiu de l'atac cerebral que aquest sofria i del qual es refà lentament.

Pittau, possible General dels jesuïtes.

Fonts vaticanes no confirmades preveuen una propera Congregació General en la qual s'escollirà, segons les lleis de la Companyia, el nou Preposit General. Entre els noms que més s'esmenten per al màxim responsable de l'Orde de sant Ignasi es cita el pare Pittau, de nacionalitat italiana però que durant vint-i-cinc anys s'ha dedicat a l'ensenyament. Actualment el pare Pittau és rector de la universitat catòlica Sophia, de Tokio. En unes declaracions al YA de Madrid, fetes el 28 d'abril d'aquest any, el pare Pittau digué: "No crec que la dimissió del pare Arrupe provoqui canvis radicals en la Companyia de Jesús. Quatre-cents anys d'història, de tradició, pesen molt. El pluralisme és legítim si es respecta el que és fonamental".

El pare Pau Dezza, ja fou candidat, a l'ensems que el pare Arrupe, el qual per la seva edat avançada i degut a una infecció de còrnea no fou elegit Preposit General.

Els qui s'esforcen per entendre els motius sorprenents pels quals el Papa ha nomenat al pare Dezza —un home que ha complert els vuitanta anys i malalt— com a delegat seu en els destins de la Companyia, jutgen que serà precisament Pittau l'encarregat de preparar la pròpia Congregació General, si bé sota els criteris de Dezza, que al mateix temps serà el portaveu del pensament i criteris de Joan Pau II, a la nova era de la vida i acció apostòlica dels fills de sant Ignasi. Per això fou significativa la crida del pare Pittau a Roma, el propassat 31 d'abril i l'audiència que mantingué amb el Papa.

Malgrat tot, són prematures les prediccions i arriscades les opinions sobre un moment difícil i al mateix temps molt important de la història per la Companyia de Jesús.

Francesc Gamissans

El Papa Wojtyla anirà a Gran Bretanya el 1982

Joan Pau II ha confirmat que visitarà Gran Bretanya durant el mes de maig de l'any 1982, tal com s'havia previst abans de l'atemptat sofert a Roma aquest any.

L'anunci es va fer el 21 d'octubre en una declaració dels cardenals Basil Hume, primat catòlic d'Anglaterra, i Gordon Gray, primat catòlic d'Escòcia.

"El Sant Pare —manifestaren els primats— ens digué que es proposa visitar Anglaterra, Gal·les i Escòcia a finals del mes de maig". Al mateix temps, declaren que hi ha el propòsit de no recarregar massa el programa

Cardenal Hume

d'actes d'aquesta visita, per a no plantejar problemes de salut al Sant Pare.

PIS A, PREMIA DE MAR

Al camí Ral (passeig del Mar) Menjador gran, cuina, bany, dues cambres. Llogament còmode.

De part. a part. Tlf. 217 93 96 de 8 a 10 de vespre. Sta. Amèlia.

GIRONA

M. Caballé

Monsenyor Camprodon: "Convertir-se en més bons deixebles de Jesús"

Vint-i-tres alumnes al Seminari

El senyor bisbe, monsenyor Jaume Camprodon, ha presidit la solemne inauguració de curs al Seminari de Girona. En la homilia que pronuncià durant la missa concelebrada amb els professors va dir que les tasques fonamentals per aquest nou curs són les de convertir-se en més bons deixebles de Jesús, preparar-se per a ser enviats i per a servir al poble concret que els espera.

Aquest any s'han matriculat sis alumnes a teologia: Fèlix Mussoll, de Canet de Mar; Enric Roura, de Maçanet de Cabrenys; Josep Casellas, de Franciac; Felip Hereu, de Banyoles; Jordi Font, d'Olot; i Manuel Rodríguez, de Palau Sacosta. A més, Josep Puig, que va acabar el juny passat els estudis a Girona, s'ha matriculat a la Universitat Pontificia de Salamanca per fer-hi la llicenciatura en teologia.

Els alumnes del Seminari Major faran els seus exercicis espirituals anuals a Manresa, del 25 d'octubre al dia 1 de novembre, amb el pare Joan Segarra, S.J. L'última residència és a Casa Carles. Per altra part, aquest any dos joves inicien els estudis de l'etapa

introdutòria. Es tracta d'Ignasi Casadesús, de Llagostera, i Enric Tubert, de Banyoles. El seu lloc és la residència vocacional, de la carretera de Santa Eugènia; però participaran en l'eucaristia i el dinar del grup de teòlegs de Casa Carles.

Per últim, quinze nois procedents de diverses poblacions viuran a la residència vocacional del Seminari. Estudien BUP, COU i FP; i a més tindran una formació especial catequètica. Cada mes faran sessions de revisió i cada trimestre un encontre més ampli.

Canvi de rector al Seminari

Aquest curs hi ha hagut canvi de rector en el Seminari de Girona. Mossèn Lluís Suñer ha substituït mossèn Joaquim de Toca, que s'ha fet càrrec de la direcció de la llar infantil.

Feia ja setze anys que mossèn Toca treballava al Seminari en diferents serveis. Actualment, doncs, l'equip de direcció i formació del Seminari ha quedat

format d'aquesta manera: mossèn Lluís Suñer, rector; mossèn Josep Maria Tor, director espiritual; mossèn Josep Maria Marquès, administrador i degà d'estudis; mossèn Joan Baburès, director de la residència vocacional; mossèn Josep Perich, delegat diocesà de Pastoral Vocacional.

La residència vocacional és al quart pis de l'antic Seminari Menor. Ens els últims dos anys s'hi han fet les obres necessàries per a adequar-lo a aquest servei: sala de visites, sala d'estudi, "hall", lloc d'esplai, dormitoris, etc. Per al mes de novembre que ve es preveu l'ordenació de mossèn Josep Maria Amich, que actualment realitza l'etapa diaconal a Santa Coloma de Farners.

Cal dir, per últim, que en aquest moment els responsables de la pastoral vocacional mantenen contactes amb una quinzena de nois i una dotzena de noies que es plantegen la seva vocació. La vocació missionera i la vocació missionera i la vocació contemplativa són les més atractives entre els joves gironins.

Per aquest curs el servei d'orientació vocacional demana la col·laboració dels sacerdots i religiosos per a ajudar els nois i noies en aquest aspecte. S'ofereix material vocacional per a diferents edats, films, taules rodones, etc...

Hi assistiren setanta-dues gironines

Trobada de majordones catalanes al Rosselló

El passat dia 8 d'octubre a la ciutat rossellonesa d'Elna es va fer un aplec de col·laboradores sacerdotals altrament dites majordones, tal com ja havia anunciat anteriorment Catalunya Cristiana.

Hi assistiren setanta-dues col·laboradores de la diòcesi de Girona, que s'aferigren a les seixanta-tres de la diòcesi de Perpinyà. A les 12 del migdia es va dir una missa concelebrada, que presidí el vicari general de Perpinyà, acompanyat de disset altres preveres d'ambdues diòcesis. El vicari general de Girona, mossèn Xavier Xutglà, va pronunciar l'homilia en llengua catalana. Acabada la cerimònia

hi hagué un dinar de germanor al qual seguí una sobretaula llarga i animada. Entre els sacerdots, assistents hi havia el consiliari o "aumônier" del moviment de col·laboradors sacerdotals de tot França.

La responsable de la diòcesi de Girona, Paquita Xarles, ens ha informat que el vinent dia 4 de novembre es farà un aplec de col·laboradores catalanes a Girona. Els actes començaràn amb un recés espiritual a les 10 del matí a l'església de les religioses adoratrius. Per a més informació cal dirigir-se a la senyoreta P. Xarles, parròquia de Vilablareix (Girona), telèfon 21 97 17 (prefix 972).

Es retransmeten diverses misses

Emissions religioses a la diòcesi gironina

Cada diumenge es fan a les comarques gironines tres emissions religioses en altres tantes emissores. La primera és a les 7 del matí per Ràdio Olot, i s'anomena "Diumenge és festa". Aquesta emissió es repeteix a les 9,30 per Ràdio Girona, i a les 10,30 per Ràdio Figueres. El guió és realitzat pel delegat diocesà de mitjans de comunicació, mossèn Josep Maria Pont.

A més, cada diumenge es retransmeten en directe diverses misses des d'esglésies. A les 9

del matí es retransmet des del Mercadal de Girona per Ràdio Girona; a la mateixa hora, des del santuari del Tura, d'Olot, per Ràdio Olot; a les 10, des de la parròquia de Sant Pere, de Figueres, per Ràdio Popular d'aquesta ciutat; i a les 20,15 des de l'església del Sagrat Cor, per Ràdio Cadena de Girona. Tores aquestes emissions i misses són en llengua catalana, excepte la que es retransmet des del Sagrat Cor, que és en castellà.

LLEIDA

Corresponsalia

Joana Maria López

D'obra i militant de la JARC, a religiosa

No és cosa freqüent trobar-se, actualment, amb la celebració d'una professió religiosa i a més, participar-hi.

El dia 11, al col·legi de la Sagrada Família, una noia, Joana Maria López Pérez, va fer la seva professió religiosa com a membre de l'Institut de la Sagrada Família d'Urgell. La capella del col·legi era plena de gom a gom, tot acollint Joana Maria, el govern general i provincial de l'Institut, religioses de la Sagrada Família vingudes d'altres comunitats, religiosos i religioses de diverses comunitats de Lleida, grups de joves del col·legi, companyes novícies de la que professava, joves de moviments apostòlics, els pares i germans de Joana Maria, companys de feina i grup de revisió de vida de què formava part la nova religiosa en la seva època d'obra i militant de la JARC a Fraga, població de la Llitera. Molta gent i amics del col·legi

Amb senzillesa i fermesa, Joana Maria va fer professió dels

vots, explicant el procés de la seva vocació; va dir que començà i que és fruit de la fe rebuda dels seus pares i compartida en família amb els seus germans. Eren nou, ara vuit perquè un d'ells va morir d'accident l'any passat. Vocació que va créixer i es desenvolupà vivint el compromís militant de la JARC fins arribar a trobar l'Institut de la Sagrada Família d'Urgell com espai de comunitat i d'Església en el qual pot complir la seva vocació de consagració en vida religiosa.

Avui la germana Joana Maria, per tal de viure amb joia la llibertat dels fills de Déu i el treball pel servei de l'Evangeli en pobresa, castedat i obediència compta amb el llibre de les constitucions de l'Institut de la Sagrada Família d'Urgell, que va rebre de mans de la mare general. Restarà al servei dels malalts i ancians, de l'ensenyament, seguint el camí dels consells evangèlics segons l'esperit de la mare Janer, fundadora de l'Institut en el qual ha professat Joana Maria.

Cinc-centes religioses

Actualment l'Institut de la Sagrada Família d'Urgell compta amb unes cinc-centes religioses i, apart d'Espanya, amb comunitats a l'Argentina, Colòmbia, Xile, Paraguai.

Avui com ahir, l'Evangeli té força per omplir el sentit d'una vida i arrencar-la per a un home mateix en servei de l'anunci i testimoni de la salvació tant en virginitat com en matrimoni.

La commemoració d'unes nocces d'argent matrimonials a la parròquia, fou l'altra celebració que donà un caire de novetat i fortlesa en la fe a la meua vivència de diumenge. És el matrimoni, l'amor de dos, home i dona, compartit i posat al servei de la vida per l'enriquiment personal en la donació mútua de l'amor, en la perspectiva de l'Evangeli, un gran testimoni de fe i honradesa humana.

Jaume Montaña

CAMPANYA DE LA JOVENTUT DE CATALUNYA PREGANT AL SANT PARE QUE VISITI LA NOSTRA TERRA
**25 DE NOVEMBRE
CITA AMB JOAN PAU II**

Tots els joves catòlics de Catalunya som convidats a participar en aquest magnífic encontre, en el qual seran lliurades al Papa les signatures recollides en la Campanya.

Per informació:

GRUP XIROI

Telèfons: 788 05 88 - 783 38 51 - 788 45 90 - 788 51 82 - 788 02 48

El viatge es farà en autocar i el seu preu aproximat serà de 10.000 ptes. per jove. Sortirem el dia 23 al vespre i arribarem novament a Catalunya el dia 26 a la tarda.

No deixem escapar l'ocasió de mostrar al Sant Pare la nostra fidelitat, i demanem-li que vingui a visitar-nos.

Anem-hi tots!

Tenim temps per a inscriure'ns fins el dia 15 de novembre

TORTOSA

Corresponsalia

Un moment de l'ordenació sacerdotal del senyor Albacar.

Els senyors Josep Ma. Albacar i Josep Ma. Roda

Un agent comercial fou ordenat sacerdot i un transportista, diaca

En Josep M.ª Albacar i Casas, agent comercial molt conegut a Tortosa i comarca, fou ordenat sacerdot el propassat diumenge, dia 18, a la catedral tortosina pel bisbe de la Diòcesi, monsenyor Carles.

El nou sacerdot havia enviat fa tres anys. El matrimoni no tenia fills.

Al cap d'un any de quedar vidu, l'avui mossèn Albacar se sent cridat pel Senyor. Durant dos anys s'ha anat preparant intensament en les disciplines pròpies de la carrera sacerdotal i, obtinguts els permisos corresponents, ha pogut culminar la seva tardana vocació sacerdotal.

En la mateixa cerimònia de l'ordenació, va rebre l'orde del diaconat el seminarista major Josep M.ª Roda i Caballer, de Rosell, el qual havia treballat com a transportista abans del seu ingrés al seminari.

La missa de l'ordenació, concelebrada amb el Bisbe per més d'una quarantena de sacerdots, fou seguida amb molta devoció pels fidels que omplien de gom a gom les naus de la Catedral.

En la seva homilia, el bisbe va recordar la difunta muller del que s'anava a consagrar com a sacerdot, fent referència als inesperats plans de Déu sobre els homes als quals segueix cridant de les maneres més diverses i pels camins més inesperats.

Al final de la missa, després d'haver donat la benedicció juntament amb el senyor Bisbe, el nou sacerdot donà les gràcies a tots els assistents, als que havien estat professors seus, als altres

sacerdots i als cursillistes de cristianitat que havien encoratjat la seva vocació.

El rector d'Ascó va demanar el trasllat

"Fa més d'un any que vaig demanar al bisbe de Tortosa el meu trasllat a un lloc més tranquil on pugui recuperar-me de la meua malaltia, i no ha estat possible fins ara", ha manifestat el rector d'Ascó, mossèn Miquel Redorat Moix.

En ser coneguda la notícia del trasllat del mossèn a la residència de vells de Vinaròs, s'especulà sobre quins havien pogut ser els motius d'aquesta decisió de l'autoritat. El trasllat ha estat decretat dins els habituals canvis dels capellans de la diòcesi, mitjançant un escrit del bisbe, Ricard Carles Gordó, que publica el butlletí oficial de la diòcesi.

Miquel Redorat era molt conegut a les terres de l'Ebre; capdavanter de la lluita antinuclear a la comarca de la Ribera d'Ebre i dinamitzador de les accions d'enfrontament amb les centrals nuclears construïdes al seu poble, per tal d'aconseguir garanties que no afectarien els veïns. Val a dir que el primer reactor d'Ascó entrarà en període de proves d'aquí a un parell de mesos. Redorat havia estat elegit regidor, independent, a les eleccions municipals del 1979.

Actualment era primer tinent d'alcalde de la vila. Amb motiu d'aquestes eleccions es produí una certa tensió amb l'autoritat eclesiàstica, que es mostrà contrària a la participació dels capellans. Malgrat tot Redorat va presentar-se i sortí elegit.

J.M. Ribes

BARCELONA

Redacció

Del País Valencià i Andalusia

Peregrinació de 65 barcelonins a 12 santuaris marians

Assabentat que mossèn Armengol acabava d'arribar de l'esmentat peregrinatge i que sempre fa noves descobertes espirituals i humanes que poden interessar, m'apresso a visitar-lo al seu despatx.

—Mn. Jaume, aquesta última peregrinació quan l'heu feta i amb qui l'heu feta?

—L'heu feta, com altres anys, del 28 de setembre al 10 d'octubre i l'heu feta amb el grup "Gerdes" (Germanor-descoberta), un grup que fa 13 anys organitza el bon amic i condeixeble, P. Rafael Canadell, jesuïta i col·laborador de l'Hospitalitat de Lourdes, avui difunt. Es tracta d'un nombrós grup d'infermeres, brancadiers i devots de Lourdes que després de les dues peregrinacions a Lourdes que organitza l'Hospitalitat, els agrada fer uns dies de convivència espiritual visitant algun santuari marià. Abans l'organitzava la mateixa Hospitalitat i actualment s'organitza apart.

—Quins són els santuaris que heu visitat?

—Els "Desemparats" de València, la "Fonsanta" de Múrcia, la "Mare de Déu d'Àfrica" de Ceuta, la "Mare de Déu de la Mercè" de Jerez de la Frontera, la "Macarena" i la "Verge de los Reyes" de Sevilla, la de la "Cinta" i de la "Rábida" de Huelva, la del "Rocío" d'Almonte, la de las "Angustias" de Granada, la de la "Antigua" de Jaén, i la del "Puig" de València. Fou un desig unànimement expressat pels components del grup ja que portaven visitats els altres santuaris d'Es-

panya, d'Itàlia i de França en els anys anteriors.

Descobertes espirituals

—Quines descobertes espirituals heu constatat?

—La primera la gran devoció dels pobles de llevant i del sud a la Mare de Déu. Tant els dies festius com els feiners i tant el matí com el vespre, els esmentats temples estaven plens de fidels, tant d'homes com de dones que pregaven amb fe.

També ens ha omplert de goig el constatar la difusió del culte a la Mare de Déu de la Mercè entre els pobles d'Andalusia. Amés d'ésser la Patrona de Jerez de la Frontera, es copatrona de Cádiz, de Córdoba, de Jaén, de Carmona i altres moltíssimes ciutats i pobles. No hi ha ciutat important sense un capella o altar dedicats a la nostra Patrona que recorda la gesta redemptora dels nostres mercedaris.

Així mateix ens ha alegrat moltíssim saber que al bell mig del nou eixampla de Granada hi ha dedicada una paròquia a la nostra Moreneta, i que una monja gerònima, filla de Premià de Mar, la Mare Cecília, porta a terme la restauració espiritual i material d'un dels millors monestirs de gerònimes d'Andalusia.

Finalment, ens ha sorprès positivament l'arrelament de les Comunitats Neocatecumenals de "Quico" Argüelles en les grans ciutats andaluses Sevilla en té prop d'una trentena i és un dels movi-

ments predilectes del Cardenal Bueno Monreal. Granada en té una vintena. Màlaga una altra vintena. Es creu que en tota l'Andalusia són prop de 500 les esmentades comunitats.

—I en quant a les descobertes humanes, n'heu fet moltes?

—Sí, moltes i importants. La primera que a tots ens ha cridat l'atenció ha estat la promoció agrícola d'extensíssimes planes d'Almeria, abans desèrtiques i ara magnífiques hortes.

També ens ha cridat l'atenció els quilòmetres i quilòmetres de muntanyes repoblades de pins mercès a Icona, tant de Múrcia, com de Màlaga, com de Sevilla, com de Córdoba.

Finalment, contra el que algú ens havia dit del menyspreu dels andalusos pels catalans, hem pogut comprovar tot el contrari a tot arreu on hem anat, anomenant-nos en molts llocs "los paisanos de Barcelona" pel fet, deien, que Barcelona és la "novena provincia de Andalucía", ja que segons diuen, en la nostra província hi viuen un milió tres-cents mil andalusos.

Ha estat tan agradable aquest peregrinatge, que malgrat els 3.400 quilòmetres recorreguts, i l'edat avançada de la meitat dels components del grup, dels 65 al 75 anys d'edat (quatre de més de 80 anys), tots han retornat contents i feliços disposats l'any que ve, s'hi a Déu plau, de continuar el peregrinatge per les terres del nord d'Itàlia, d'Àustria i de Iugoslàvia.

Enric Cabré

VIC

Corresponsalia

El Dr. Masnou els dirigeix una carta oberta

"Els pares no es poden inhibir de la tasca de l'escola"

El Dr. Ramon Masnou, bisbe de Vic, ha dirigit "una carta per al diàleg" als pares de família amb fills en edat escolar, tot recomençant-los que no deixin de banda els problemes i que aquests no hagin de pesar únicament sobre les espatlles dels mestres. Heus-la ací en els seus punts principals.

Aquesta carta és per a vosaltres, pares de la joventut que va a l'escola a començar un nou curs. És per a cadascun de vosaltres, com a pares cristians, que esteu investits d'uns drets, d'uns deures i d'unes responsabilitats com a persones, com a cristians i com a ciutadans, en matèria d'ensenyament dels fills.

Una batalla començada, i que s'ha de guanyar, és aquesta: que els pares cristians, tots, es posin a to i a l'altura amb informació, coneixement i consciència responsable, en l'afar de l'escola dels seus fills. Cal de totes maneres que els pares sàpiguen representar perfectament el seu paper de pares d'alumnes, que són els seus fills, mirant bé com cal actuar a fi de no posar cap

peu en fals, defensar els valors i els drets de la família i preparar encertadament el futur dels escolars.

Els temps d'ara no són fàcils per als pares que tenen fills a l'edat escolar: el diable i els seus col·laboradors treballen de debò per a fer-ho tot al revés del que intenta la pedagogia cristiana. Sovint treballen més, i amb més traça, interès i mà esquerra que aquells pares que es desvien per afers d'importància relativa, i, en canvi, hom diria que s'adormen quan es tracta dels maldecaps inherents a l'ensenyament i educació escolar dels fills.

Un punt en el qual no heu d'estranyar que els pastors de l'Església i els pedagogs cristians insistim molt, fins a fer-nos incòmodes, és aquest: els pares no es poden inhibir de la tasca de l'escola, traient-se de sobre maldecaps i carregant-los als titulars de l'escola i als mestres. Ells han de col·laborar, cadascun amb la seva aportació personal, i tots amb la seva aportació col·lectiva; han de col·laborar des de la família, de tal manera,

que si l'acció educativa de l'escola és bona, l'acció educativa en la família sigui igualment bona.

Es probable que, durant el curs, hi hagi ocasió de tocar aspectes de cosa escolar en aquestes pàgines. Avui l'espai no permet més que resumir la finalitat d'aquesta carta, en aquests punts: 1) Escollida l'escola i tenint la mainada a classe, no s'han acabat els maldecaps; cal que els pares siguin presents a l'escola en tot allò que sigui de consciència i d'ajut positiu, d'acord amb l'ideari i els estatuts. 2) Cal tenir al davant l'ideari de l'escola —suposant que l'escola és cristiana— i estudiar-lo. Si no hi ha ideari, o si el que hi ha és bo però el desconexeu o no hi esteu d'acord, el vostre fill serà qui hi perdrà. 3) No es pot perdre de vista que el fi de l'escola és l'educació integral, que no exclou la dimensió religiosa —com n'hi ha que volen— sinó que la necessita i urgeix. Cal que exigiu i vetlleu aquesta formació perquè la consciència cristiana ho exigeix i, a més, la llei civil ho facilita.

PEDRO ROVIRA
GRANDES VINOS Y BRANDY

URGELL

Antoni Mirabet

Sis milions per a continuar els treballs

El monestir de Gerri serà restaurat

Recentment un grup de cinc arquitectes ha visitat el Monestir de Santa Maria de Gerri de la Sal. Aquesta visita suscità la curiositat i l'interès dels veïns i hom ha pogut arribar a la conclusió que es programa un projecte de restauració immediata del cenobi. Fa poc es consolidà l'espadanya i ara sembla que hi ha més de sis milions de pesetes per a continuar les restauracions.

L'Església del Monestir de Gerri de la Sal és una construcció romànica, de tres naus, d'àrea i forma catedralícia, car els Comtes del Pallars sospiraven per la creació d'un bisbat en la seva jurisdicció. Es el més gran monument romànic del Pallars. Presidia l'església una bella talla romànica, que fou cremada amb tota la immensa riquesa artística del cenobi, l'any 1936. L'actual és una talla reproducció de la desapareguda.

Gerri de la Sal és el bressol de la civilització i del cristianisme al Pallars Els monjos de Sant Benet, des del monestir fundat molt probablement en vida del Patró d'Europa, vora la font salada, expandiren la devoció a la Mare de Déu. Les innombrables ermites dedicades a Maria en tota la geografia del Comtat

del Pallars en donen testimoni. Fruit d'aquesta devoció fou l'actual Santuari construït al començament del segle XII i dedicat a Santa Maria, única relíquia del famós Monestir benedictí.

"Urgellia" a una exposició de premsa de les comarques de Lleida

Del dia 5 al 18 d'octubre, a la Sala Gosé, de Lleida, ha tingut lloc una exposició de premsa de les comarques lleidetanès. Hi ha estat també present el Bisbat d'Urgell amb les seves publicacions: "Urgellia" i "Església d'Urgell". La presentació de l'anuari "Urgellia" fou a càrrec del P. Cebrià Baraut i de Mn. Benigne Marquès, els quals parlaren respectivament sobre els tres volums publicats de l'anuari i dels documents de l'Arxiu Capitular d'Urgell. "Urgellia" és un anuari que recull documentació i estudis d'investigació sobre el passat de l'Església d'Urgell, bressol de la cultura i de la fe a Catalunya.

En la mateixa exposició

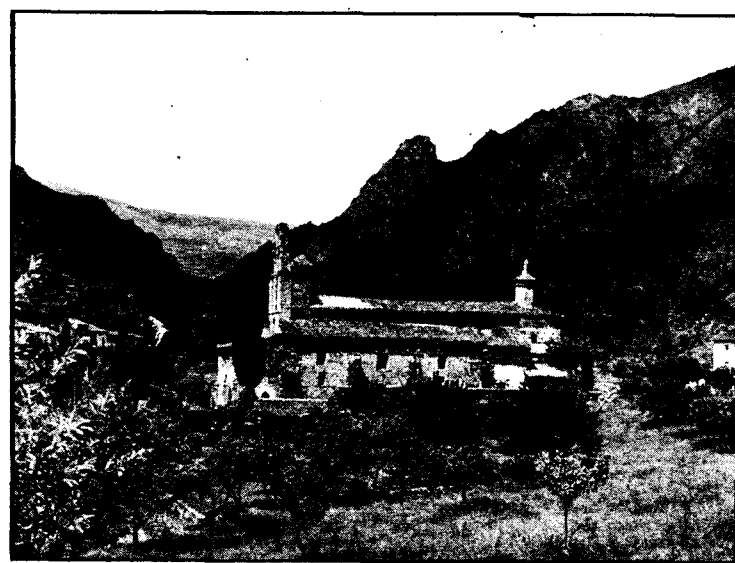
també foren presentades dues publicacions més de les comarques del bisbat: "Sió" d'Agramunt i "Escudella 2" de La Pobla de Segur. En la presentació de "Sió" hi prengué part l'afamat poeta de la capital del Sió, l'apotecari Sr. Guillem Viladot.

Agramunt: Pelegrinatge a Montserrat

Amb motiu dels 100 anys de patronatge de la Mare de Montserrat, el dia 17 d'octubre, gairebé dos centenars de fidels agramuntins pelegrinaren a la santa Muntanya. A les 11 missa conventual, a les 12 visita al Pare Abat, a la 1 cant de la salve, a les 2 processó als Degotalls i benedicció de la ceràmica de la Verge dels Socors, cant dels goigs i de l'ave, dinar, festa i retorn.

Edició de gregorià per al poble

El dia primer d'octubre es reuní la Comissió diocesana de litúrgia. Després de preparar el programa de treball per al nou

Aquestes belles i velles pedres coneixeran nous esplendors.

curs, determinà diverses decisions pràctiques. Cal subratllar l'edició d'un fulletó de cants gregorians. Algú ha comentat que l'abandó total del gregorià a l'Església és un pecat nistòric que les generacions futures no perdonaran. Ja hi ha una esmena. La Comissió decidí també ampliar-se amb membres especialistes en música i art sacre. Volen revisar també totes les conclusions de

l'Assemblea que facin referència a la litúrgia i preparar-ne la celebració de la sessió final. Prepararan també una ponència sobre l'altar, l'ambó i la seu. Amb els preveres estudiaran el nou ritual de la unció dels malalts. Intenten promoure també una campanya de llibres litúrgics per a ús dels fidels en les celebracions i disposaran de diversos materials per a les celebracions sense prevere.

PRINCIPAT D'ANDORRA

VEGUERIA

EPISCOPAL

SERVEI D'EMISSIONS

El Servei d'Emissions de la Vegueria Episcopal d'Andorra comunica que el Decret de 16 de setembre del 1980 ha disposat l'encunyament d'una peça "ordinària" amb les característiques següents:

METALL: Plata TIRADA: 10.000 peces
TÍTOL: 925/000 (5.000 amb llegenda llatina,
PES: 12,5 grs. 5.000 amb llegenda catalana)
DIÀMETRE: 30 m/m

Valor liberatori: 1.500.-- Ptes.
Preu de venda al públic: 1.750.-- Ptes.
(Incloses despeses de tramesa per correu certificat i confecció en carpeta de plàstic amb garantia).

Les comandes hauran d'efectuar-se per gir-postal adreçat a: Servei d'Emissions Vegueria Episcopal, Plaça Rebès, 2, Andorra la Vella (Principat d'Andorra).
Indiquin clarament en el gir-postal nom i adreça del peticionari.

Avisos i comunicats

Parròquia de St. Vicenç de Sarrià.— El proper divendres, dia 6 de novembre, VI aniversari del trasllat del cos del Dr. Pere Tarrés a l'església de Sarrià, se celebrarà una Eucaristia, presidida pel Dr. Malaquias Zayas, consiliari de la Federació de Cristians de Catalunya, a un quart de nou del vespre a la dita església parroquial. A aquest acte sou invitats els seus amics i tots els qui mantenen viu el seu record.

Vigília d'adoració per pregar pels difunts.— El dilluns, dia 2 de novembre, organitzada per l'Adoració Nocturna, tindrà lloc una Vigília per pregar pels que ens han precedit en el senyal de la fe. Serà a l'església del Sm. Sagrament (Aragó, 268), de 10,45 a 12,45 de la nit. Hi haurà celebració de l'Eucaristia, res del Rosari i adoració al Santíssim Sagrament. S'invita tothom que desitgi participar en aquest acte.

Dia del Minusvàlid.— Promogut per la Delegació diocesana de Pastoral sanitària i la Fraternitat cristiana de Malalts i Minusvàlids, de Barcelona, el diumenge, 8 de novembre, se celebrarà el Dia del Minusvàlid en l'Arxidiòcesi de Barcelona, a rel de l'Any Internacional del Minusvàlid. Durant la setmana el tema serà tractat a les escoles i a les catequesis cristianes, i el dia 8, en totes les misses, es llegirà un "manifest" sobre els objectius del Dia del Minusvàlid i es repartiran uns fulls

GIRONA
Jornada dels Exercicis Espirituals
22 de novembre del 1981
Recés extraordinari.— Dirigit per Mn. Lluís Suñer i Roca, rector del Seminari Diocesà.
HORARI:
10,30: Entrada
11,00: Laudes i Meditació.
13,00: Celebració de l'Eucaristia
14,00: Dinar de germanor.
16,30: Vespres solemnes presidides pel nostre Bisbe, monsenyor Jaume Camprodon
Lloc: Casa d'Espiritualitat (Banyoles).

d'orientació, perquè puguin coordinar-se totes les persones sones i minusvàlides interessades en posar-se en contacte amb la Fraternitat. Per a informació: Passeig Palma de Mallorca, 1-3, Barcelona-16. Tel. 251 31 06.

Centre Passatge.— Els dies 5 y 19 de novembre, 3 i 17 de desembre, conferències sobre: La doctrina social de l'Església, de la "Rerum Novarum" a la "Laborem exercens"; de 7,45 a 9,15 del vespre, a càrrec de Lluís A. Sobreroca, S.I.

Art de Viure (Tai-Chi). de les 7 a les 8,30 del vespre, tots els dilluns. Per informació: 230 64 78.

Jornada Regional dels equips de la Mare de Déu de Catalunya.— El proper diumenge 8 de novembre al col·legi de S. Ignasi, carrer Carrasco i Formiguera, de Barcelona tindrà lloc la trobada de tots els equips de matrimonis de la Mare de Déu de Catalunya.

Al matí hi haurà una taula rodona sobre el tema: "Identifiquem els E.M.D. en el moment actual de l'Església i la cultura." Intervindran el Pare Josep Masana, caputxí i consiliari regional acompanyat de tres

llars dels E.M.D. A la tarda, hi haurà una conferència del P. Rafael Muñoz Palacios s.j. sobre el tema de la Fidelitat Evangèlica. Tots els equips i consiliaris hi són convidats.

"Grups d'Oració i Amistat".— El 15 de novembre, i al Col·legi de St. Ignasi de Sarrià, c/ Carrasco i Formiguera, 32, se celebrarà la X REUNIO ANUAL DELS GRUPS D'ORACIÓ I AMISTAT, de Barcelona. A les 10,30 Laudes. Punts de reflexió pel Sr. Bisbe de Sobor-Castelló i pregària en silenci. Descans. A les 12,30, Assemblea. A les 2, dinar. A les 3,45, Reunió de sacerdots. A les 4,30, Vetllada, i a les 5,45, Vespres-Eucaristia, concelebració presidida pel Rvdm. Sr. Cardenal Narcís Jubany. Els Grups d'Oració i Amistat us inviten de cor a aquesta Trobada.

Curset d'iniciació a la Teologia.— Organitzat per O.R.S., se celebraran les sessions tots els dijous de novembre i desembre, a les 7,30 de la tarda, al local social, c/ De la Torre, 28, àtic, 1.ª Les conferències són a càrrec del doctor en Teologia per l'Universitat de Fribourg, Dr. Joan E. Jarque i Jutglar, Delegat episcopal per l'Apostolat Seglar i Director de "Catalunya Cristiana". Per a informació: Telèf. 217 10 28, dilluns i dijous de 6 a 8 de la tarda. Inauguració: dijous, 5 de novembre.

A Roma a veure el Sant Pare amb el grup XIROI

Tali com us vàrem prometre informem dels detalls d'aquest viatge a Roma que farem el dia 25 de novembre.

Haureu vist que l'anunci es publicà en el número 109 de C.C. En un principi havíem pensat anar a portar les firmes només nosaltres, els membres del XIROI, però ens adonarem que si la campanya l'havíem promogut en nom de la joventut de Catalunya, era lògic i natural que fos una bona part representativa dels catalans qui anés a lliurar les firmes al Sant Pare. Es per això que us convidem a tots els nois i noies perquè vingueu amb nosaltres.

Estem completament segurs que omplirem com a mínim un

autocar de 60 places. El viatge serà un xic cansat perquè disposarem de pocs dies. Malgrat tot, hi haurà l'avantatge que el viatge només durarà tres dies, i molts dels que no haguessin pogut venir, tindran ara una plaça assegurada. El preu aproximadament és de 10.000 pts.

Teniu temps per inscriureu's fins el dia 15 d'aquest novembre. El dia 25 de novembre del 1981 serà recordat per a tots com una jornada plena d'alegria i de grats records: vinga, nois, qui s'hi apunta? El dia 25, tots amb el Sant Pare!

GRUP XIROI DE TERRASSA

TARRAGONA

Josep Sabaté

El president Pujol hi anuncià projectes importants

Cap a la restauració definitiva del monestir de Santes Creus

Tarragona.— L'acabament de les obres de restauració del monestir de Santes Creus representarà una fita d'importància transcendental per a la història del cenobi del Gaià. El president de la Generalitat, Jordi Pujol, en la seva recent visita oficial al monestir, palesà la voluntat de la Conselleria de Cultura de donar una nova empena a Santes Creus mitjançant la seva restauració definitiva i la instal·lació de l'estatge central de la biblioteca de Catalunya d'intercanvis i préstecs.

Jordi Pujol, efectivament, va visitar Santes Creus per a assistir a l'acte de constitució del nou patronat del monestir. En passar a competència de la Generalitat, s'ha format un nou patronat, la presidència d'honor del qual recau sobre el president de la Generalitat i sobre l'arquebisbe de Tarragona, doctor Josep Pont i Gol.

Nou patronat

El nou patronat recull la important herència deixada per l'anterior, les realitzacions del qual foren valorades molt positivament pel president de la Generalitat. La restauració d'una part molt important del monestir, la seva conservació, el desenvolupament d'important tasques culturals, són tan sols algunes de les realitzacions de l'antic patronat presidit per l'arquebisbe de Tarragona.

Ara el nou patronat haurà de continuar aquesta trajectòria dins les competències de la Conselleria de Cultura. En aquest sentit, els principals projectes a assolir són l'acabament de les obres de restauració, i instal·lar a l'antiga infermeria o "casa de les barques" la seu de la Biblioteca Central de Catalunya d'intercanvis i préstecs.

Això donaria una vitalitat extraordinària al monestir, que es convertiria en un centre de consulta per a tot Catalunya. Així es palesà en la primera reunió del nou patronat el consell executiu del qual és presidit pel conseller de Cultura, i format d'aquesta manera: president de la Diputació, Josep Gomis; director general del Patrimoni, Jordi Bonet; representant de l'arquebisbat, per designar; Joan Ferran Cabestany, per l'Institut d'Estudis Catalans; Pere Torné, alcalde d'Aiguamúrcia; Maria Tarragó, pels serveis territorials de Cultura; Pere Serramalera, per l'Arxiu Bibliogràfic; i Joan Noguera, Joaquim Icart, Joan Ventura i mossèn Emilià Clemente, per designació del conseller.

Amb caràcter provisional, Xavier Fort i Bofill s'ha encarregat de la secretaria del patronat en l'acte de constitució del qual es féu un sentit homenatge a Pere Lloret i a Eufemià Fort per llurs decisions intervencions en la recuperació de Santes Creus.

Etape esperançadora

D'aquesta manera, amb la incorporació efectiva de Santes Creus a les competències de la Generalitat, s'enceta una etapa nova i esperançadora que haurà de permetre la recuperació total i definitiva del monestir del Gaià. Les recents obres de restauració del palau reial i la importància dels concerts d'estiu són els dos punts més remarcables de la història actual de Santes Creus, que tindran continuïtat i que es veuran complementats amb els nous projectes de la Conselleria de Cultura.

Curset de catequesi

Organitzat per la Catequesi Interparroquial de la ciutat de Tarragona, s'ha celebrat un curset de catequesi a càrrec de Mn. Joan Aragonès i el P. Josep Maria Maideu. A l'esmentat curs s'han plantejat diversos temes referits als Evangelis i s'han explicat les possibilitats catequètiques de cada edat i l'ésser i el fer del catequista.

Noces de diamant d'una religiosa

Sor Trinidad Martínez, religiosa de la comunitat de l'Hospital de Sant Pau i Santa Tecla de Tarragona, ha complert les seves noces de diamant amb la

Santes Creus, un magnífic recinte que tornarà a la vida.

professió religiosa. Sor Trinidad fa també vint-i-quatre anys que roman a l'Hospital de Tarragona. Amb motiu d'aquesta commemoració, tingué

lloc una celebració eucarística, després de la qual la Delegació Diocesana de Religioses testimonià la seva felicitació a Sor Trinidad.

SOLSONA

Fermí Manteca

Creació de la delegació de pastoral litúrgica

Ha estat creada recentment la delegació diocesana de Pastoral Litúrgica. El nomenament de delegat ha recaigut en mossèn Lluís Prat i Sabata. Entre les finalitats que es proposa la nova delegació en un començament hi ha la d'anar creant un equip de persones que hi treballin conjuntament i desenvolupar el programa sorgit de la vicaria de Pastoral, pel que fa a la pastoral sacramental.

Per altra banda, ens hem pogut informar que es fan contactes amb altres bisbats per tal de conjuntar esforços a nivell de diòcesis catalanes en aquesta tasca de pastoral litúrgica.

Visita pastoral a Cardona

Avui, dia 1 de novembre, comença la visita pastoral del bisbe de la diòcesi, monsenyor Miquel Moncadas, a l'arxiprestat de Cardona. Els objectius prioritaris d'aquesta visita són fomentar la pastoral vocacional, la catequesi i la pastoral de joventut. El senyor bisbe visitarà cada una de les parròquies i mantindrà contactes amb els sacerdots, amb els diferents grups i amb persones que hi treballen.

L'arxiprestat de Cardona té

7.508 habitants, hi ha tretze parròquies i vuit capellans; dintre els seus límits hi ha el santuari del Miracle, servit per una comunitat benedictina de Montserrat, i la parròquia de Sorba, amb el "martyrium" de sant Eudald. Hi treballen tres congregacions de religioses: Carmelites de la Caritat, Filles de Sant Josep i la Fraternitat de Maria Verge, con té cura de la casa d'espiritualitat del Miracle.

150è aniversari del Col·legi Vedruna

Coincidint amb la visita pastoral, se celebra a Cardona el 150è aniversari del Col·legi Vedruna, de les Carmelites de la Caritat. El bisbe Miquel hi presidirà una eucaristia a 2/4 de 12 del matí; entre altres actes programats, hi haurà una conferència del bisbe Miquel sobre el tema "Quina escola volem?"

Delegació de pastoral familiar

"Esperança en la família cristiana"

La delegació diocesana de Pastoral Familiar del bisbat de Solsona s'ha proposat, aquest curs que comença, dos objectius primordials a aconseguir dintre la problemàtica de la família. En primer lloc, aglutinar tots els esforços que es fan arreu del bisbat en aquest camp, tot fomentant una pastoral cada vegada més conjuntada. En segon lloc, atendre la preparació conscient i responsable al sacrament del matrimoni.

Per tal d'assolir els objectius esmentats, la delegació es posarà en contacte —segons ens han informat— amb les persones i grups que treballen en els diversos àmbits de la família, com és ara educació d'infants, pastoral prematrimonial, acollida de parelles, grups de matrimonis, ajuda a matrimonis en crisi, vídues i avis. A tal fi, han estat nomenats uns responsables, representants de les tres zones del bisbat.

Per altra banda, és aquest un dels objectius concrets proposats per la vicaria de Pastoral i hom espera que

n'emanaran unes pautes de treball al llarg del curs.

Igualment la delegació de Pastoral Familiar —composta per cinc matrimonis, una vídua i dos sacerdots— prepara la celebració de la Diada de la Família, que coincidirà amb la jornada litúrgica de la Sagrada Família; se n'espera que sigui "un esclat de joia i de festa que reafirmi la nostra esperança en la família cristiana".

Programa de la Vicaria de Pastoral

El programa que ha fet públic la vicaria de Pastoral, a l'hora de parlar dels, la pastoral dels sacraments afirma: "La recepció i la celebració dels sacraments són uns moments especialment significatius en la vida del cristià; tenen sentit ple en el marc d'una comunitat que acull el cristià des de la infantesa, i l'acompanya tota la vida. Dissortadament ens trobem davant un fet contradictori: la majoria dels cristians ens demanen els sacraments, pe-

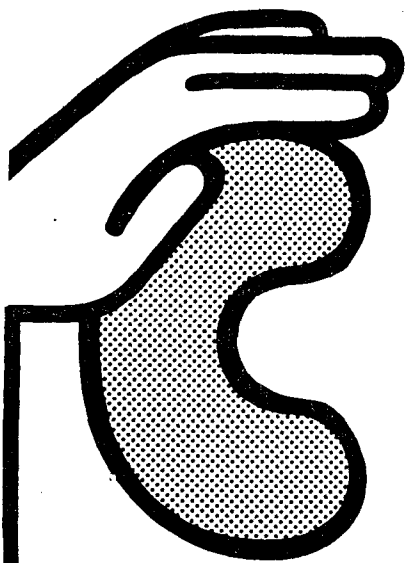
rò no demanen —i els costa d'acceptar— la catequesi prèvia ni cap mena de seguiment posterior, ja que no tenen consciència —o mínima— de la incorporació a l'Església que els sacraments fan o augmenten... Cal afegir-hi encara que la petició dels sacraments ben sovint —o totalment— ve determinada pel moment social important que viu la persona o la família, més que pel moment religiós".

El document de la vicaria de Pastoral, després de preguntar-se si cal administrar els sacraments sense discreció, o negar-los mentre no hi hagi millors disposicions o, en fi, condicionar-los a unes normes rígides, invita a la reflexió, advertint que l'actitud pastoral que hom prengui donarà una imatge concreta de l'Església.

Per això, hi haurà durant el mes de novembre, per a cada zona del bisbat, unes conferències a càrrec del pare J. Aldazábal, coincidint amb el recés trimestral per a sacerdots.

La nostra donació pot salvar la vida

A Catalunya tenim bon trasplantaments pe

"Em vaig posar malalta de cop. La diàlisi em salvà la vida i gràcies a ella feia la vida normal i per això la majoria de gent que tractava no sabia que jo estava greument malalta. Amb tot t'haig de dir que estem estigmatitzats car al veure les cicatrius de la diàlisi et fan tota classe de preguntes indiscretes, pensant alguns que et "punxes"... Sí, durant la diàlisi fas unes depressions molt fortes perquè veus que la teva vida està condicionada a una màquina, però ho acceptes o t'en vas a l'altre barri. Són sessions de quatre hores tres cops a la setmana. Jo procurava llegir, estudiar, escoltar música quan estava a les "grapes de la màquina" car sinó m'hauria entrat la depressió. Es necessari tenir l'esperit fort: has de voler sortir d'aquest forat sigui com sigui, car si t'abandones estàs llest..."

Qui parlava així era una noia, Maria Lluïsa, d'ulls grossos i negres, decidida, intel·ligent i que el trasplantament de ronyó fet a l'Hospital Clínic ha donat altra vegada vida als seus ulls. Té 32 anys i és soltera. Parla amb un accent lleidatà. Té tres llicenciatures: Pedagogia, Història Contemporània i Psicologia Clínica. És cinturó blau de judo i es preparava pel marró. És esportista car jugava a bàsquet i a tennis. Fa quinze dies que li han trasplantat un ronyó de cadàver i set mesos que feia diàlisi. Ara sent com la vida reneix en ella. El seu optimisme i realisme no deixa de colpir.

"Jo m'estava dialisant quan em digueren que hi havia un ronyó per a mi —continua dient Maria Lluïsa—. Em vaig posar a plorar i a riure al mateix temps: s'havia acabat la dependència a la màquina. No em feia gràcia morir als trenta anys. Com que no vaig poder

anar a casa, les companyes de diàlisi, a més de felicitar-me pel trasplantament, em deixaren un pijama i altra roba. Vaig entrar al quiròfan fumant una cigarreta: vaig dir que si em moria aquesta última cigarreta tindria el millor gust... Tot ha anat molt ràpid i la funció renal ha estat molt bona i crec que amb quinze dies més ja podré marxar d'aquí. Penso tornar a treballar i fer esport; en fi, fer una vida més o menys com feia abans de caure malalta. Són uns anys més de vida normal gràcies al trasplantament i val la pena aprofitar-los. A més, diuen que el cos aguanta tres o quatre trasplantaments..."

Mentre Maria Lluïsa parlava, a pocs pams de nosaltres hi havia un home que feia dos dies que li havien fet un trasplantament i es trobava amb els efectes postoperatoris. Més enllà, a una dona, recent trasplantada, la mà-

quina ajudava el seu ronyó trasplantat... A la porta d'entrada una colla de malalts d'insuficiència renal esperaven parlar amb el doctor. La seva cara tenia el groc característic d'aquests malalts i els ulls expressaven que degut a tenir els ronyons morts el seu cos no funciona normalment... Al mateix temps que la Maria Lluïsa amb naturalitat em parlava, el meu pensament divagava vers aquells que es trobaven a l'altre costat de la porta els quals em podrien fer participant de la seva esquincada vida paral·lela a la d'aquesta noia.

L'aspecte humà d'aquesta malaltia

A l'Hospital Clínic des del mes de gener d'aquest any fins a finals d'octubre s'han fet 41 trasplantaments. Sense voler, menysprear els altres centres que fan trasplantaments, es pot dir, amb justesa, que la Unitat del Clínic és el millor centre car ho reconeixen fins i tot els centres més prestigiosos de l'estranger. Aquesta Unitat és la que fa més trasplantaments de tot Espanya i els mateixos que fan trasplantaments a Barcelona s'han format en aquesta Unitat del Clínic. Fa 16 anys que en fan i durant molt de temps ho han hagut de fer contra incomprensions i trebanquetes i lluitant contra la mateixa Administració i tota mena d'institucions. Essent com és el centre que fa més trasplantaments de tot l'Estat espanyol sembla que a l'hora de programar i planificar la sanitat, concretament pel que fa referència als malalts d'insuficiència renal i als trasplantaments, l'Administració deixa de banda aquesta Unitat que ha cremat moltes hores, amb eficiència, portant vida a molts malalts. No cal dir que en el moment de posar una mica d'ordre en el caos de la nostra sanitat fa falta aprofitar tota l'experiència d'uns homes que dediquen llur vida i professionalitat en retornar la salut als seus semblants.

Cert que el trasplantament és un problema econòmic —costa un milió o milió i mig, encara que a França arriba a costar en el millor centre uns set milions—, però no es pot oblidar l'aspecte humà. El

En la foto podem veure el cardenal

problema són els malalts més que les pessetes que puguin costar, malgrat que això no deixa de tenir importància. Però no es pot oblidar l'home i la dona que hi ha darrera la malaltia.

El trasplantament és la millor terapèutica per la majoria dels malalts. Falta una gran sensibilització pública i mèdica davant la malaltia de la insuficiència renal. Una gran majoria de nefròlegs no eren partidaris, alguns encara ara no ho són, dels trasplantaments. És una llàstima. No hi hauria d'haver cap nefròleg contra el trasplantament, com ens deia un metge, car aquest és un tub d'oxigen pel malalt.

Una associació dinàmica i amb iniciativa

L'"Asociación de Enfermos de Riñón" (ADER) fou creada per un grup de malalts del ronyó per ajudar la gran quantitat de problemes que afecten aquells que sofreixen aquesta malaltia. Hom pot dir ben bé que aquesta Associació supleix la manca d'iniciativa de l'Administració.

ADER agrupa malalts afectats per la insuficiència renal, així com totes aquelles persones que desitgen col·laborar a la solució dels problemes, que no són pocs, que aquestes persones tenen. Dita Associació dóna als malalts assistència mèdica, social, moral i laboral, per obtenir la seva plena integració a la societat. ADER també manté relació amb centres i institucions de tot el món, per facilitar el trasplantament renal. També fomenta la investigació dels problemes que plantegen les malalties de ronyó. Col·labora amb entitats oficials i particulars, a fi d'unir esforços en bé dels malalts de ronyó.

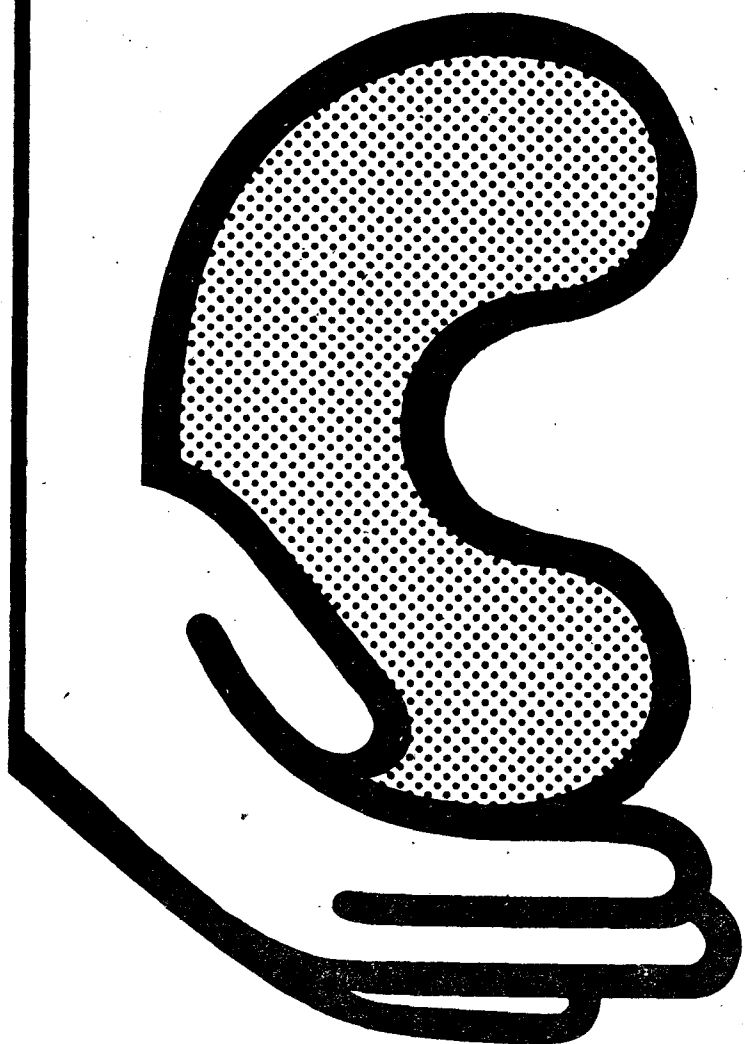
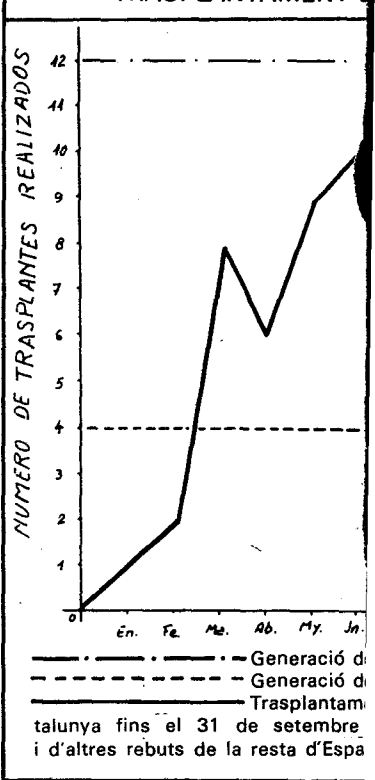
Cal esmentar que ADER s'ha proposat obtenir l'ordenació d'un pla de diàlisi i tras-

plantament a nivell de l'Estat espanyol, així com dels ens autònoms. L'esmentada Associació cerca la col·laboració del Ministeri de Treball, Sanitat i Seguretat Social pel desenvolupament de la Llei del Transplantament i extracció d'òrgans. També té com a objectiu obtenir la creació d'un Centre de Rehabilitació Social.

No ha estat fàcil per aquesta Associació l'existir ja que de bell antuvi s'ha volgut evitar cercar cap influència externa. Aquesta desinteressada actitud ha portat l'haver de superar innombrables dificultats, entrebancs, denúncies, pressions, així com greus moments econòmics. Però els membres d'aquesta dinàmica associació no s'han desanimat.

No cal dir que el nombre creixent de socis d'ADER ha estat i és una ajuda important en aquest treball quotidià en

GRAFICA COMPARATIVA TRASPLANTAMENT

TOTS SANTS

El terme "sant" té dues accepcions. És anomenada santa, sobretot en la Bíblia, la persona que té una relació especial amb Déu, el qual és dit sant per antonomàsia (Lev. 11, 44; 19, 2 etc.; Is 6, 3). En el Nou Testament tot cristià és sant, ja que pel baptisme té una participació en la naturalesa divina (cf. per exemple Romans 8, 28). Aquesta relació especial amb Déu comporta una exigència moral, que ens mena cap al segon concepte o accepció de santedat. En la primera carta de sant Pere (1, 14-16) llegim: "Com a fills obedients, no us conformeu a les passions d'abans, dels temps de la vostra ignorància, sinó que, així com aquell qui us ha cridat és sant, sigueu sants també

vosaltres en toda la vostra manera de viure, perquè està escrit: Sigueu sants, perquè jo sóc sant". Si l'aspecte sacramental, per dir-ho d'alguna manera, de la santedat és objecte de la nostra consideració en la litúrgia pasqual d'una manera particular, la santedat moral i aquells qui l'han realitzada d'una forma eminent són el tema de la solemnitat d'avui; encara que —cal no oblidar-ho— tota la santedat moral personal té el seu origen en la santedat comunicada per la gràcia, rebuda ordinàriament pels sacraments i que nosaltres, ajudats per Déu, segons les mesures del seu amor, assumim, personifiquem i maldem per fer créixer (cf. Lluc 8, 11-15).

1 LA GLÒRIA
DELS SANTS

Celebrada en el temps de tardor, en un context litúrgic que ens va acostant a l'advent, la solemnitat de Tots Sants té una connotació escatològica, de triomf messiànic que, com ho han fet els pintors de totes les èpoques, ens fa contemplar la multitud dels sants que, havent sortit victoriosos de les proves, sovint terribles, d'aquesta vida, frueixen eternament de Déu i el lloen. Són els qui, comprats per la sang de l'Anyell, van revestits de la santedat definitiva i participen de la gloriosa benaurança, expressada en aquesta lectura como una grandiosa litúrgia d'acció de gràcies. Subratllem que el text present parla d'un gran nombre de gent de tota nació, raça, poble i llengua.

LECTURA DEL LLIBRE DE
L'APOCALIPSI

Jo, Joan, vaig veure un àngel que pujava de sol ixent i tenia la marca del Déu viu, i cridà amb totes les forces als quatre àngels que havien rebut el poder de fer mal a la terra i al mar: "No feu cap mal a la terra, ni al mar ni als arbres, fins que haurem marcat al front els servents del nostre Déu". Llavors vaig sentir el nombre dels qui havien estat marcats: eren cent quaranta-quatre mil de totes les tribus d'Israel.

Després vaig veure una multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar. Eren gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües. S'estaven drets davant el tron i davant l'Anyell, vestits de blanc i amb palmes a les mans, i cridaven amb totes les forces: "Hosanna al nostre Déu, que seu al tron, y a l'Anyell". I tots els àngels s'estaven drets al voltant del tron, dels ancians i dels quatre vivents, i es prosternaren davant el tron amb el front fins a terra, adorant Déu, i deien: "Amén. Lloança, glòria, saviesa, acció de gràcies, honor, poder i força al nostre Déu pels segles dels segles. Amén". Llavors un dels ancians em va preguntar: "Aquests que van vestits de blanc, ¿qui són i d'on vénen?" Jo li vaig respondre: "Senyor meu, vós ho sabeu". Ell em digué: "Aquests són els qui vénen de la gran tribulació. Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell, i els han quedat blancs".

2 LA VISIÓ
DE DÉU

Com la filiació divina, do gratuït de l'amor de Déu, la santedat, encara que es manifesti en les obres, no deixa de ser quelcom d'amagat i d'incomprès per als homes d'aquest món, com ho és la fe. Contraposada a la manera de ser i de fer del món, aquest no la reconeix fàcilment; li costa d'admetre-la i la persegueix. Però quan sigui acompanyada l'esperança dels fills de Déu, la seva santedat apareixerà clara. L'esperança cristiana té per objecte la visió de Déu, per a la qual és indispensable la puresa de cor (vegeu l'evangel·li). La santificació en el temps present consisteix en això: en una purificació contínua per a poder veure Déu i així per semblant a Ell.

LECTURA DE LA PRIMERA
CARTA DE SANT JOAN

Estimats, mireu quina prova d'amor ens ha donat el Pare: Déu ens reconeix com a fills seus, i ho som. Per això el món no ens reconeix, com no l'ha reconegut a ell. Sí, estimats: ara ja som fills de Déu, però encara no s'ha manifestat com serem; sabem que quan es manifestarà, serem semblants a ell, perquè el veurem tal com és. I tothom qui té aquesta esperança en ell, es purifica, tal com Jesucrist és pur.

SALM RESPONSORIAL

23:1-2,3-4ab,5-6 (R.:6)

Ens prepara per a la segona lectura, que parla de la visió de Déu tal com és, i al mateix temps, en dir les condicions per arribar a la muntanya del Senyor, introdueix a les benaurances de l'Evangeli.

És del Senyor la terra i tot el que s'hi mou, el món i tots els qui l'habiten.
Li ha posat els fonaments dins els mars, i les bases, a les fonts dels rius.

R. Aquests són els qui vénen per veure-us de cara, Senyor.

¿Qui pot pujar a la muntanya del Senyor?
¿Qui pot estar-se al recinte sagrat?
El qui té el cor sincer i les mans netes de culpa, que no confia en els déus falsos. R.

Rebrà benediccions del Senyor, rebrà els favors del Déu que salva.
Aquests són els qui vénen a buscar-vos, Senyor, per veure-us de cara, Déu de Jacob. R.

3 LA SANTEDAT
ÉS DIFÍCIL,
PERÒ SIMPLE

Els premis de les benaurances, expressades en el temps futur dels verbs, ens prometen una felicitat no en aquesta vida, sinó en l'altra. Mentrestant cal complir unes condicions que, a més de ser difícils, són múltiples: cal ser pobre, estar de dol, ser humil, patir fam i set, ser compassiu, tenir una netedat de cor, posar pau, ser just, sofrir persecucions, ser ofès i calumniat. ¿No són exigències excessives? ¿No és complicat ser sant? Sí, les exigències de Déu són grans; de fet, ens reclama totalment. Ben mirada, la santedat exclou tot concepte de parcialitat. Això és certament difícil, però no complicat, ja que, com ensenya la teologia, les virtuts morals són connexes entre si: un no pot ser, per exemple, pobre d'esperit sense ser ensem humil, pacient, compassiu, net de cor, etc., i viceversa. Un sant haurà pogut excel·lir en una virtut determinada, és a dir, en un aspecte particular de la santedat moral, segons les circumstàncies de la vida o segons el seu temperament; però no per això haurà deixat de ser íntegrament sant, perquè la santedat no és divisible; podrà ser més o menys perfecta, però no parcial. Això vol dir que hem de viure al més intensament possible la nostra condició de fills de Déu segons les exigències divines en les oportunitats que ens ofereix la vida en cada moment, sense preocupar-nos del restant. Déu no ens vol complir la vida, i la santedat és simple, com ho és Déu.

EVANGELI SEGONS
SANT MATEU

En aquell temps, en veure Jesús les multituds, pujà a la muntanya, s'assegué i els deixebles se li acostaren. Llavors es posà a parlar i els instruïa dient:

"Feliços els pobres en l'esperit: el Regne del cel és per a ells. Feliços els qui estan de dol: vindrà el dia que seran consolats. Feliços els humils: són ells els qui posseiran el país. Feliços els qui tenen fam i set de ser justos: vindrà el dia que seran saciats. Feliços els compassius: Déu els compadirà. Feliços els nets de cor: són ells els qui veuran Déu. Feliços els qui posen pau: Déu els reconeixerà com a fills. Feliços els perseguits pel fet de ser justos: el Regne del cel és per a ells. Feliços vosaltres quan, per causa meua, us ofendran, us perseguiran i escamparan contra vosaltres tota mena de calúmnies: alegreu-vos-en i feu festa, perquè la vostra recompensa és gran en el cel."

PUNTS DE REFLEXIÓ

1.— La meua santedat és Jesucrist. No es tracta de prendre Jesucrist exclusivament —ni principalment— com un model des del punt de vista de la perfecció humana, com tampoc no parlem aquí de santedat com si es tractés d'un perfeccionament moral, que podria ser merament natural (ser una persona bona, fina, benevolent, amable, justa i fins i tot heroica). En les formes externes i en les disposicions internes, Jesucrist ens és certament un exemple (cf Mateu 11, 29; Filipencs 2, 5); però allò que constitueix el nostre interès primordial és realitzar en nosaltres el misteri de Crist, de manera que puguem dir com deia l'apòstol sant Pau: "Estic crucificat amb Crist; visc, però ja no sóc jo qui visc, sinó que Crist viu en mi, i la meua vida d'ara en la carn, la visc per la fe en el Fill de Déu" (Gàlates 2, 19-20).

2.— La mateixa essència de l'Evangeli i la vocació divina invita tothom a sortir de la mediocritat i de la vulgaritat per a ser sant (cf Apoc 3, 15 s.). Nigú no és exclòs de la santedat en el sentit eminent de la paraula. Entre els sants, reconeguts com a tals per l'Església, hi trobem homes i dones de totes les èpoques i de totes les cultures, persones de caràcters i temperaments distints, de formacions socials i de civilitzacions diverses, i que s'han trobat en circumstàncies personals variadíssimes. En tota aquesta diversitat de condicions el "dit de Déu" que és l'Esperit Sant ha anat traçant en els homes la perfecció divina.

3.— Però en tots i en cada un dels sants hi ha comprensiblement uns trets comuns, essent com és, la santedat, única. Citem-ne almenys un parell. En general, els sants han fet veure que la santedat és comunicativa; conscient o inconscientment, els sants tendeixen a propagar la santedat. Enduts pel zel de Déu, d'una forma planejada o només espontània, oportunament o inoportunament (cf 2 Timoteu 4, 2), però sempre humilment i usant de l'art delicat de la discreció, han procurat que els altres participessin del seu amor de Déu.

4.— L'altre tret comú que volem assenyalar és que els sants han arribat a la glòria pel sofriment; ha estat una condició indispensable, no menys que per a Crist (cf Lc 24, 26 i l'evangel·li d'avui).

Calendari

Diumenge, 1 de novembre: XXXI del temps ordinari. Festa de Tots Sants. St. Vigor, bisbe.

El sol surt a les 6'22 i es pon a les 4'47 (hora solar).

Fira a Calaf, Gòsol, Guardiola de Berga, Isona, Sant Feliu Sassera, Oliana i Vilaller.

Dilluns, 2 de novembre: Commemoració dels Fidels Difunts. Sant Victori, bisbe màrtir.

Fira a Bagà.

Dimarts, 3 de novembre: Sant Ermengol, bisbe; sant Martí de Porres, dominic; sant Hubert, bisbe; santa Silvia, verge; beat Pere Almató, dominic màrtir.

Fira a la Pobla de Lillet i la Seu d'Urgell.

Dimecres, 4 de novembre: Sant Carles Borromeo, arquebisbe; sant Vidal i sant Agrícola, màrtirs; santa Modesta, verge.

Dijous, 5 de novembre: Sant Zacaries i santa Elisabet, pares de sant Joan Baptista; santa Bertila.

Divendres, 6 de novembre: Sant Sever, bisbe de Barcelona; sant Lleonard, confessor.

Fira a Olost i Sort.

Dissabte, 7 de novembre: Sant Hercula i sant Ernest, bisbes, màrtirs; santa Carina, màrtir.

Ho afirma de sant Francesc Kurt Waldheim, secretari general de l'ONU

Predica la pau i exigeix no portar armes

Amb ocasió de l'obertura del VIII centenari del naixement de sant Francesc d'Assís, el secretari general de l'ONU, Kurt Waldheim, ha publicat un missatge a Roma adreçat al president del comitè europeu per a l'any jubilar.

El missatge diu el següent:

El vuitè centenari del naixement de sant Francesc hauria d'ésser, per a tots nosaltres, una font d'inspiració. Sant Francesc, pel seu exemple i ensenyament, ha esdevingut un símbol de pau, de protecció de la natura i d'amor envers els pobres. Trobem el seu missatge recollit en alguns dels més alts ideals de la Carta de les Nacions Unides. Ell predica la pau entre tots els pobles i exigeix als seus seguidors no portar armes. Avui, les Nacions Unides treballen per la defensa i la protecció de la natura arreu del món. Fou el sant dels pobres. Les Nacions Unides també intenten eliminar els sofriments i les privacions de milions de persones, i tracten de defensar els indefensos d'ésser víctimes de la injustícia i de la discriminació.

Cal recordar que la primera eina universal de la humanitat, la Carta de les Nacions, fou signada en una ciutat que porta el nom del sant: San Francisco. Encara hi ha molt per a fer abans no es realitzi el projecte de sant Francesc, d'un món pacífic, just i harmoniós. Mentre celebrem el seu naixement, dediquem-nos a aplegar totes les nostres forces, els nostres esperits i els nostres cors en el camí assenyalat per ell.

Helder Camara davant de tres mil joves franciscans

Del 28 de setembre al 2 d'octubre s'han reunit a Assís prop de tres mil franciscans joves europeus i representants també d'altres continents en aquesta bella ciutat per trobar-se, conèixer unes dies i celebrar conjuntament, cantar i comprometre's

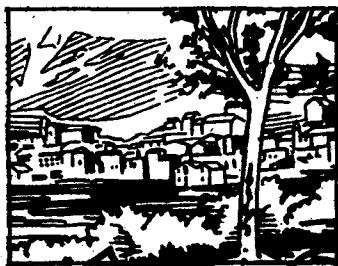
Kurt Waldheim, Secretari de l'ONU, ha adreçat al provincial dels franciscans del nord d'Alemanya, Herman Schallück, com a president europeu pel centenari franciscà, el missatge que aquí publiquem.

en la vivència de l'ideal evangèlic que trasmutà la vida del Pobriçó.

Helder Camara, terciari franciscà, va exposar el tema de la pobresa en els nostres temps i les seves connotacions socials, evangèliques i franciscanes; Foren unes jornades curules d'entusiasme i optimisme cara el futur.

Temps i camins

Novembre

El dia 11 de novembre és una diada clara en què sant Martí dona abrigit, amb la meitat de la seva capa de soldat romà, a un pobre captaire que tremolava de fred.

També se celebren moltes festes majors als pobles no sols de Catalunya, sinó d'Espanya, França i altres indrets; també hi ha el costum de sacrificar el bestiar que es consum durant l'hivern.

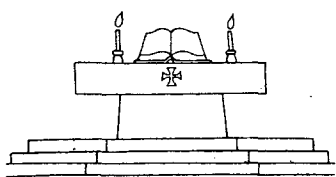
Al bosc, les fulles caduques es tornen daurades o rogenques i els bolets solen ser amb abundància a les soques dels arbres o bé sota els pins o les falgueres.

Els camins són encatífats de fulles seques i el vent fred es deixa sentir no sols a la muntanya, sinó també a la ciutat, on rodola bojament tot el que pot emportar-se.

La pluja, en aquests dies, fa acte de presència per donar acollida a la llavor que, quan ve la primavera, treu el seu brot tendre damunt la terra i omple amb la seva verdor camps i prats com quimèrica maragda; aviat, però, l'aire transparent i fi començarà a tallar la cara.

Pietat Campmajó

L'Església celebra

1 de novembre: XXXI de durant l'any. Tots Sants. Lectures: primera, Ap 7,2-4,9-14; Salm 23; segona, 1 Jo, 3,1-3; tercera, Mt 5, 1-12a.

2 de novembre: Commemoració dels Fidels Difunts. A escollir del leccionari de difunts, per exemple: Primera, Lm 3, 17-26; Salm 24; segona, Rm 6,3-9; tercera, Lc 7,11-17.

3 de novembre: primera, Rm 12,5-16 a; Salm 130; segona, Lc 14,15-24.

4 de novembre: Lectures: primera, Rm 13,8-10; Salm 111; segona, Lc 14,25-33.

5 de novembre: Lectures: primera, Rm 14,7-12; Salm 26; segona, Lc 15,1-10.

6 de novembre: Lectures: primera, Rm 15,14-21; Salm 97; segona, Lc 16,1-8.

7 de novembre: Lectures: primera Rm 16,3-9. 16,22-27; Salm 144; segona, Lc 16,9-15.

Ens plau copiar d'aquest full les informacions que afecten Catalunya:

Lletra missatge dels ministres generals

Els ministres generals de les quatre branques franciscanes masculines van publicar per la Pasqua d'aquest any un missatge molt ric i suggeridor que comença amb aquestes paraules de Francesc d'Assís: "Jo, Francesc, he complert la meua part: que Crist us ensenyi la vostra".

Aquest text s'ha traduït a deu llengües, també al català.

Com a suplement de "Catalunya Franciscana", ha sortit a la llum pública el primer número de "PAU I BE", que informa de tots els esdeveniments projectats i portats a terme amb motiu de l'any centenari franciscà. Les informacions es refereixen a Catalunya, a Espanya i a l'estranger. El director de "PAU I BE" és fra Enric Castells, caputxí.

Missatge de Francesc d'Assís al poble català

La comissió de l'any franciscà ha cregut oportú elaborar un missatge curt, senzill i espiritual. A través d'aquest text ens imaginem el que Francesc d'Assís diria als homes d'avui i de la nostra terra sobre la germanor universal, el personalisme evangèlic i l'activa solidaritat.

El text fou publicat a C.C.

Seminari d'història de la teologia franciscana als Països Catalans

El Dr. Perarnau, bon coneixedor del franciscanisme medieval a casa nostra, ha demanat als pares provincials dels menors i dels caputxins, el seu suport per establir en la secció de Sant Pacià de la nostra facultat de

Teologia, un seminari de teologia franciscana; més en concret, l'estudi del pensament del menor català Francesc Eiximenis (1327?-1409), i la preparació de l'edició d'algunes de les seves obres.

Catequesi d'adults

El P. Rambla, franciscà, prepara uns esquemes, 12 en total, per a una catequesi d'adults amb temàtica franciscana: Francesc i l'Església, Francesc portador de la pau, Fraternitat universal, Dama pobresa...

Els temes es desenvolupen d'una manera molt senzilla: hi ha un text dels escrits o de la biografia de sant Francesc, un comentari del text, un petit qüestionari i una pregària final.

Ecologia

El P. Gamissans ha preparat un llibre sobre: "Francesc

d'Assís, sant i ecologista". Les il·lustracions són de la religiosa benedictina Mª Lurdes Viñas, i amb un pròleg-presentació de Mn. J. Rovira Belloso. L'edició va a càrrec d'Editorial Claret.

Textos franciscans

El mateix P. Gamissans ha preparat una selecció, en castellà, de textos franciscans del conegut franciscà brasiler P. Leonard Boff.

Catequesi d'infants i d'adolescents

Un grup de caputxins dedicats a la catequesi prepara uns quants guions i àudio-visuals, per tal de facilitar el treball de la catequesi al llarg d'aquest curs. Els temes triats són: "Sant Francesc i la natura", "Sant Francesc i la pau", "La pregària franciscana", "Sant Francesc i l'amistat" i "Sant Francesc i l'autoritat".

Vida de Sant Francesc

Els joves d'Arenys de Mar han preparat una interessant i divertida vida de sant Francesc en vuitanta dibuixos en color. Amb aquest material confegeixen un àudio-visual. També s'estudia la possibilitat de fer-ne un llibre.

Projectes a l'àmbit de Catalunya

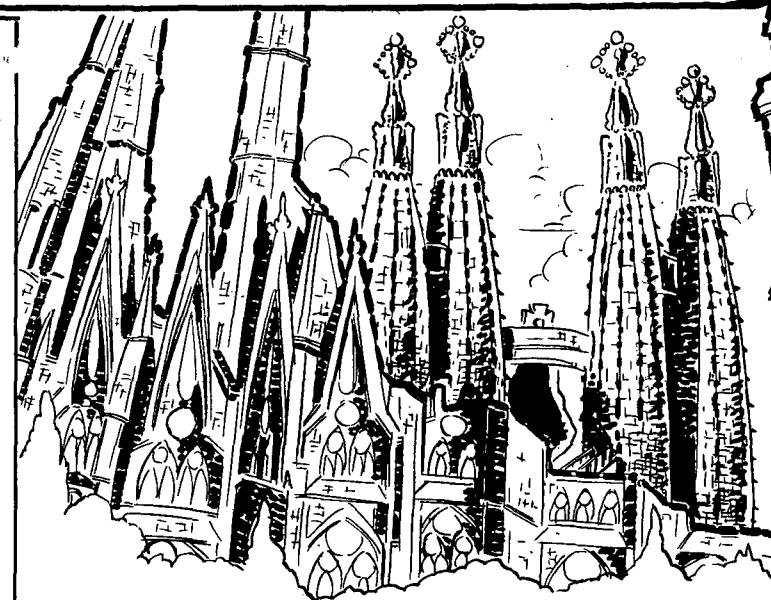

Avet Set esllips per a nenes i nens

EL MODERNISME

És el nom del moviment artístic nascut a Europa a finals del segle XIX i començaments del XX, abastant totes les àrees expressives i que es caracteritza pel seu paper clau entre una època artesanal, estilista i d'élite a punt de desaparèixer, i una de nova industrialitzada, massificada, és a dir, entre l'art modern que mor a començaments del present segle i el contemporani que sorgeix aleshores. És tracta d'un moviment burgès, profundament arrelat en el medieval i en l'exòtic, al mateix temps que preocupat per les qüestions de materials, tècniques, etc. La seva actitud és ambígua. Refinat i luxós, alhora que socialista, amb aspiracions de modern, renovador i atrevit, però en realitat tradicional i medievalista. El camp de la pintura el prova de manera essencialment modèlica, amb una barreja de símbols, impressions i influències japoneses. Les arts menors són, no obstant això, la seva màxima expressió, i aconsegueixen una gran perfecció, luxe i qualitat.

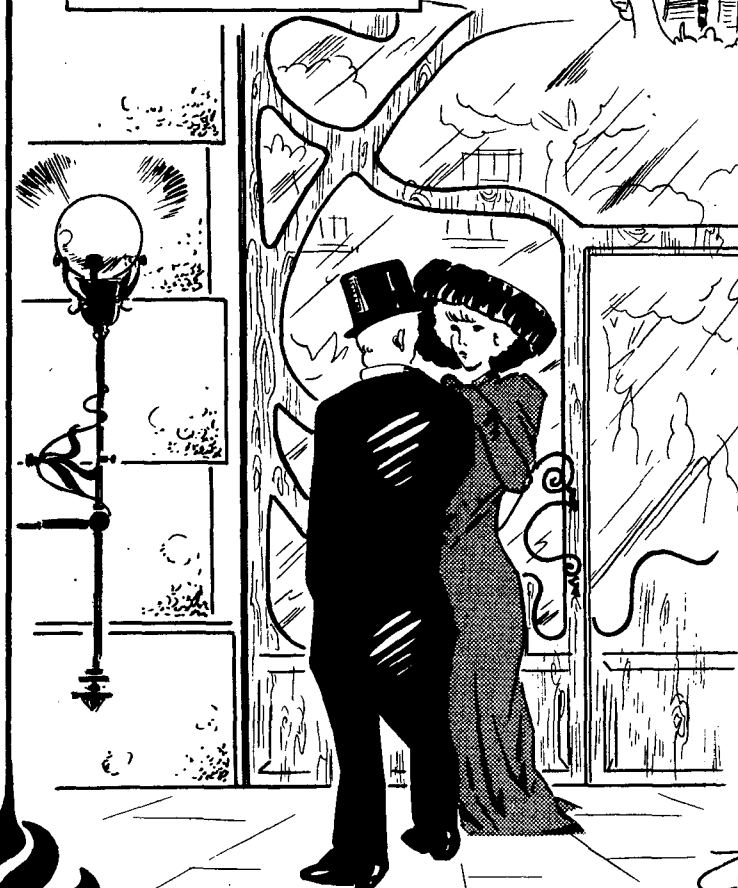
La cultura catalana, interessada pels nous corrents europeus, les assimila amb gran originalitat, i els

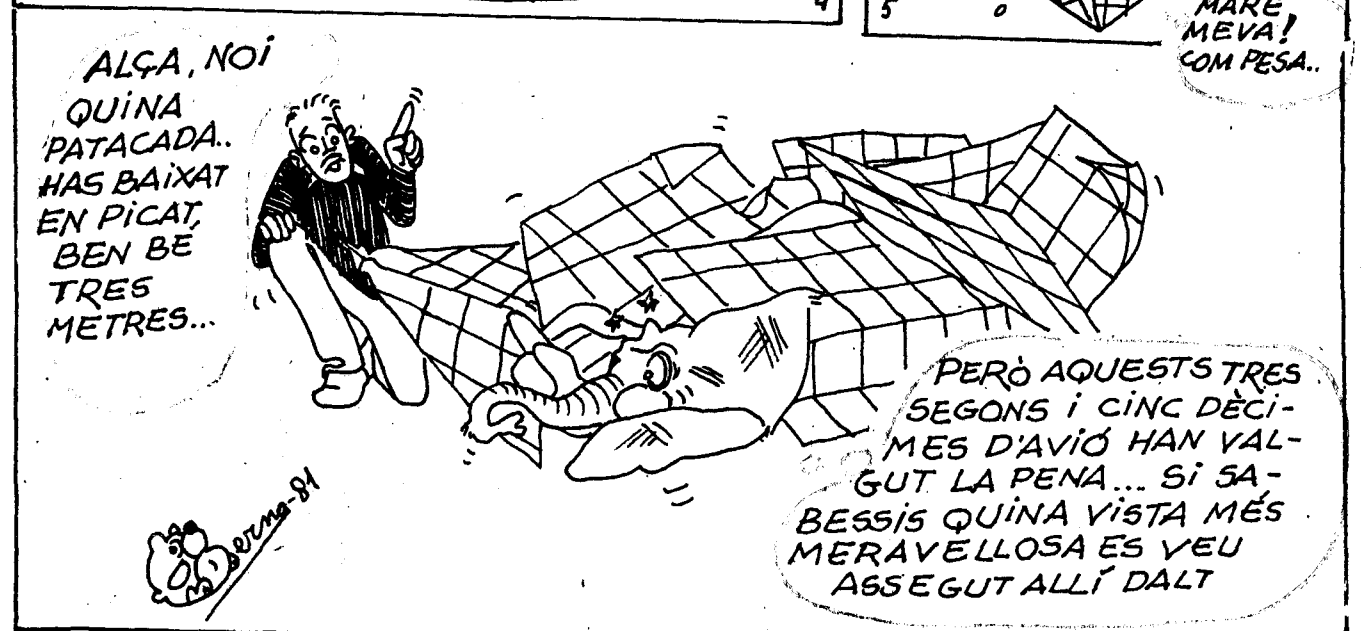
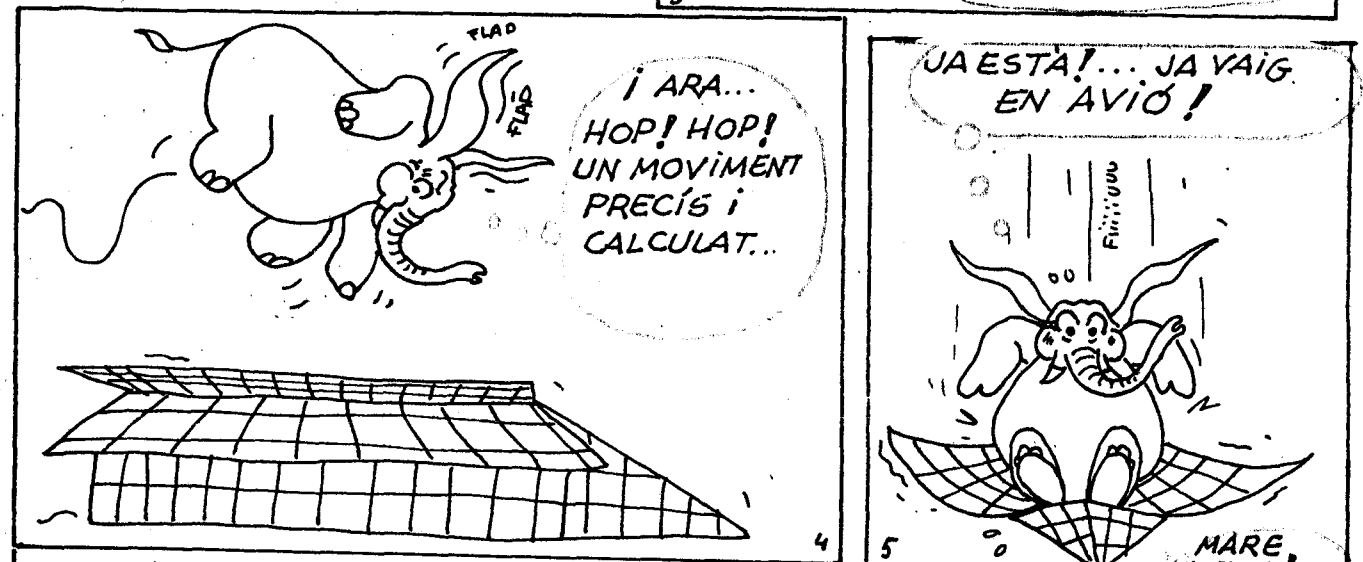
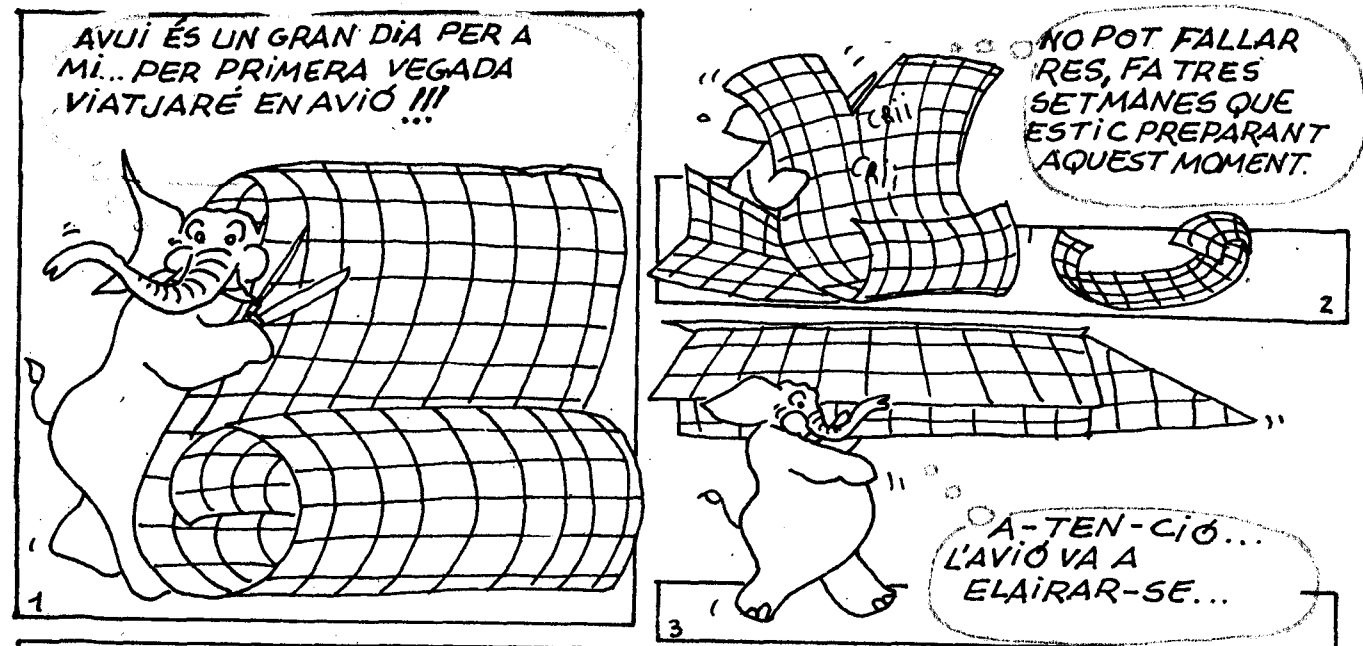
dóna una forma personal i característica.

Els nostres grans arquitectes modernistes, Gaudí, Puig i Cadafalch, Domènech i Montaner, etc. ompliran Catalunya d'edificis en els que la fantasia plàstica, la imitació de la naturalesa, la voluntat d'integrar l'edifici en el paisatge que el volta, donen resultats fantàstics. L'arquitectura modernista no pot separar-se de la resta de les arts menors: la decoració, la ceràmica, el vidre, la fusta. Hi ha de fet un estil modernista fins en la manera de dissenyar una cadira.

Aquest interès per la naturalesa té la seva correspondència en la literatura. El modernisme literari català és un moviment romàntic. Però aquesta actitud romàntica del modernisme, moviment anticlàssic que exalta els valors de l'esperit, és més refinat, més civilitzat, i en ell hi tenen cabuda l'humor i la ironia, acompanyats sovint d'actituds altament cíviques i responsables. Són escriptors modernistes en Santiago Rusiñol i en Raimon Casellas; Miralles, Ramon Casas, Masriera i Fortuny són pintors modernistes, com ho són també Nollé i Mir. També hi ha grans escultors com Vallmitjana, Suñol i Llimona.

Josep Moya

Avet Set — Avet Set — Avet Set

Solució del Encreuats del n.º anterior

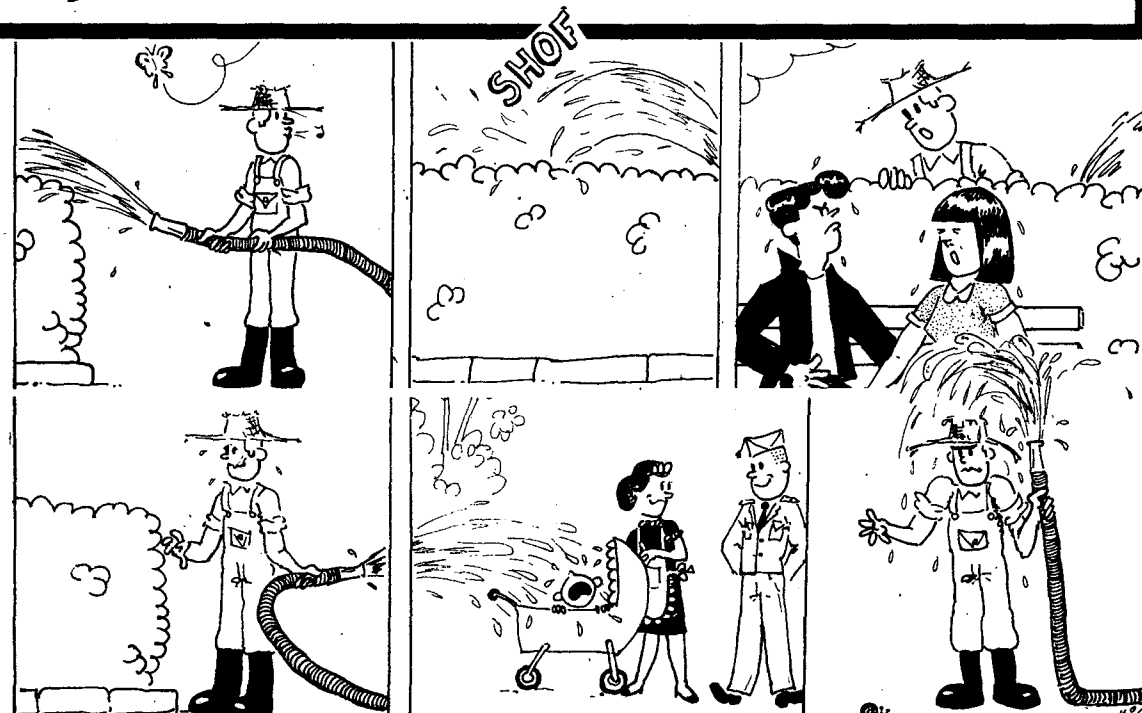
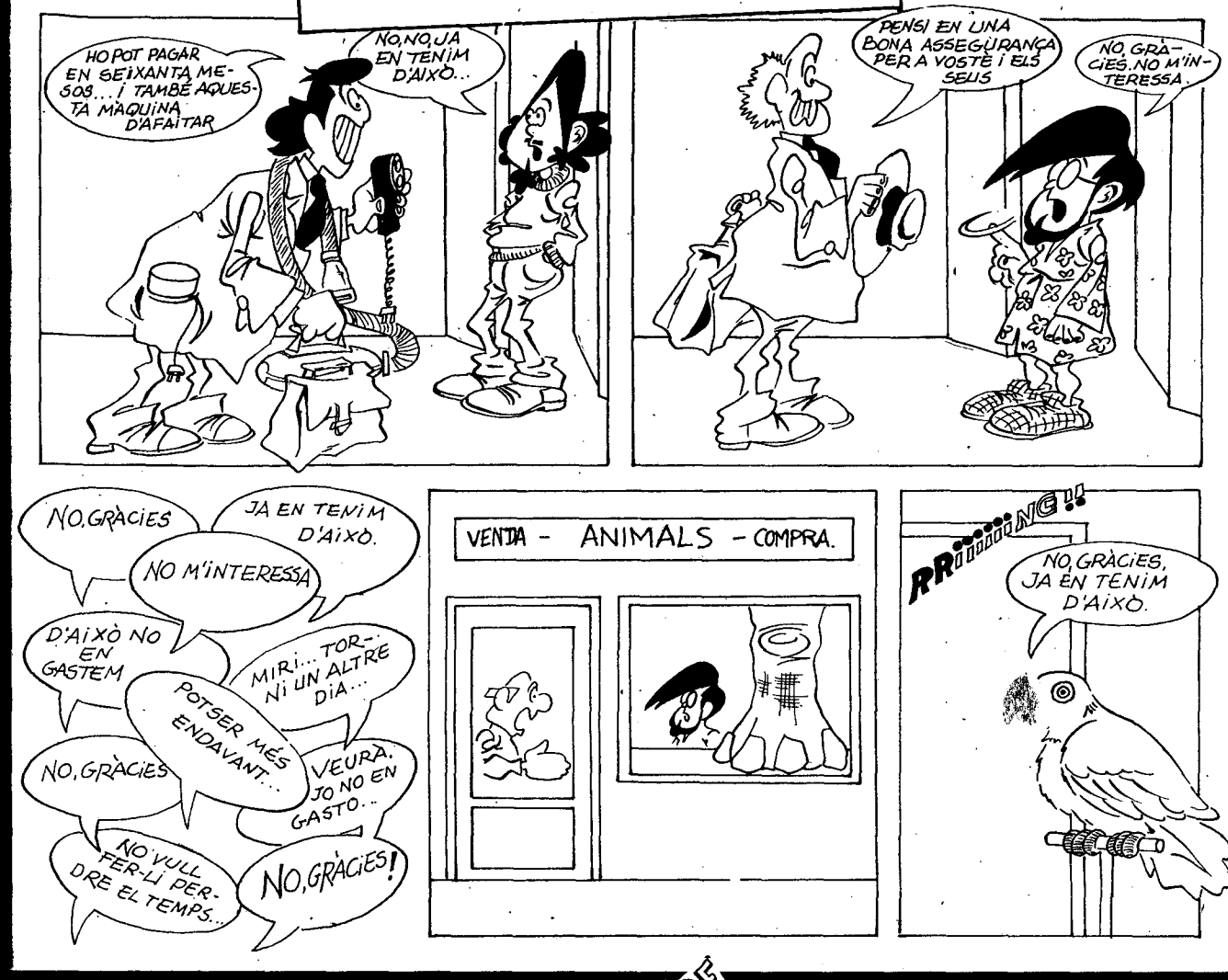
HORITZONTALS: 1. Manelet. 2. aco. Ara. 3. SosomaF. 4. Ot. saM. 5. Vas. aiA. 6. evitarE. 7. Refutar.

VERTICALS: 1. Masover. 2. Acotaré. 3. noS. saF. 4. Os. tu. 6. laM. aiT. érasivA. 7. Tafarier.

Solució del
encreuats anterior

En Joan i en Quim

Avet Set esllips per a nenes i nens

L'EIXERIT

ANY II

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

72

Visca, tots som sants!

— Mare, mossèn Josep m'ha dit que jo també sóc sant.

— Digues-li que vingui a passar vuit dies aquí a casa, i ho sabrà de debò si ets un sant o un entremaliat.

— Doncs ell ens ha dit que tots els cristians som "sants".

— Ja ho veig. Mossèn Josep és molt bo i us estima massa.

— Doncs jo ho he entès molt bé. Mira: Nosaltres creiem que Jesús és el Fill de Déu i que pel baptisme ens fa participar de la seva vida divina, que és tota santa, no? Així, en el fons del fons, encara que siguem entremaliats, hem estat fets sants.

— Renoi, com t'expliques! Això de ser un "sant" es veu que t'ha fet gràcia.

— Home, és clar! Sempre em diuen distret, xerraire, poca-solta, entremaliat... i en canvi mossèn Josep ens ha dit: "Tots els cristians hem estat fets sants".

— Sí, però ara falta que visquem i ens comportem com s'escau als sants.

— Així ara ja no has entès també tu, mare?

— Sí.

— Vols que et digui una cosa, mare?

— Digues.

— No sé què ho fa, però, d'ençà que mossèn Josep ens ha explicat això tinc més ganes de ser bo.

— M'agrada que diguis això. Vejam si serà veritat. D'aquí uns quants dies en parlarem, eh?

— Sí, però, haig de pensar-ho bé...

L'EIXERIT

Les coses del Pape Broder

Inspirat lliurement en el personatge de G.K. Chesterton

(CONTINUARÀ)

Avet Set esllips per a nenes i nens

Les històries de l'avi Pep

(per Pere-Lluís López)
(acabament)

I vet aquí que ja s'havia acabat el termini de sis mesos que el rei havia fixat per a que els pretendents de la princesa portessin els tres objectes exigits. Però anaven arribant els nobles participants en la contesa i, un després de l'altre, sols portaven excuses i explicacions, però cap arribava amb les coses demanades pel Rei.

I al moment just, al sis mesos exactes, minut per minut, de la seva marxa és presentà al Rei el comte Melot, més desendregat que mai, després de tan llarg viatge. Descavalcà i deixà als peus del rei la seva càrrega: la planta blava del bosc dels dimonis, la copa d'or del gegant de les neus i la pell del drac. El rei és feia creus de l'enginy i el valor d'en Melot, que havia aconseguit el que no havien pogut assolir els més poderosos i altius senyors del seu regne. I encara que de mala gana, no tingué més remei que complir la seva paraula de rei oferint al príncep dels mendicants la mà de la seva filla.

— L'heu guanyada amb escreix la mà de la Princesa Flor, preneu-la i espero que sabreu fer-li honor!

Amb això que la princesa es va posar a plorar com una magdalena i, entre sanglot i sanglot, deia:

— Però pare, vos sabeu bé que jo només estimo el príncep Sol, que és el més bell i elegant de tots els nobles! I només amb ell em vull casar, i no amb aquest comte mal girbat i mort de gana!

I plorava i plorava, desfeta per l'angoixa de veure's casada amb en Melot, que la veritat sigui dita, pelut i espellifat, no era com per a fer goig a una noia.

I aleshores, ell és dirigí a la princesa amb veu suau i acariciadora i li digué:

Les tres proves

— No us preocupeu formosa i dolça princesa, que jo no sóc tan lleig ni tan brut com ara us sembla i el meu cor és més bell del que creieu. I us estimo tant que prou que sabré fer-vos la dona més feliç del món.

I això dient va començar a treure's els parracs que li feien de vestit i tothom pogué veure que sota d'ells portava una vestimenta del més luxós i bell. I d'un cop de mà s'arrencà barba i cabellera brutes, que no eren res més que postissos... i es va rentar la cara. Quin canvi, manoi! I quina sorpresa la de tots en adonar-se que sota de tota aquella brutícia hi havia el famós príncep Sol, no pas senyor dels mendicants, sinó príncep del bosc i de la llum.

I el rei, renyit d'anys amb la família Sol, s'inflà de ràbia en veure que l'havien ensarronat i es posà a cridar:

— Que no!, que no i que no! Que m'heu guanyat amb males arts i de cap de les maneres no vull que us caseu amb la meva filla!

Però vet aquí que, ben al contrari del seu pare, a la princesa Flor li havien passat tots els mals en veure la transformació del seu campió. I tant va pregar i pidolar que, finalment, el rei que només hi veia pels ulls de la noia, va acceptar rondinant, aquell gendre que tan bé havia sabut lluitar per l'amor de la princesa Flor.

I de mica en mica, anaren passant els seus rancors per la família Sol i, com que el príncep Sol tenia molta mà esquerra, ben aviat s'el ficà a la butxaca i aconseguí convertir-se en el seu home de confiança.

I...
Darrera la porta hi ha un fus
S'ha acabat, amén Jesús.

L'Evangelí del diumenge

Jesús ens parla

Jesús digué a la gent que l'escoltava i als qui volien ser deixables seus: El grup d'entesos i el grup de fariseus us comenten la Llei que us donà Moisès, i s'expliquen molt bé, però compte!, no feu com ells, perquè ells no fan el que diuen; vinga a exigir als altres, però ells tranquils.

Això no val! Només miren de fer-se l'important, de posar-se vestits ben cridaners, de seure als primers llocs a taula i a les reunions, i de que la gent els saludi per places i carrers.

Vosaltres recordeu sempre que per damunt de tots, Déu és el nostre Pare, el nostre Mestre, el nostre Guia; tots els altres som fills seus i germans els uns dels altres. El més important als ulls de Déu és el qui estima i ajuda els altres: Als qui ho fan així Déu els estima i els voldrà per sempre amb Ell. Però els egoistes, els orgullosos, els qui no estimen ni a Ell ni als altres, si no canvien de manera de fer, es trobaran amb un bon fracàs.

El mossèn

LES LLIÇONS DE MESTRE JAN

No es pot dir:
Productes alimenticis.
Hem aplaçat
Apoiar al govern
Ves a la cuineria
No m'agrada el tocino
N'estàs enterat
Tinc hipo
Marxa atrás

S'ha de dir:
P. alimentaris
Hem ajornat
Prestar suport al g.
Ves a la carnisseria
No m'agrada el porc
N'estàs assabentat
Tinc singlot
Marxa enrera.

Avet Set — esllips per a nenes i nens

Per una catequesi sobre la mort

Encara que l'home sigui mortal per natura, creat així per Déu, el creador no volia pas la mort (Saviesa 1, 13), sinó que en el paradís prometé a l'home la immortalitat (Gèn. 2, 9 i 17). La mort "entrà en el món" pel pecat (Rom. 5, 12); hi entrà com un càstig. Però d'ençà que Déu en Jesucrist ha mort pels homes la mort s'ha convertit per a nosaltres en plena configuració amb el nostre Redemptor, en l'últim "sagrament", si permeteu la impropietat del mot. Amb la mort arribarem a l'acompliment total d'allò que espiritualment ja ha succeït en el nostre baptisme, pel qual hem mort amb Crist (Rom. 6, 8; Colss. 3, 3). Però cal que acceptem la mort natural com a última i plena configuració amb Jesucrist. No sabem ni quan ni com morirem. Ignorem quina serà la lucidesa de la nostra ment els darrers moments de la nostra vida, o quina serà la serenor del nostre ànim, suposant que fruïm d'uns moments lúcids. Per què, en els moments de màxima serenor, no et detures un moment en el camí de la vida per dir, ja ara, a Déu que acceptes la mort i que ho fas amb la més gran sinceritat del teu cor? Ara, si acceptes la mort, que no acceptaràs?

Alexandre Olivar
monjo de Montserrat

La Bíblia a l'abast

Els veritables protagonistes de la història

(AP. 7:2-4.9-14)

Els manuals d'història, els mitjans de comunicació social, les ideologies i els mateixos partits polítics, ens fan creure que els protagonistes de la història són els grans personatges, els grans líders. La lectura d'avui ens diu que aquesta lliçó va errada. El gran protagonista de la història és el poble, que amb la seva humilitat, el seu anonimat, detecta la vida i li dóna sentit. Amb lluita, amb sofriment, passant per moments d'aparent derrota, però sorgint sempre de les pròpies cendres, i encarrilant el camí del futur. Els grans personatges podran fer-se la il·lusió que creen imperis eterns —imperis polítics, territorials, econòmics— però en definitiva totes aquestes creacions arriba un moment que desapareixen. El poble en canvi continua. I en el nervi més profund de la vida del poble, la fe ens fa descobrir la presència i l'actuació de Déu. És l'altre gran protagonista de la història humana. De fet la fe ens diu que ell, Déu, és el qui mena de debò aquesta història del poble dels homes: amb respecte, amb saviesa, amb una autèntica visió de futur, amb nervi profètic, anant amb eficàcia cap a la construcció total de la personalitat humana. És el camí, la història, de la salvació en Jesucrist.

De totes les races, nacionalitats i llengües

En els cc. 5-7 del llibre de l'Apocalipsi, la visió de fe de la història humana ens la fa veure en clau profètica. De fet ens diu que el cristianisme no és la religió dels resignats a deixar el camp lliure als manipuladors i als opressors de la humanitat. La minúscula comunitat cristiana s'atreveix a plantar cara al gran imperi de Roma. Podia semblar pura follia. Els cristians però van sobreviure l'Imperi, i sobreviuran tots els imperis del món, tots els sistemes polítics i econòmics, perquè l'únic que té el poder de rompre els segells secrets del significat de la història és l'Anyell que ha estat degollat, Jesucrist. Ell, el fill d'Israel, és el qui salva el món. L'obra de la creació és mantinguda en peu, puix que és i ha de seguir essent-ho, el gran escenari on s'inicia l'obra salvadora. Ni la pésta, ni les guerres, ni la fam, ni la mort, ni el capgirament del món, que fan capolar els imperis, arribaran a arrasar el poble. La humanitat és marcada per Déu. En primer lloc el poble d'Israel: cent quarant-quatre mil —dotze vegades dotze:

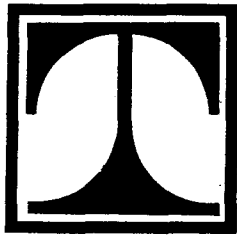
signe de plenitud—. Aquí, però, no s'esgota el poder salvador de Déu. D'Israel, el poder de Déu crida tots els pobles: **gent de tota nacionalitat, de totes les races, i de tots els pobles i llengües** (v. 9). Constitueixen una **multitud tan gran que ningú no l'hauria poguda comptar** (v. 9a). És la massa, tractada tan despectivament pels grans personatges que es creuen poderosos. El poble. Tal com l'ha fet Déu. No com l'han dividit els governants de torn. Aquí no es parla d'estats, ni d'imperis, sinó de nacionalitats, races, pobles i llengües. La naturalesa. No deixa d'ésser una lliçó profètica. Alerta cristians! Tots són convidats a participar de la gran litúrgia del cel (vv. 9ss.). Déu és ecumènic, universalista. Que no vol dir pas uniformista.

Els qui vénen de la gran tribulació

Al cel, però, s'hi arriba des del món. Aquí a la terra és allà on s'inicia la salvació. Per això és història. És el camí que es va fent. Al cel no necessiten la història, no n'hi pot haver: és el present etern. Els sants no els fan al cel. Menys encara al Vaticà. Els sants són fets per Déu i per cadascú de nosaltres aquí a la terra. **Aquests són els qui vénen de la gran tribulació.** La santedat és fa amb esforç i amb lluita. Nedant contra corrent moltes vegades. Com la construcció de la personalitat humana. Després de tot la santedat no és altra cosa que la plena manifestació de la personalitat humana construïda d'acord amb el projecte de Déu. Així els sants són revestits del vestit de la realització humana plena: **Han rentat els seus vestits amb la sang de l'Anyell i els han quedat blancs** (v. 14). El baptisme, la participació en l'eucaristia, la vida cristiana, revesteix les persones del poble amb la fe i l'esperança, que són la força capaç de resistir tots els atacs dels manipuladors dels pobles. Els cristians tenen, gràcies a la fe, la clau del futur de la història a les seves mans. No hi tenen el temps ni el moment. Però sí que estan certs de les benediccions —l'acció— de Déu, que amb el poble de la terra és el gran protagonista de la història de la salvació. L'única història que val la pena de fer i d'escriure.

Josep M. Aragonès

DECORACIO COMERCIAL

T O R R E S

DECORADOR COL·LEGIAT
núm. 43

BOTIGUES-DESPATXOS

TOTA MENA DE NEGOCIS

Gran Via 688 - Tel. 225 62 32
Barcelona-10

Matrícula oberta, ESCOLA CANIGÓ

Ensenyament especial
Pretaller i Taller

Avda. Vallvidrera, 22-24
Tel. 203 25 70 - 247 84 28
201 46 07

Catequesi dels signes

XXXII. Els cicles de l'any litúrgic

L'any litúrgic està format per dos grans cicles:

1. CICLE PASQUAL
2. CICLE NATALICI

El centre de tot l'any litúrgic és la PASQUA. Tot l'any està en funció del misteri pasqual de Jesús.

ADVENT NADAL
EPIFANIA
cicle NATALICI
ANY LITÚRGIC

QUARESMA PASQUA
PENTECOSTA
cicle PASQUAL

CRIST EL MESSIES, complí les promeses de l'A.T. realitzant el Misteri Pasqual que és el pas de la mort a la vida.

L'ESGLÉSIA, l'esposa de Jesús, ho celebra i en fa memorial al llarg de tot l'any litúrgic.

AT: Pas del Mar Roig
NT: Pas de la mort en creu a la VIDA-RESURRECCIÓ

ESGLÉSIA: Ho celebra en la seva litúrgia (sobretot per l'Eucaristia)

PARUSIA: Pas celestial d'aquest món al Pare.

Un únic Misteri
Única celebració

El cicle Natalici està en funció de la PASQUA.
El Misteri de Pasqua és el Misteri de JESUCRIST:
—Llum que venç les tenebres del pecat.
—Els cristians il·luminats pel baptisme som lliures de les tenebres del pecat.
—Crist nova creació.
—Els cristians noves creatures.

F. Xavier Parés

Pensant-hi bé

Del meu sarro de pelegrí per Terra Santa (XXI)

Betlem, la humilitat de Déu l'Herodium, l'orgull de l'home

La vila de Betlem

El mot "Betlem" significa "casa del pa". Quantes suggerències dóna aquesta etimologia! Què és el que busca l'home en l'esclat dinàmic de les seves idees, dels seus sentiments, de les seves il·lusions, de les seves revoltes, dels seus èxits i dels seus fracassos, de les seves il·lusions i de les seves decepcions, de les seves il·lusions i de les seves plors?... L'home, en el més íntim del seu esperit, pateix una fam radical. Només el pa de Déu, de la seva Veritat i del seu Amor, pot satisfer-la. "Qui mengi d'aquest pa, diu Jesús, tindrà Vida eterna".

La vila de Betlem està edificada, amb les seves cases de pedra blanca i rosada, sobre dos pujols del sistema muntanyós de la Judea, rodejada d'oliveres, vinyes, ametllers i figueres. Als seus peus camps de cereals, verds en la primavera i gairebé arids en la resta de l'any; són els camps en els que Rut espigolava i els pastors guardaven els ramats. La població actual és d'uns 32.000 h. de religió cristiana i musulmana.

La Bíblia parla per primera vegada de Betlem arran de la mort de Raquel, i l'identifica amb el nom de la regió "Efrata" (la fructífera). "Raquel morí, i fou enterrada al camí d'Efrata, això és Betlem" (Gn 35,19). La glòria singular de Betlem, però, era haver estat el lloc de naixement i de la consagració reial de David.

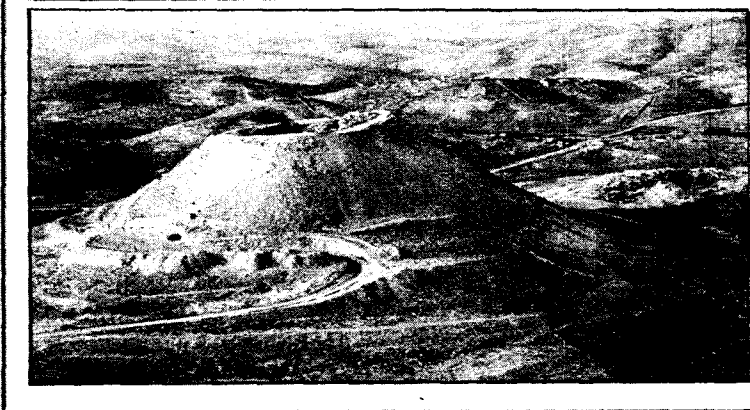
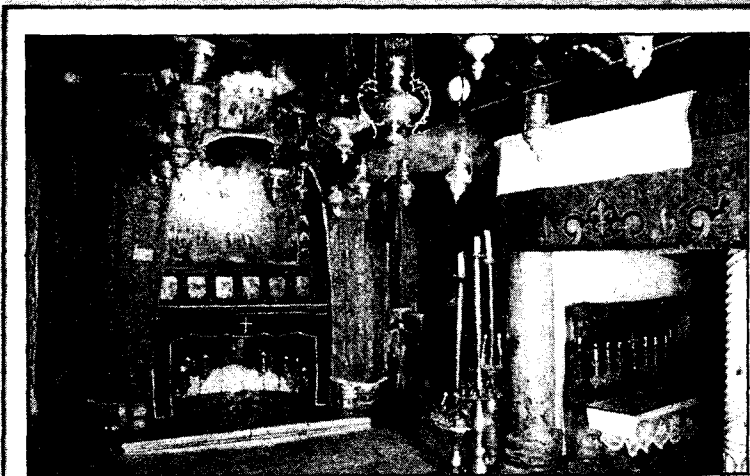
"El Senyor digué a Samuel... Omple el teu corn d'oli i vés, t'enviaré a Jessé, el betlemita, perquè m'he escollit el rei entre els seus fills... (David) era roig, amb ulls formosos i de bon veure. Va agafar Samuel el corn d'oli i el va ungir enmig dels seus germans, i l'esperit del Senyor s'abaté sobre David d'ençà d'aquell dia" (I S, 16).

Però fou el naixement de Jesús l'esdeveniment que ha donat a Betlem una anomenada universal, i l'afluència de pelegrins d'arreu del món l'ha engrandida notablement. "Aquells dies Cèsar August, va dictar un decret d'empadronament... Tothom anava a empadronar-se, cadascú a la pròpia ciutat. Josep com que era del casal i del llinatge de David, pujà... a la ciutat de David, anomenada Betlem... Mentre es trobaven allí, va arribar a Maria el temps d'infantar, i, efectivament, va posar al món el seu fill..." (Lc 2).

No hi ha dubte que, des dels temps apostòlics, els primers grups de cristians venerarien el lloc de naixement de Jesús. Però, fou a partir de l'any 330, sota el mecenatge de Constantí, que Betlem esdevé un gran centre de vida eremítica i monàstica. Sant Jeroni en fou un dels seus caps i promotors. L'any 600 els pelegrins en parlen com d'un "locus splendidissimus". Sotmesa, però, com la resta de la Palestina, a les vicissituds històriques de conquestes i reconquestes (romans, perses, musulmans, croats) fou destruïda i reconstruïda diverses vegades. En el s. XIV s'hi establiren els Franciscans, i a partir sobretot de l'any 1834 conegué un desenvolupament florent, amb una població majoritàriament cristiana.

"Aquí nasqué Jesucrist de la Verge Maria"

Aquesta és la joia de la Humanitat i la grandesa de la petita Betlem. El naixement de Jesús en una cova està implícitament afirmat en l'Evangeli quan diu que Maria "l'embolcallà i el reclinà en una menjadora" (Lc 2). "Se n'hi anaren, doncs, (els pastors) i trobaren Maria, Josep i el nadó reclinat a la menjadora" (Lc 2). A l'Orient les grutes naturals servien de refugi als viants i d'estable pels animals. St. Jeroni i

Orígenes en el s. II parlen de la "Cova del pessebre de Betlem". En el s. IV, i amb el mecenatge de Constantí i de Santa Elena, s'edificà la primera basílica, descoberta el 1934 sota el sòl de l'actual: Un gran atri i cinc naus, amb una construcció poligonal que cobria la cova del naixement. La Basílica actual conserva, en les seves línies generals, la construcció antiga. Cal remarcar les cinc naus simètriques, amb les quatre fileres de columnes calcàries amb capitells corintis, les restes del paviment del s. IV, la pila baptismal per immersió i l'altar central amb la bella iconostasi. Dels dos costats de l'altar major s'obren sengles escalinates que baixen a la Cova del naixement. Sota l'altar del naixement hi ha una estrella de plata que assenyalava el lloc del naixement del Salvador de tots els homes amb la inscripció que encapçala aquest paràgraf. Uns metres a la dreta hi ha l'altar del Pessebre i enfront el de l'adoració dels mags. El del pessebre és l'únic que pertany als catòlics, i en ell celebrarem l'Eucaristia. Corpren la humilitat del lloc contrastant amb la grandesa de l'esdeveniment. El Verb etern de Déu es féu no-res, fill de l'home, criatura, temps, història, per donar a tots els homes l'esperança certa de la Vida eterna. En la petita estança de la Cova de Betlem hom se sent aclaparat per tant d'amor i avergonyit dels egoïsmes i les nícieses adherits al nostre viure.

Per una porta situada a la part oposada de l'entrada, un passadís excavat a la roca, permet l'accés a unes grutes subterrànies dedicades a St. Josep, als Innocents i a St. Jeroni, que segons la tradició hi continuà l'obra començada a Roma, de la traducció de la Bíblia al llatí, anomenada "Vulgata" que és encara en ús en l'Església llatina.

L'Herodium, l'inútil grandesa dels dictadors

Està en un cim cònic, en part artificial, d'una muntanyola on Herodes el Gran construí un gran palau, i que més tard fou el seu mausoleu. De la seva tomba, però, no en queda cap senyal ni vestigi. La fortalesa estava defensada per quatre torres: una de gran a l'E. i tres més petites situades en els altres punts cardinals. A l'interior reunia totes les comoditats de l'època. L'Herodium és l'antitesi de Betlem. La contemplació d'aquella grandesa esfondrada, i el record de crueltat que Herodes el Gran ha llegat a la Història, recorden, una vegada més que, la veritable grandesa de l'home, aquella que és capaç d'enardir l'esperit de les generacions futures, no es mesura pel poder, la riquesa o la violència que ha desplegat, sinó per l'amor i el servei compromés al bé dels altres.

Xesc Soliu

Congregació de les Gnes. de la Caritat de Santa Anna

Bicentenari de la Mare Maria Ràfols Bruna

Maria Ràfols Bruna, neix a Vilafranca del Penedès (Barcelona) el dia 5 de novembre de 1781.

Fundadora de les Germanes de la Caritat de Santa Anna, i heroïna dels Setis de Saragossa.

El 28 de desembre de 1804, la mare Maria Ràfols arrisca la seva vida en l'entrega generosa d'una caritat sense límits: els malalts, els infants, els dèbils... són atesos "preferencialment" i fins el risc de la pròpia vida. Amb aquesta característica neix a l'Església la Congregació de les Germanes de la Caritat de Santa Anna.

Maria Ràfols, comparteix la misèria i el dolor. Ha d'enfron-

tar-se amb les necessitats històriques i socials que sorgeixen: la guerra de la Independència, la pesta, la carestia... Heroïna dels Setis, per la seva acció decidida y agosarada en bé dels ferits, presos, malalts..., és, a la vegada, HEROÏNA DE LA CARITAT perquè sap passar "fent el bé a tothom".

En el BICENTENARI DEL SEU NAIXEMENT, es just retre-li homenatge. Celebrarem joiosament l'esdeveniment com a família congregacional i com a Església, a Vilafranca del Penedès, el dia 5 de novembre vinent.

Gmna. A.A.

AVUI 2.000

Campanya per la consolidació i rellançament del diari

Rbla. Catalunya, 15. T. 318 54 24
EL MÓN VIST DES D'UNA PERSPECTIVA CATALANA

BUTLLETI DE SUBSCRIPCIO

Nom i Cognoms.....

Carrer..... N.º..... Pis.....

Telf..... Població.....

Els prego que em subscriuin al diari "AVUI" a partir del dia 1er. del mes vinent

Barcelona: (repartiment a domicili) Fora de Barcelona

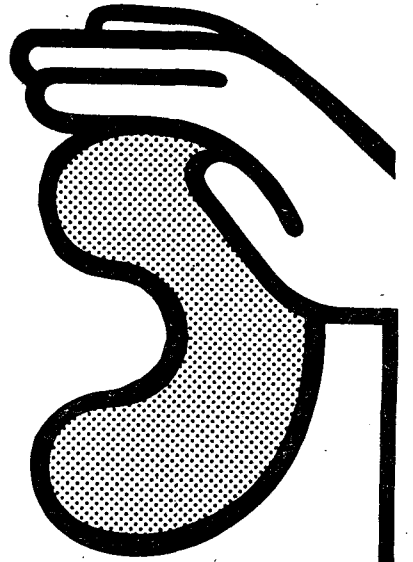
Trimestral 2.229 ptes.	Trimestral 2.074 ptes.
Semestral 4.458 ptes.	Semestral 4.148 ptes.
Anual 8.916 ptes.	Anual 8.295 ptes.

DATA I SIGNATURA

Envieu aquest BUTLLETI a:
Campanya AVUI 2000 Rbla. Catalunya, 15 3er. 2a.
Barcelona-7

a 1.500 malalts d'insuficiència renal

ns centres i metges de rò manquen ronyons

Jubany fent donació dels seus ronyons.

bé dels malalts de ronyó. Dita associació té la seva seu al carrer Balmes, 53, de Barcelona.

La diàlisi com a compàs d'espera

La diàlisi és una terapèutica concebuda únicament com a una necessitat de vida fins que arribi el trasplantament. Mentre duri la diàlisi el pacient deu cuidar-se al màxim i al mateix temps ha de reconèixer les seves limitacions, ja que els seus ronyons no li funcionen i viu pendent del "ronyó artificial", fins que trobi un ronyó compatible amb el seu cos, provinent d'un cadàver que, en el seu dia, féu donació dels seus ronyons.

Tota persona que es troba en tractament d'homodiàlisi sap que s'ha de sotmetre a un règim alimentari que unit a una

sèrie de medicaments, que ha de prendre de forma continuada, l'ajudaran a portar millor la seva vida en diàlisi. En general la dieta s'amplia notablement: el malalt pot menjar més quantitat i varietat d'aliments del que podia menjar abans de sotmetre's a diàlisi i al mateix temps es va rebaixant els medicaments a mesura que s'estabilitza el seu organisme. En un període no superior als tres mesos es regularitza la medicació de manera que sols en resta una que mai podrà oblidar.

A Catalunya hi ha 1.500 malalts d'insuficiència renal i aquests signifiquen per la Seguretat Social uns 3.700 milions de pessetes anuals. Aquests viuen gràcies al ronyó artificial. El 80 per cent d'aquests malalts es dialitzen en centres privats i el 20 per cent en centres públics (Seguritat Social, Diputació i Ajuntament). Com anècdota podem dir que els 1.500 malalts fan més de sis milions de kilòmetres per desplaçaments des de casa seva als centres de diàlisi. Cada malalt fa a l'any un promig de 6.000 kilòmetres, el que representa 40 kilòmetres per diàlisi.

Cert que hi ha interessos creats a l'entorn de la diàlisi car és una font d'ingressos molt substancials. Això és conegut per tothom. Per això pot tenir una solució si s'asseuen a parlamentar Administració, responsables d'aquesta cura, l'ADER. Amb bona voluntat tot s'arregla. Al cap i la fi els beneficiats seran els malalts i per ells val la pena afrontar el problema.

Donar per salvar vides

Es molt important que el malalt es preocupi per la seva situació i sigui ell el primer en voler una solució al seu problema. Això és el que està fent ADER. A més, Catalunya compta amb un gran nombre d'uròlegs i nefròlegs pioners en di-

versos tractaments dels mals de ronyó.

Per això és fonamental la campanya que ADER ha fet i fa per conscienciar l'opinió pública de la necessitat que cada vegada sigui més nombros el nombre de donants de ronyons. No podem oblidar que el trasplantament renal és l'única solució per tornar la vida als ronyons morts dels qui pateixen insuficiència renal greu. La diàlisi no és una perspectiva de futur normal.

Des del 1978 el trasplantament té una importància terapèutica global molt més important que la diàlisi i els malalts han de conèixer-ho i ajudar els metges a obtenir òrgans. No cal dir que seria bàsic organitzar a nivell nacional i una entitat oficial que s'encarregués de programar i dirigir la donació i intercanvi d'òrgans.

Si bé Barcelona és on es realitzen els trasplantaments, és molt deficitària pel que respecta a donacions. Amb tot, a la primavera d'aquest any 1981, ADER féu una campanya d'informació sobre la greu problemàtica en què es troben els malalts d'insuficiència renal, així com de captació de donants. El treball de sembra que féu aquesta associació tingué el seu fruit: uns tres mil barcelonins es feren donants potencials (persones disposades a cedir els seus òrgans una vegada s'hagi decretat la seva mort clínica). Entre els donants hi hagué el President del Parlament de Catalunya, Heribert Barrera, i l'arquebisbe de Barcelona, el cardenal Narcís Jubany.

Infants, joves i persones grans es feren ressò de la campanya organitzada per ADER a fi d'obtenir donants potencials. Es que tots els ronyons són aprofitables, des del d'un nen nou nat fins al d'una persona de setanta anys.

La llarga espera en una llista

Aquests tres mil donants (sis mil ronyons) no deixen de ser una esperança pels 1.500 malalts d'insuficiència renal. Actualment hi ha a la llista d'espera 556 malalts i d'aquests 100 de fora de Catalunya. Més de mil han quedat fora de la llista.

S'hauria de potenciar al màxim les extraccions de ronyons en tots els hospitals autoritzats de Catalunya per mantenir viva l'esperança dels malalts que es dialitzen i esperen un trasplantament.

Es per això que ADER demana que la Generalitat creï i posi en marxa un Pla Integral de Diàlisi i Trasplantament, així com el funcionament a curt termini, per no dir immediatament, de la Secretaria Re-

gional a nivell autonòmic. Un pla que solucioni, una vegada per totes, els múltiples bloqueigs que en l'actualitat s'estan produint en aquesta matèria, i que perjudiquen directament i exclusiva els malalts de ronyó. Els trasplantaments de ronyó viu han estat 14 fins el 19 de setembre.

La manca d'òrgans es deu únicament a una deficiència estructural en la sanitat espanyola que treballa sense coordinació entre els diferents centres hospitalaris, i molt per dessota de les seves possibilitats reals d'extracció i implantació d'òrgans.

Major nombre de trasplantaments

França	16
Anglaterra	20
Itàlia	20
Escandinàvia	25
Suïssa	25
Catalunya	4

Ronyons obtinguts per milió d'habitants durant 1980, als països esmentats.

La generació de ronyons arriba a Catalunya la xifra de quasi vuit ronyons per milió d'habitants. Està ara en una situació similar a la de França en 1973. L'any passat es generaren quatre ronyons per milió d'habitants. Això, doncs, a Catalunya. Perquè si mirem a Es-

panya la situació és catastròfica arribant l'any passat a zero per milió d'habitants.

Per compensar els nous malalts que cada any entren a engrossar el nombre de malalts per insuficiència renal —més de tres-cents—, es necessiten a Catalunya uns tres-cents ronyons a l'any, 25 cada mes.

Les extraccions de ronyons de cadàver han estat 57 a Catalunya des del 1 de gener fins el 30 de setembre.

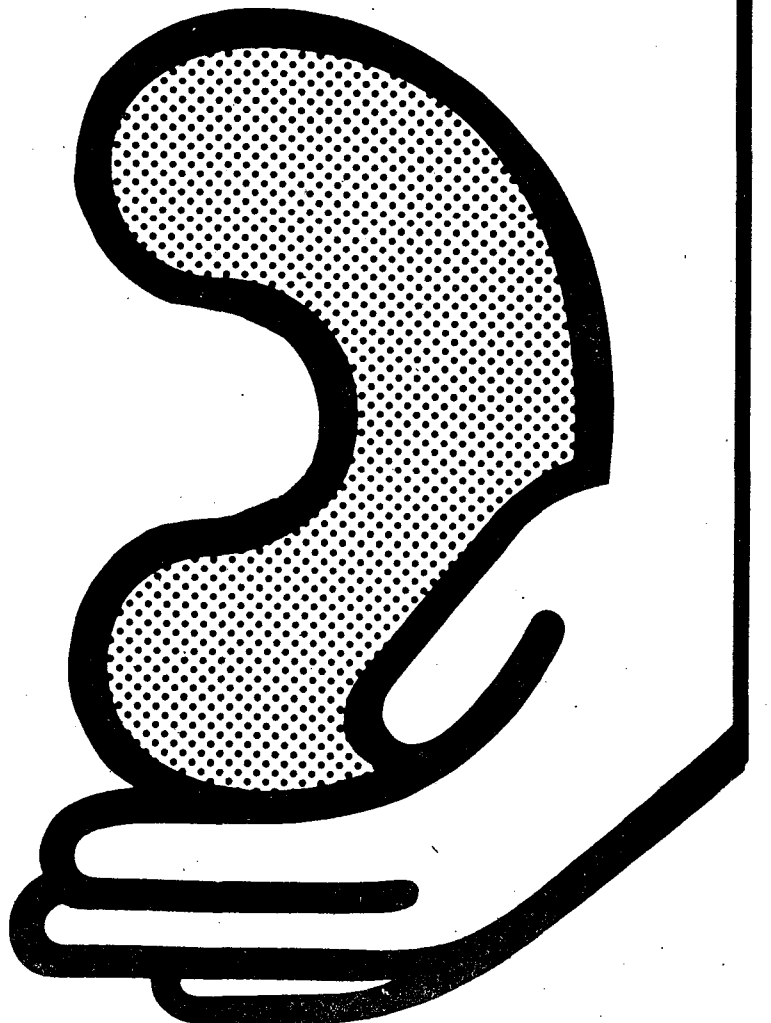
Si ho detallem mes per mes tenim: un sol trasplantament en el mes de gener, dos, pel febrer; vuit pel març; abril, sis; nou pel maig i deu pel juny; el juliol, set, l'agost sols cinc, i 9 el mes de setembre.

La xifra del mes d'agost és molt baixa tenint present les enormes possibilitats d'obtenir òrgans durant el període de vacances.

Per això, ADER es proposa crear un equip funcionant en ple rendiment durant les vacances en l'extracció i implantació d'òrgans, així com la creació d'equips mòbils amb la possibilitat de realitzar extraccions d'òrgans en tots els hospitals que tenen servei d'urgències a Catalunya.

Una vegada més, la dinàmica ADER ha de suplir allò que hauria de fer l'Administració que fins ara està passant de llarg davant el problema humà i social dels qui pateixen insuficiència renal.

Josep Maria Pàmies

IVA D'OBTENCIÓ I DE RONYÓ DE CADÀVER

31 Ag. (media europea año 1980)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

31 Ag. 81 (media Catalunya 1981)

"Una pausa en el camí"

S'ha convocat un Sínode diocesà a Eivissa

Eivissa.— Per tal de donar una major empenta evangèlica a la diòcesi, el bisbe d'Eivissa ha decidit celebrar un sínode diocesà. El seu objectiu ha estat remarcat per monsenyor Gea en la seva carta de convocatòria: "Senzillament, es tracta de fer una pausa en el camí; de reflexionar plegats sobre els problemes de la diòcesi i de les nostres respectives comunitats, parroquials o no; de veure si les solucions que els anem donant són les més adients; de si podem fer més i millor; de sentir-nos més units i més compromesos amb l'Evangeli".

El bisbe diu que no vol ni solucions ideals ni evasió de les responsabilitats pròpies. "Entrarem —escriu— amb esperit novell i amb visió evangèlica en el nostre propi terreny; estudiarem amb objectivitat els problemes que tenim davant nostre; a mirar-los amb la nostra fe i tractar de fer de la nostra Església una Església més evangèlica. Les condicions per aconseguir aquests objectius són acceptar la realitat tal com és i no com voldríem que fos, ésser fidels al missatge evangèlic en total comunió amb els ensenyaments i directrius del Sant Pare, i tractar d'exigir-nos personalment l'esforç que ens demana el Senyor".

Després de demanar la col·laboració de tothom, monsenyor Gea diu: "El sínode ha d'ésser un lloc de trobada i de diàleg entre tots els qui estem preocupats per la vida de la nostra Església".

Salamanca: Simposi de teologia trinitària

Salamanca.— Organitzat pel secretariat Trinitari, en col·laboració amb l'Institut d'Investigació Teològica de la Universitat Pontifícia de Salamanca, se celebrarà en aquesta ciutat, del 22 al 24 d'octubre, el XVI Simposi de Teologia Trinitària. Aprofitant l'avinentsa del IV centenari de la mort de santa Teresa, se centrarà en l'estudi del tema "Trinitat i vida mística".

Els temes concrets en els quals hom desglossarà el tema general són els següents: "Mística oriental i recerca del Déu Trinitari" (Jesús López Gay); "El misteri trinitari en Dionisi Aeropagita i la seva influència en la mística espanyola del segle d'or" (Vicente Muñoz); "Trinitat i vida mística en sant Joan de la Creu. Fe, experiència i doctrina" (José Vicente Rodríguez); "Vida mística teresiana: Comunicació del procés de revelació divina" (Maximiliano Herráiz García); "Trinitat i experiència mística en sant Joan Baptista de la Concepció" (Juan Pujana); i "Reflexió teològica sobre l'experiència religiosa en el Nou Testament" (Heim Hames D. G. Dunn).

Pressupost educatiu irrisori

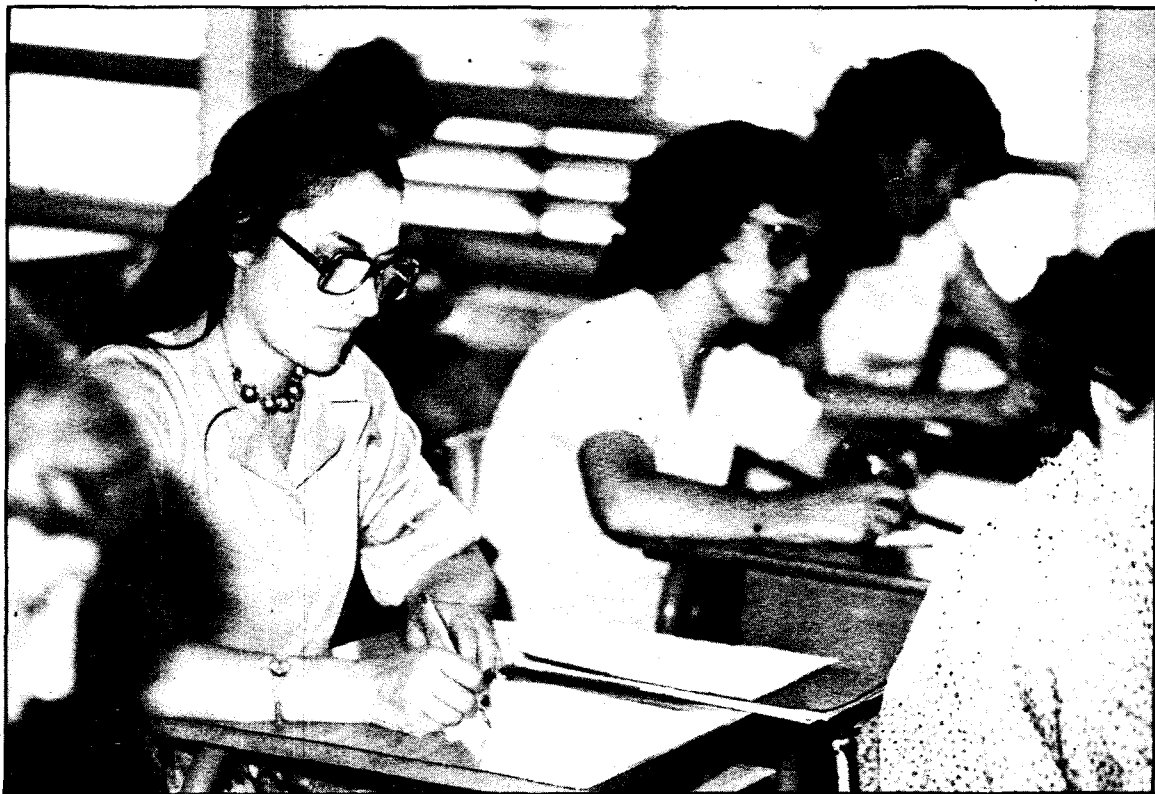
Actualment a Espanya hi ha dos milions i mig d'analfabets

Madrid.— D'ençà del 1965, any que a Teheran hi hagué una important conferència de ministres d'Educació d'arreu del món, la UNESCO vol fer present anyalment el problema de l'analfabetisme cada mes de setembre.

Aquest DIA INTERNACIONAL DE L'ALFABETITZACIÓ (enguany el 16è) té com a objectiu fomentar la solidaritat entre les nacions per tal d'acabar amb aquesta xacra que avui encara afecta 814.000.000 de persones.

Però difícilment pot exercir-se la solidaritat amb països del tercer món mancats d'educació d'adults si volem ignorar les dimensions del nostre analfabetisme: Quan a Espanya hi ha 2.597.389 d'analfabets, ens permetem de trametre a Nicaragua cinquanta mestres d'adults; però suprimint-los dels que treballen aquí en aquestes tasques.

I és que a Espanya ens hem anat adaptant a l'argot dels organismes internacionals: grans "campanyes" als anys cinquanta, "alfabetització funcional", lligada a "plans de desenvolupament" en la dècada dels anys seixanta, "educació permanent" que possibilita la "continua adaptació" enmig dels canvis tecnològics del nostre món "centrant-se sobre els problemes", als anys setanta. Ara parlem que cal donar "prioritat als nuclis més desafavorits", de "les borses d'analfabetisme". Però cada any s'ha anat retardant la necessària, la imprescindible i urgentíssima planificació de l'educa-

Urgeix de planificar l'educació d'adults a casa nostra.

ció d'adults a casa nostra. Concretament abans de la reforma fiscal (de l'any 1972 ençà), hom ha anat dient que només es podria tractar el tema de l'educació d'adults quan la reforma fiscal fos una realitat. Realitzada aquesta ja fa temps, només dediquem a la lluita contra l'analfabetisme un 0,003 per cent del pressupost educatiu (una desena part del vergonyós pressupost d'educació d'adults 0,3 per cent del pressupost d'educació, quan en d'altres països europeus és del 5 per cent fins al 14 per cent del mateix).

Borses d'analfabetisme

És cert que, per fi, el passat mes de juny l'actual ministre d'Educació reconegué (en unes declaracions a una revista de pedagogia) que existeixen zones a casa nostra amb vertaderes borses d'analfabetisme. Quan del 1973 ençà el llavors ministre d'Educació —Julio Rodríguez Martínez— havia suprimit per decret l'analfabetisme, aquest reconeixement és important.

Però el pressupost concedit per acabar el 1981 aquest tema (100 milions de pessetes) encara està "congelat". Hem sentit dir que es farà quelcom sobre aquest problema de l'analfabetisme espanyol en el que resta d'any; ¿què?, ¿on?, ¿com? Per part de persones clau de l'administració actual, hom ha reconegut el fracàs de les campanyes d'alfabetització franquistes. El centralisme d'aquell temps i la manca de participació dels moviments associatius dels afectats, aleshores prohibits, en propiciaren el fracàs.

En un periòdic d'Extremadura hem pogut llegir aquesta crònica que reproduïm a continuació.

Tejada del Tiétar

L'Església parroquial en la premsa catalana

Tejada del Tiétar. (Corresponsal, Feliciano Campo Montero).— Ha arribat casualment a les nostres mans un exemplar del setmanari editat a Barcelona, en castellà i català, "Catalunya Cristiana", setmanari popular d'informació i cultura religiosa, en el qual hem pogut observar una notícia referent a l'església parroquial d'aquesta vila.

Efectivament, en la seva pàgina 11 a dues columnes es llegeix el titular següent: "Nou monument nacional". S'hi acompanya una gran fotografia de la façana de ponent de l'església i el peu: "L'església parroquial del poble cacerenc Tejada del Tiétar, primer poble de la Vega, ha estat recentment declarada monument nacional. Una decisió encertada, ja

que com podem veure, aquesta església és d'una gran bellesa artística".

Ens ha cridat molt l'atenció veure com a la regió catalana, tan lluny, geogràficament d'Extremadura, hom dóna importància al fet aparentment intrascendent, i tanmateix per a ells sense rellevança especial, com és el fet que hi hagi a la nostra regió un nou monument històric-artístic.

Creiem que és una lliçó important que hem d'aprendre per tenir els nostres monuments en més consideració i donar-los tota l'atenció que necessiten; i referint-nos al cas present, procedir a la seva restauració i embelliment perquè no sigui que, com sol passar, els de fora tinguin més interès per les nostres coses que no pas nosaltres mateixos.

**NOIS I NOIES !!
ARA A QUIOSCOS I LLIBRERIES**

les revistes infantils i juvenils en català:

**TRETZEVENTS
CAVALL
FORT
rodanón**

amb els més famosos personatges dels còmics internacionals, narracions, històries, notícies, concursos, jocs, premis...

"(Pares: la premsa que necessiten els nois i les noies de casa nostra).

Amb la col·laboració del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

Nova publicació a la diòcesi de Nova York

Nova York.— Amb el títol "Catholic New York" s'ha iniciat a la diòcesi de Nova York una nova publicació diocesana. El periòdic té una circulació de 140.000 exemplars i s'edita sota la responsabilitat de l'arquebisbat. Amb diferents responsables apareixen a l'arxidiòcesi altres set publicacions catòliques. Per dificultats econòmiques s'hagué de suspendre a començaments d'estiu el "The Catholic News". La diòcesi de Nova York té 1.800.000 catòlics.

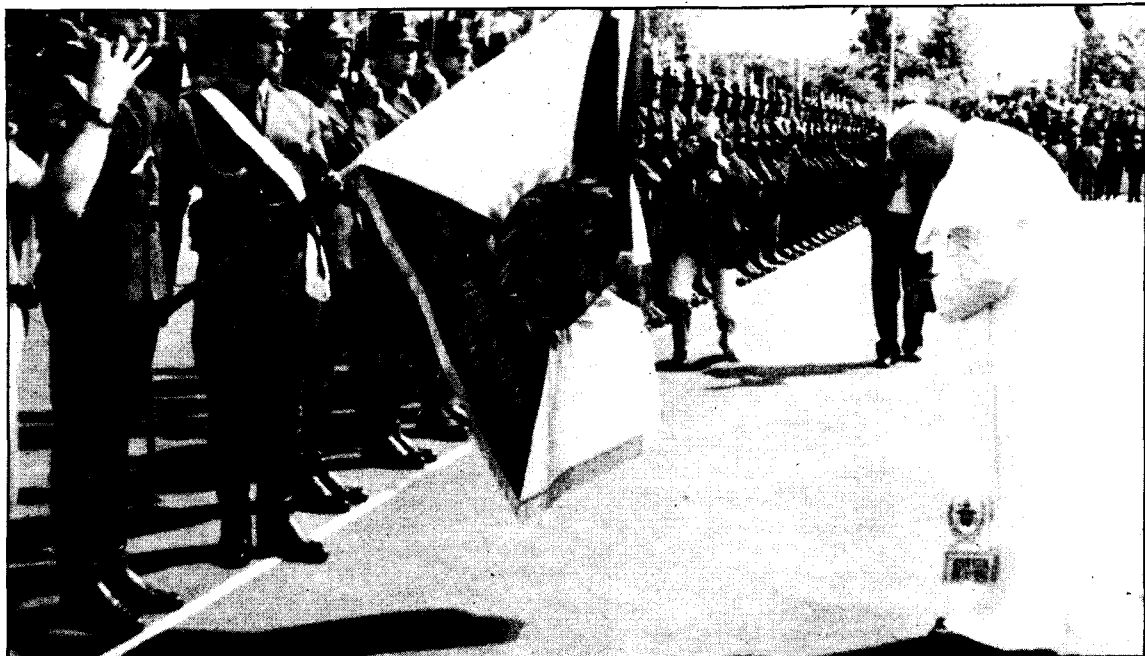
Nou institut secular femení

TÀNGER.— Amb el vist i plau de la Santa Seu i per decret de l'Arquebisbe de Tànger, l'associació femenina "Pro Ecclesia" s'ha constituït en Institut Secular Femení. Aquest nou institut està inspirat pel sacerdot català Lluís Riba Altarriba i fundat a Tànger. Està estès per diferents diòcesis espanyoles: Vic, Canàries, Madrid, Almeria i es dedica a escoles-llar, cases-llar, guarderies, residències sacerdotals, escoles parroquials.

Primer congrés d'universitaris catòlics

BUENOS AIRES.— S'ha celebrat a Buenos Aires el Primer Congrés Nacional d'Estudiants Universitaris Catòlics, convocat per la Coordinadora Nacional (CUN), entitat constituïda per nombroses agrupacions universitàries de tot el país. El congrés, el tema central del qual fou "la restauració de la universitat", presentà un programa que va incloure temes com "Naturalesa i finalitats de la universitat", "La concepció revolucionària de la universitat", "El fals ordre universitari", "Vers la restauració de la 'universitat'", "la participació estudiantil" i altres de gran actualitat i interès.

La CUN és membre fundador del Consell Hispanoamericà d'Estudiants i amb aquest caràcter va organitzar l'any passat el "XX Congrés Internacional d'Estudis Universitaris Catòlics", a la província de Còrdova.

Esdeveniments de Polònia

Monsenyor Glemp: "Esperem que continuï la col.laboració entre Estat i Església"

Roma.— Henrik Jablonsky, president del Consell d'Estat polonès (presidència col·legiada de la República), en un missatge dirigit al papa Joan Pau II, ha expressat la seva "més alta estima" per "la contribució del sobirà pontífex "a la causa dels nobles ideals de la pau".

Aquest missatge és de felicitació dirigit al Papa amb motiu del tercer aniversari del seu pontificat. Jablonsky transmet "en nom del poble polonès, dels dirigents de la República Popular de Polònia, i en el meu propi, els vots més calorosos a favor de la seva salut i de l'acompliment de la seva noble missió".

Joan Pau II i el primat de Polònia monsenyor Glemp, conegueren al mateix temps la notícia sobre els canvis polítics produïts al Partit Comunista polonès. Monsenyor Glemp va arribar a Roma el dissabte al migdia, i el diumenge quan dinava amb el Papa arribaren les notícies de manera oficiosa. El secretari particular del Papa, també polonès, va anar al despatx del Pontífex per donar-los compte de les primeres dades.

Total estranyesa

La impressió del Vaticà és que ha arribat la notícia amb sorpresa. Si examinem la reacció de monsenyor Glemp —de total estranyesa— i la recent visita del ministre polonès d'Afers Estrangers al Vaticà —va entrevistar-se amb el Papa durant dues hores—, i la crida urgent del primat per la Santa Seu, quelcom ha passat més enllà de les previsions i les anàlisis de la Secretaria d'Estat i del mateix ministeri d'Afers Estrangers de Polònia. Un canvi radical s'ha originat a dalt de tot del Partit Comunista en el qual estaven absents del seu país dues persones fonamentals del "cas Polònia". Walesa i Glemp.

"No puc fer comentaris"

Un ancià germà franciscà fou l'encarregat de donar a monsenyor Glemp la notícia, ja confirmada, dels canvis a la Secretaria General del Partit Comunista polonès, i de les noves orientacions polítiques. "Intenten de dirigir per si sols la situació", manifestà monsenyor Glemp tot llegint el comunicat

de l'agència. "Que Déu protegeixi el nou secretari general. Esperem que la col.laboració entre Estat i Església pugui continuar, de veritat ho esperem", afegí amb una cara que demostrava la inquietud sobre l'immediat futur de Polònia.

Medellín

Religiosa cremada viva en acte terrorista

MEDELLÍN.— La religiosa catòlica Carmen Cañaveral va morir cremada com a conseqüència l'explosió d'una bomba terrorista el passat dia 14 d'octubre a la ciutat colombiana de Medellín.

La religiosa que comptava, actualment, quaranta-un anys d'edat, viatjava en un autobús que travessava el "campus" de la Universitat d'Antioquia, a Medellín, quan el vehicle fou atacat amb bombes incendiàries per un grup que protestava per la visita del vice-president dels Estats Units George Bush a Colòmbia.

Després de l'avortament

A Alemanya volen legalitzar l'eutanàsia

MUNICH.— Els catòlics han d'estar preparats davant d'una propera campanya a favor de l'eutanàsia, digué el cardenal Ratzinger, arquebisbe de Múnic. Davant del Consell presbiteral de la seva arxidiòcesi el cardenal digué: "Les forces ideològiques ja estan preparades per a abordar aquest tema". La discussió sobre l'avortament es tracta aquí des de l'altra costat i es posa la vida a disposició de l'home amb l'argument que la vida només té valor mentre

tingui rendiment funcional. El cardenal Ratzinger va observar que a la República Federal d'Alemanya moltes persones ja no tenen relació amb el dolor i a més una gran por a enfrontar-se amb les postrimeries. Als cristians se'ls planteja amb això una gran tasca, la de fer comprendre que la vida és digna de veneració, encara que als ulls de molts ja no té valor, i que el respecte que mereix davant dels homes procedeix de què és criatura de Déu.

Malestar a Moscou

L'Església ortodoxa a l'exili canonitza 8.000 màrtirs russos

NOVA YORK.— "Mai com fins ara en la història de l'Església tantes persones havien estat canonitzades ja que mai com fins ara no hi havien hagut tants màrtirs", ha declarat el bisbe Gregori, secretari del Sínode de Bisbes de l'Església ortodoxa en la diàspora. Aquesta Església ha pres una decisió cridada a crear malestar als medis eclesiàstics russos: canonitzar 8.000 màrtirs de la Revolució russa.

El tsar Nicolau II, la seva família i més de 8.000 persones mortes durant la Revolució del 1917 a la Unió Soviètica seran canonitzades a últims d'aquest mes durant el Sínode que l'Església ortodoxa russa en la diàspora celebrarà a Nova York els dies 31 d'octubre i 1 de novembre.

"Els soviètics han estat oprimint contínuament els cristians durant 64 anys. Al principi de la Revolució del 1917 hi haguéren moltes morts. Actualment aquestes es produeixen als camps de concentració", afirmà el bisbe Gregori, afegint que l'Església ortodoxa en la diàspora no reconeix els dirigents ortodoxos de Moscou, qualificant al patriarca ortodox de Moscou de "marioneta" elegida baix la pressió comunista.

ASSEMBLEA DE CATALUNYA

Actes del desè aniversari

Fem una crida a tothom que tingui **FOTOGRAFIES, CARTELLS, DOCUMENTS** de l'Assemblea de Catalunya (1971-1977), perquè els faci arribar als organitzadors de l'exposició que s'inaugurarà el 7 de novembre vinent, a l'adreça.

Secció de Documentació Política

Ajuntament de Barcelona

Institut Municipal d'Història

C/. Santa Llúcia, 1 - Tel. 317 83 27

Barcelona-2

La Comissió Organitzadora dels actes del Desè Aniversari de l'Assemblea de Catalunya.

CONCURS-SORTEIG III ANIVERSARI

Lletra pel MOT-CLAU

G

ultura i pensament

Depressió i mort de l'Europa il·luminista, segons Carlos Díaz

L'home derrotat per l'estómac

"Per l'escola. In memoriam" és el títol original d'aquesta meditació del jove filòsof espanyol, catòlic, Carlos Díaz. Malgrat haver-lo escrit amb el criteri barrejat en l'Espanya d'avui, aquest text és dens en arguments actuals també per a nosaltres. Per això el donem a conèixer ben de gust a un públic italià. Díaz serà un dels relators en el míting per l'amistat entre els pobles, programat a Rimini aquesta setmana.

L'il·luminisme liberal va tornant a l'escena amb la seva columna fonamental que és l'amnèsia. I aquest és el tema sobre el qual vull aturar-me una estona a partir de l'escola i l'ensenyament.

On hi ha memòria, hi ha un passat. Avui, en comptes del passat (no hi ha potser el que és vell, vetust i xaruc, allò que ja no serveix? "¡Guaitant enrera hi ha el risc de petrificar-se!", et diuen o arriben a insinuar-te. Vigileu de no carregar-vos amb un bagatge d'una tradició que faci olor de tradicionalisme. Si el cas és aquest, només es prendrà del passat el que resulti còmoda, allò que s'avingui amb les nostres mides. La imaginació pot fabricar molt bé aquest passat finit: la fauna del passat, inventada amb referència a unes èpoques com més antigues millor. Del passat pròxim, del que encara recorden els vells, ni una paraula. "De vell, ni el consell". Els vells que estiguin amb la boca tancada.

El present crida el passat

Tenir en compte el passat vol dir prendre la sortida més enllà del que sigui clàssic. ¿I no hi ha potser en el classicisme una pretensió d'autoritat, i en el fons, no és això autoritarisme? Un cop fet només un gest d'autoritarisme i d'autoritat, davant un passat inevitablement autoritari, esdevé obligat aixecar la barrera del present. Contra l'autoritat, la llibertat; contra les normes, la creativitat; contra el sistema, l'espontaneïtat. Aires purs i fresquívols; però, això sí, sense imposar-los, malgrat que per a aquells que no els vulguin hàgim de recórrer per darrer cop a l'autoritarisme. Si més no, per darrera vegada.

No és aquest un temps adequat per a la transmissió de la paraula. Fins que l'eco de les veus dels altres no s'interfereixi amb el de la meua, fins que els cercles concèntrics difosos pel ressò autoritari del passat no esquinçin la meua veu nascuda lliure i desenrotllada innocent i cristal·lina, haig de cridar tan fort com pugui: d'aquesta manera la força magnètica de la meua veu lliure serà la millor sobre les altres veus i les farà ressonar dins dels seus límits. L'espontaneïtat exigeix la presència d'unes altres veus, amb el benentès que aquestes, si existeixen, parteixen de zero. Tot ha de tornar a inventar-se una vegada més. El que és desitja no és l'espontaneïtat solitària (a la manera de Nietzsche, Stirner o Schopenhauer), sinó el que sigui **comunitari**, que es resolgui en uniformisme: marxa vers on va tothom, se segueix el corrent.

¿L'escola? Una Arcàdia, on ningú viurà cantant i tocant com Orfeu el que no ha sabut conquerir com Hèrcules. Escapatòria dels mestres que han gosat proposar el principi de la realitat i de la fatiga. Només hi ha espai per al plaer i el joc. La física, la química, les matemàtiques no tenen necessitat d'esforços. Error del mestre que no sap ensenyar divertint, i mentider qui sosté que parlar de coneixement vol dir també parlar de fatiga i cansament. Evidentment, en un context així, no res hi afegiria un professor que vulgui examinar. **¿Exertitia et examina** en aquests plenilunis? "Resumeix aquest llibre, i al capdavant del curs en parlarem" (no molt, ja s'entén; sap que té uns mil estudiants).

No res per a transmetre: novetat N.N. El mestre que mana ja no existeix, només hi ha el nen comunitari. Com que preval l'amnèsia, no hi ha qui recordi que com deia Piaget, el nen és egocèntric i poc disposat a cooperar amb els altres. Avui estan de moda la cooperació, la participació, al preu que sigui; les grans involucions són a l'ordre del dia. Com l'antropòleg "progressista" exalta al bon salvatge tot carregant-se la denigrada cultura urbana (mentre ahir en nom de l'urbe es van exterminar les tribus), així avui el nou pedagog castiga el mestre i exalta l'atutit (encara que fent-ho al revés d'abans).

Mentre ven el seu silenci, el mestre viu al marge de la seva pròpia paraula per a deixar el centre a l'alumne. No hi ha res a dir perquè no hi ha res a fer. No existeix, en resum, la persona. De Wundt i de Janet en endavant s'ha anat perdent a memòria, i avui l'estructuralisme burgès progressista converteix la

persona en una màscara, un carnaval, un transvestisme: impotència de la memòria d'autoreconèixer-se, de romandre i d'actuar. La memòria present de Wundt i de Janet ara es converteix en agnosia, o sigui en incapacitat de conèixer i de reconèixer per poder actuar (conèixer mitjançant els actes).

● El laïcisme, tant si és progressista com reaccionari, avui només produeix una cultura concentrada en si mateixa. És a dir, incapaç d'obeir una altra cosa que no sigui les exigències fisiològiques. Única alternativa per a qui vulgui viure, obrir-se de bat a bat al record.

L'home té una dimensió

I darrera els filòsofs vénen els pedagogistes que, nodrint-se de les romanalles que els primers han deixat caure, augmenten la dosi. La memòria no existeix. Encara que a voltes apareguin les idees innates, que són més còmodes, sense passat, i que tots les tenen per la senzilla raó d'haver vingut al món. Així la tetradiemencionalitat de l'home, la memòria del qual és l'element radical, facilita el pas a una unidimensionalitat superficial feta de purs i senzills llocs comuns. I la TV, fa la resta.

Perduda la vàlua de l'ús de la memòria històrica, heus ací que molt aviat es desconeix el que va succeir ahir i el que succeirà aviat. La disminució de la consciència històrica inicia el camí al camaleonisme més insolent, que després és típic del burgès progressista. De tota manera, no solament el progressista és amnèsic i burgès. Si fins ara hem descrit la figura del burgès progressista, això no vol dir, tanmateix, que volguem colgar de roses al burgès conservador, la memòria del qual està plena de llacunes perquè només recorda al passat (deformat) i ignora el futur.

Complaent-se en el seu immòbil passat petrificat, pura i simple patologia del "ja ho he vist", il·lusió d'una memòria malaltissa que només veu de manera retrospectiva, el nostàlgic immobilitat recita el seu discurs repetitiu fins arribar a l'extenuació, on la història dels "meus temps" es converteix en una historieta inventada per apaivagar una sotmesa consciència congènita. Aleshores sí que reclamar els valors del passat es converteixen en exercici macabre i professió luxosa d'una burgesia que va a la càrrega de bruixes sota la capa d'un tradicionalisme a ultrança, que és l'enemic pitjor de la tradició; i d'un autoritarisme, que és l'enemic més declarat de l'autoritat entesa rectament.

Mentre el burgès conservador fa de la història una roda mortal que gira sense parar sobre ella mateixa, el burgès progressista s'especialitza en la venda d'il·lusions d'un futur fet de grans magatzems per fer consumir més i de sabó prodigiós que conserva la joventut. Fills bessons de la mateixa lloba, l'un i l'altre tenen en comú el refús de la fidelitat, la caiguda de la qual es produeix quan hom creu haver-s'ho jugat tot i estar mancat de qualsevol esperança ulterior; o bé igualment quan, no tenint res darrera seu, no es pot tenir res davant seu.

Tant per l'un com per l'altre, resulta impossible engendrar, ésser pare, espòs, amic; experiències que impliquen memòria i paciència davant els lents (i potser dolorosos) processos de creixement en el temps. Únicament hi ha espai per a l'arravatament existencial, per a la fugida i per a la disfressa obligada i ininterrompuda.

Així neix l'ídol

Desfonada, així, mancada ara d'aquell fons dimensional que només la memòria pot donar, la persona resta a mercè de la més

prosaica vulgaritat. Mesocràtic o mesocràticament groller, tant de bo comunista d'un comunisme bord i fastiguejant, aquesta mena d'homologació implica encara una pèrdua de distància: quan tot es redueix a la superfície, el professor és al mateix pla que l'estudiant, i el pare al mateix pla que el fill. I a tot això anomenen "democràcia". Paradoxalment, però, la distància no disminueix; amb la disminució de la distància encara augmenta el desig de la mateixa. I, com escriu J.L. Marion, aquesta necessitat de distància, tret de la seva essència, crea l'ídol. L'alumne, cansat de professors que no saben pas més que ell i que ben poca cosa poden donar-li acut al super-professor llunyà, guru, ídol, mite de defensa o super-jo prêt-à-porter. Aquesta omplen el buit (entenguem-ho bé, l'omplen d'aire) deixat pels pares i els mestres, i amb quins èxits! L'amnèsia del pare produeix en el fill la dimnèsia, falta de sentiment filial, narcissisme. El fill abandonat a si mateix s'autoenamora d'aquella imatge interioritzada de l'ídol en què ell mateix s'ha convertit (una memòria delegada, aliena, alienada). Quan posteriorment no genera narcissisme, l'amnèsia produeix memòria privada de misericòrdia, ressentida i patològica: memòria sense perdó, memòria hiperamnèsica, memòria feixista. Sense cap més horitzó que el d'alguns germans més grans (físicament, entenem-nos), més agressius, el més jove tendeix a destrossar tot el que no torna a quadrar amb el model agressiu del qual ell mateix és ara una aplicació. Tot i que el minvar de la indispensable distància de la memòria crera l'ídol. I el terrorisme es la darrera, si bé no única, conseqüència.

Reaccionaris i progressistes

Resumint: "laics" progressistes i "laics" conservadors es mouen, al fons, en una mateixa direcció. El progressisme d'avui és el conservadurisme i el feixisme del futur, alhora que aquests són els progressistes de demà passat.

Considerant tot el procés des de la seva fase primitiva i més elemental, al començament hi ha la gastronomia (lleï de l'estómac), fi en si mateixa. En la pesca, els peixos menuts serveixen d'esquer als grans. I anàlogament l'obsessió per la bona taula, exquisida i més ben parada que la dels altres, és comuna en la burgesia, tan si és progressista com conservadora. Si bé aquí els dos sectors més abundants del reflux segueixen escoles diferents, però mantenint aquella mateixa obsessió. D'una banda la boca insadollable, vitaminòfila, amunt de la verda "natura" fertilitzada amb adob humà, la boca que cerca en la totalitat de les hortalisses i dels fruits l'Arcàdia materna desitjada i engendradora d'harmonia. De l'altra, l'escola enològica que venera el rost-biff dels burgesos progressistes de major opulència. És l'estadi oral.

L'estadi oral encara seria poca cosa sense el seu subsegüent estadi anal. Els burgesos han enlairat al cel l'art de la bona evacuació. El WX s'ha convertit en un dels principals mobles de la casa del burgès; la cambra comuna, una de les estances de què es té més cura, mentre desodorants, bio-detergents i paper higiènic omplen els espais de la TV i les pàgines dels diaris.

Segueix després l'estadi immediatament posterior, aquell del "coito ergo sum", que ha substituït ara el "cogito ergo sum" cartesà.

Resumint, aquesta és la dialèctica de la cultura dominant en el nostre temps: tesi, menjar bé i tot el que es pugui; antítesi, evacuar millor; síntesi, l'impicid stakhanovisme del coit. I dissortats tots aquells que no tenen condicions per recórrer amb eficàcia les tres fases.

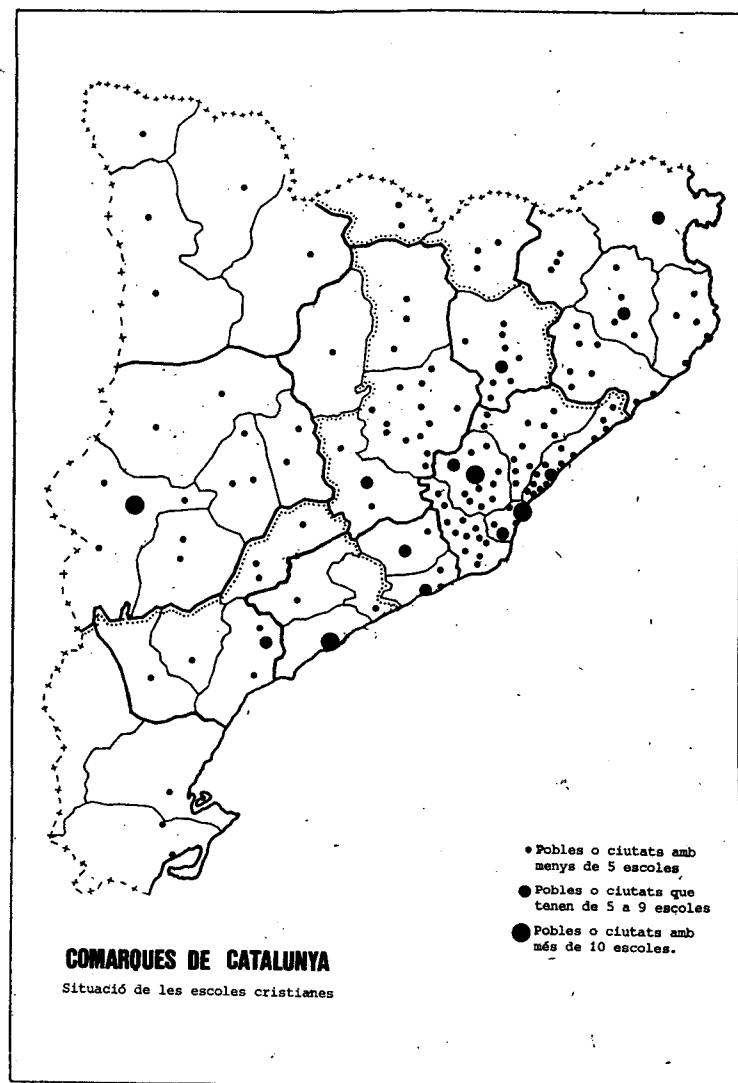
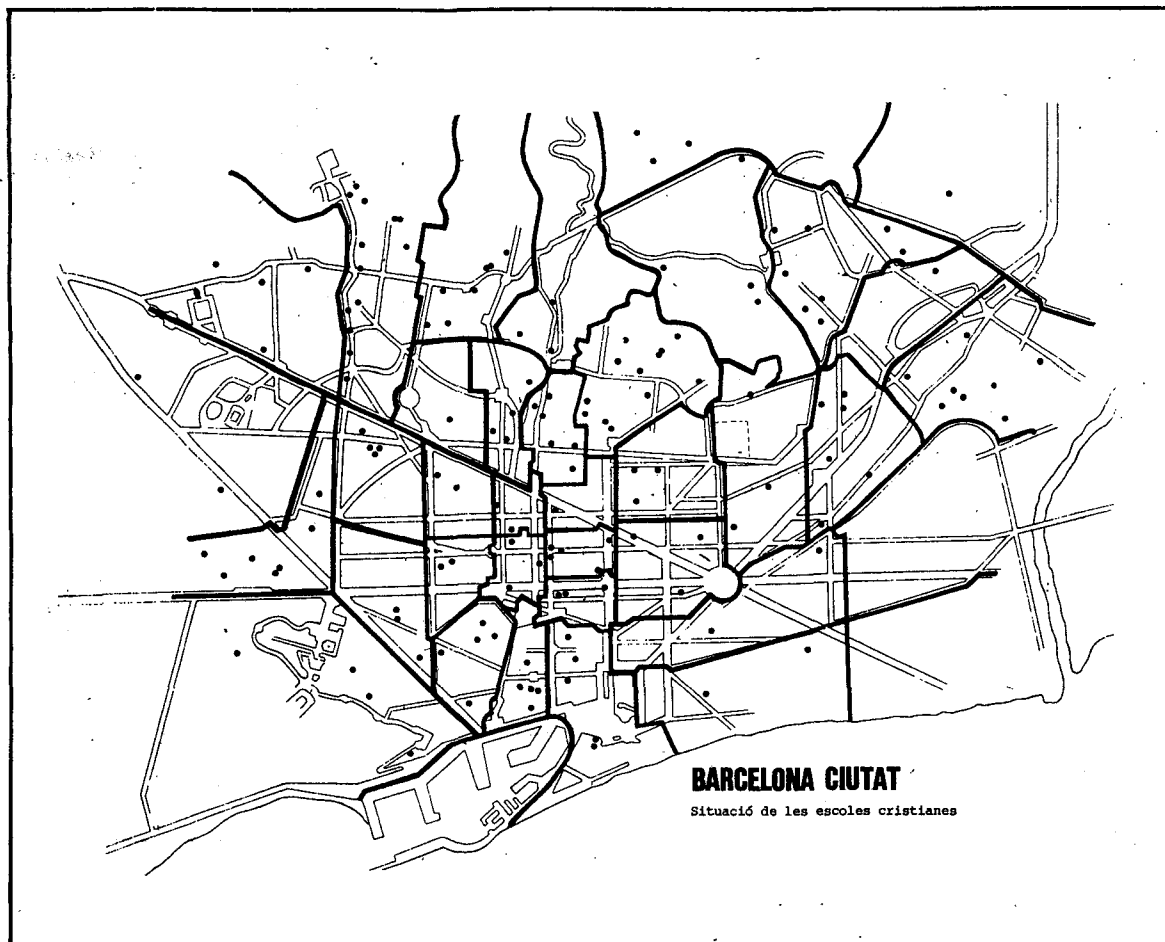
Si les coses, doncs, estan així, ¿quina és la possible porta de sortida? ¿Caldrà que busquem la salvació trepitjant els qui han caigut mentre la trompa crida el "salvi's qui pugui", i ximplet el darrer? ¿Haurem de consumir gustosament els penúltims barrils d'una energia que hem robat als pobres? ¿No haurem de malfiar-nos de tot i viure vergonyosament el darrer crepuscle de les ideologies incloent-hi les ideologies del crepuscle?

No. Recuperem la memòria, el micro-clima obert, l'esforç amorós i solidari, el compromís compartit i que comparteix l'acreciment que escolta i que interroga, la paciència plena d'esperança i de caritat. Visquem lluitant per tal que tothom pugui viure, sense renunciar a la paraula però encarnant-la autoritzadament; és a dir, de manera que serveixi d'ajut al creixement cóu ("auctoritas" ve d'"augeo", que significa "faig créixer"). Mestres, veniu a ajudar. In memoriam.

Carlos Díaz

Catalunya
Cristiana

Cultura i Pensament

Escoles cristianes a Catalunya

El 19 de juny de 1979, en l'acte de cloenda del I Congrés de l'Escola Cristiana de Catalunya, el cardenal Jubany afirmava el següent:

"Tots som conscients que, en el camp de l'educació, estem preparant un futur diferent. Per això mateix la reflexió i l'anàlisi són tan interessants i tan necessàries. Ho heu dit en alguna de les conclusions d'aquest congrés: la societat i l'Església demanen una escola cristiana nova, i l'escola necessita una actualització constant.

"Aquesta és la gran exigència del moment actual: una crida a la renovació constant. I la renovació ens demana a tots una actitud il·lusionada. Les conclusions d'aquest congrés manifesten un desig de treballar per aconseguir aquestes escoles que necessitem: unes escoles al servei del poble i obertes a tothom, sense marginacions de cap mena: unes escoles "públiques" en el sentit més noble de la paraula a causa de la seva funció de servei, un sentit ben allunyat de qualsevol sectarisme o de qualsevol significació equivoca. Però també unes escoles que ofereixin una educació inspirada en l'Evangeli, molt inserides en aquest món nostre i sensibles a les necessitats del país.

"Desitjo i espero que les noves lleis de la nostra societat democràtica complementàries de la Constitució espanyola, facin possible i afavoreixin la presència de les escoles cristianes en el país, dins el marc d'una autèntica llibertat d'ensenyament. En un clima respectuós de justícia i igualtat en el sistema educatiu, vosaltres, educadors cristians i pares d'alumnes, col·laborareu en fer realitat aquestes escoles que el nostre país —un nombre ben considerable de famílies— necessita i demana".

L'any 76 el mateix Cardenal Jubany havia creat el Consell de l'Escola Cristiana i el seu secretariat, a què gradualment s'han anat adherint aquelles escoles cristianes de Catalunya que fan seus l'esperit del document "L'escola cristiana que volem" presentat pels bisbes de Catalunya (1976) i les conclusions del I Congrés (1979).

Quina és la realitat d'aquestes escoles cristianes de Catalunya? Quina és la seva distribució geogràfica? Quin tipus de famílies les freqüenten? Heus aquí unes preguntes interessants que mereixen resposta.

El mes de novembre passat, el conseller d'Ensenyament de la Generalitat, Joan Guitart, presidia una assemblea extraordinària d'escoles

cristianes convocada en ocasió dels traspàsos de serveis de l'Estat de la Generalitat en matèria d'ensenyament. En aquells moments, el secretari general del Consell de l'Escola Cristiana, en fer la presentació de l'assemblea, donava aquestes dades: "En el conjunt de Catalunya, les dades referents a les escoles cristianes adherides al secretariat són les següents:

424 escoles tenen els nivells de PARVULARI o EGB amb 238.468 alumnes, que suposen el 22'79% del total d'alumnes d'aquests nivells escolaritzats a Catalunya;

140 escoles tenen els nivells de BUP o COU amb 37.058 alumnes que suposen el 25'01% del total d'alumnes d'aquests nivells escolaritzats a Catalunya;

55 escoles tenen FORMACIÓ PROFESSIONAL, amb 14.078 alumnes, que suposen el 16'5% del total d'alumnes d'aquest nivell escolaritzats a Catalunya;

7 escoles tenen EDUCACIÓ ESPECIAL, amb 419 alumnes; i 2 ESCOLES UNIVERSITÀRIES, amb 1.111 alumnes.

En resum, les escoles cristianes de Catalunya adherides al Secretariat suposen un total de 448 escoles, 7.642 aules i 292.134 alumnes".

En acabar el curs escolar 80-81, les escoles adherides al Secretariat

eren 472 i hi rebien educació 292.569 alumnes. Els gràfics que acompanyen aquest escrit ens permeten d'apreciar que les escoles cristianes estan escampades per tot Catalunya. Pràcticament a totes les comarques, les més poblades i les més allunyades del centre del Principat, hi ha alguna escola cristiana. A Barcelona ciutat, hi ha escoles cristianes al nucli antic, als barris residencials i als barris nous creats en ocasió de la intensa immigració d'aquests últims anys. I, el mateix succeeix a les grans ciutats que rodegen Barcelona i a les capitals de província.

Malgrat això, hem de confessar que les escoles cristianes no són assequibles a totes les famílies que desitgen de portar-hi els seus fills; i això per motius diversos: la manca de finançament adequat per part dels poders públics, la insuficiència de les places escolars que ofereixen, i la impossibilitat de mantenir escoles cristianes als pobles petits.

Es evident, però, que el servei de l'Església en el camp de l'educació no es limita al sector de les escoles cristianes; és a dir, a aquelles institucions educatives que volen oferir una visió coherent de l'home, de la vida i del món, inspirada en criteris cristians i, per tant, volen fer possible una educació integral dels alum-

nes que respongui a aquests mateixos criteris.

En efecte, molts cristians —pares i educadors— participen en la tasca educativa que realitzen altres escoles públiques o privades; i, com a creients, també inspiren la seva acció en l'Evangeli i també realitzen obra d'Església. De fet, a molts llocs aquesta presència cristiana en el món escolar és l'única possible. És més, alguns cristians la prefereixen.

En el moment actual, tant les comunitats educatives de les escoles cristianes com tots aquells cristians que realitzen la seva missió educadora a d'altres escoles, hem d'afrontar el repte que l'exigència de renovació comporta. Entre tots hem de construir un futur que garanteixi que la presència de l'Església en el camp escolar sigui realment evangelitzadora.

En aquest sentit, el mateix cardenal Jubany afegia el següent:

"L'Església no ha nascut pas fa quatre dies. La història ens mostra la seva capacitat d'adaptació evangelitzadora a la diversitat de regions, costums i moments històrics. Cal esperar que, en el nostre futur immediat també l'Església de Catalunya sabrà trobar la forma i manera de complir la seva missió evangelitzadora a través de la tasca educativa dels creients.

"Es veritat: les necessitats són moltes i les realitats molt diverses; però també ho són les possibilitats i recursos de l'Església. La nostra societat pluralista farà sorgir diferents tipus d'escoles, i la riquesa de la comunitat eclesial continuarà fent possible que la seva presència evangelitzadora en el camp de la cultura, adoptant formes diverses i plurals, sigui també una realitat. Deixeu que ho digui en veu ben alta: desitjo que a tot tipus d'escoles —estatals o privades—, i sobretot a les barriades

populars més humils i necessitades, hi sigui present el dinamisme apostòlic d'educadors cristians i pares de família que ofereixin la realitat de llur testimoniatge personal. Així ells faran una autèntica obra d'Església, avui més necessària que mai. Però permeteu que afegeixi: també és necessària l'existència d'escoles cristianes, és a dir, veritables comunitats educatives que donin una identitat cristiana a l'acció educativa, inspirada en l'Evangeli i en la doctrina de l'Església. Heus ací dues formes de presència de l'Església diferents, però complementàries. (Que ningú no les contraposi o les faci excloents d'una de l'altra! Perquè ambdues són necessàries en el moment present i ho seran més encara en el futur".

Aquest record de les paraules del cardenal Jubany pronunciades en l'acte de cloenda del I Congrés de l'Escola Cristiana de Catalunya ens ve com anell al dit quan les escoles cristianes es disposen a aprofundir l'estudi i reflexió del contingut d'algunes conclusions d'aquell I Congrés. En efecte, el Consell de l'Escola Cristiana en la primera reunió d'aquest curs, ha decidit de convocar pròximament el II Congrés, que consistirà en un intens treball de reflexió i d'intercanvi entre les comunitats educatives de totes les escoles cristianes de Catalunya. Aquest treball serà iniciat aquest mes de novembre i es perllongarà fins al mes de maig del 1982, en què una assemblea extraordinària d'escoles aprovarà i publicarà les conclusions del treball realitzat.

D'aquesta manera, el conjunt de les escoles cristianes de Catalunya continuarà el seu treball de renovació i de fidelitat a la seva missió evangelitzadora en el camp de la cultura.

Francesc Riu
secretari general del Consell de l'Escola Cristiana

Catalunya
Brisilana

Cultura i Pensament

En l'arrel dels problemes educatius actuals

Crec que per a tothom deu ser evident el fet que les lluites, que com a efecte del pecat original sempre han embrutit la relació humana sobre la terra, en aquests moments històrics han assolit una universalització total: no solament afecten tots els homes, sinó tot l'home, i amb un palès afany de poder mundial.

Ja han passat a la història aquells temps en els quals cada persona, cada família, cada ciutat, cada institució, cada Estat podien viure aïlladament la seva vida. En el fons és la mateixa lluita la que es fa present a Cuba o a Bolívia, al Sàhara o a Nicaragua, a les Filipines o a Polònia: és la lluita per la conquesta del món.

Curiosament, tanmateix, a mesura que el món avança pels camins de la universalitat, els seus habitants ens anem veient com forçats a viure en l'individualisme. El món universalitzat del nostre moment històric ens imposa l'individualisme, de manera que l'individualisme va esdevenint una realitat universal.

"Que cadascú miri per ell i campi qui pugui" té tanta vigència en la societat fruit del capitalisme amb les seves "libertats", com en la societat fruit del comunisme amb les seves "col·lectivitats", perquè el materialisme —tant és que sigui l'històric del marxisme com el consumista del capitalisme— és essencialment egoista. Així l'egoisme, a mesura que es va imposant, ens va fent carn de canó dels universalismes que es disputen el poder del món.

A través de la idolatria de l'acció —de l'acció capitalista o de l'acció socialista—, els homes anem esdevenint uns elements neutres que en el si de les estructures possibilitem el poder universal.

Les forces que pugnen pel domini còsmic ens prediquen una llibertat absoluta, gràcies a la qual —ens volen fer creure— podem ser totalment independents de qualsevol realitat mundana o meta-mundana. Només la conquesta d'aquesta independència —ens diuen— pot limitar la nostra independència. I en nom d'aquesta conquesta són justificats fets com la invasió de l'Afganistan o la bomba de neutrons.

Però el desencís que comporta la idolatria de l'acció empeny a la idolatria de la inhibició. D'aquí que per tot arreu es faci notar aquesta mena de pseudo-tranquil·litat nirvànica que adés es manifesta a través dels panteismes orientalistes, adés a través del conreu de la droga, adés en el comodisme desesperançat de l'actitud passota.

I enmig d'aquest món, l'humanisme cristià —la valoració del món i de la vida a partir de l'encarnació del Fill de Déu— continua oferint la salvació a l'home; a un home que, en la seva condició d'imatge de Déu cridada a esdevenir fill de Déu, es veu exigit pel Creador amb aquella llei tan profundament gravada al seu cor: "creix, tot dominant la terra".

Les lluites del nostre món, doncs, —les nobles i les innobles— són emmarcades per aquestes quatre principals cosmovisions: el socialisme marxista, el liberalisme capitalista, el misticisme panteista i l'humanisme cristià.

Evidentment —com és propi de la condició solidària de l'home— cadascuna d'aquestes cosmovisions influeix les altres, ja sigui en bé de l'home —que així va descobrint en el seu horitzó la llum de l'esperança—, ja sigui en mal de l'home —que així va caient en les tenebres de la desesperança.

En tot cas, aquestes quatre cosmovisions —amb les contradiccions i les matisacions que vulguin— orienten la cursa de l'home sobre la terra vers la plenitud o vers el buidament. Perquè l'home actua lliurement segons allò que creu, a diferència de tots els altres éssers que actuen necessàriament segons allò que són.

Sens dubte, però, l'home pot creure doctrines que l'anul·lin. I aleshores pot perdre lliurement la llibertat.

Una llibertat sense responsabilitat, com defensaria el liberalisme doctrinari; o una responsabilitat sense llibertat, com imposaria el socialisme comunista; o una llibertat que es nega lliurement, com suggeriria el misticisme panteista, en realitat van contra l'home. Només una llibertat que es manifesti en una responsabilitat tan creativa com so-

lidària ("creixeu i multipliqueu-vos i domineu la terra") és digna de l'home.

Això significa que no totes les cosmovisions són un bon fonament per a la dignitat humana. N'hi ha que promouen més aviat la indignitat, i per consegüents afavoreixen la submissió esclavitzadora de l'home en benefici dels totalitarismes universals.

Ara bé, una arma més negativament eficaç que les més negatives cosmovisions és el fet del convenciment que les cosmovisions —el rovell de l'ou de la cultura— no tenen cap influència en la vida de l'home. A partir d'aquest convenciment —que no deixa de tenir un cert to anticultural—, fixem-nos que queda justificat el fet —trist i freqüent— que les persones "funcionin" amb idees que mai no han pensat.

L'ús polític —i econòmic— d'aquesta mentalització anticultural o a-cultural per tal d'imposar, com qui no fa res, una determinada visió del món i de la vida, és una veritable dictadura cultural de provada eficàcia en el camp de la política i de l'economia. I aquesta dictadura ha arribat a la mateixa educació i l'ha afectada terriblement; de tal manera que sovint als mateixos cristians el fet de parlar de la veritat i del bé ens sona com "educativament inadequat".

"Qualsevol cosmovisió és bona" —ens diuen—. "L'home és lliure per a creure i descreure el que vulgui" —ens repeteixen—. "Hem d'acceptar la realitat" —ens imposen, fent-nos oblidar que també l'hem d'interpretar responsablement.

I sobre aquests tipus d'afirmacions —profundament "culturals" en tant que són profundament interpretatives y valoratives— ens presentem com a evident el fet que la convivència humana —i, per consegüents, l'educació— es resol totalment en la política i en l'economia. "La llei" (com a manifestació de la Voluntat General) o "la confrontació de les forces productives" (com a

menção ambiental del hombre" (ed. Augusta), i la col·laboració en cadascun dels onze volums de la col·lecció "Roser Pujades" ("Autoritat i diàleg a l'escola", "Educació i responsabilitat", "Reformes escolars i educació", "Educar per a la pau", "Fer entre tots ambients de pau", "Escola i participació", "Ciència i opció ideològica", "Moral i Cultura", "Llibertat i coaccions a l'escola", "Un món canviant i pluralista. Un evangeli per a tots els homes. Implicacions a l'escola", "Educació i sentit de la vida"). Ha format part també de la subcomissió per a la família de la Conferència Episcopal Espanyola.

Pau López Castellote

origen de la ciència) serien els únics punts de referència. Si no és que, renunciant a tota referència, ens abandonàvem a l'espontaneïtat pura, en la qual tot és tot i res no és res.

Voler ser cristià acceptant com a impossible un humanisme cristià tindrà unes conseqüències semblants a les que es deriven d'acceptar l'humanisme marxista o capitalista o panteista pensant que la cosa no té cap transcendència; com si entre la vida i la cultura —que sempre és, d'una manera o altra, tradició vital d'una creença— no hi hagués cap mena de relació. L'educació que s'hi munti al damunt amb tota seguretat tindrà molt de comú, sigui quin sigui el punt de partida; i les conseqüències que se'n derivaran afavoriran sens dubte la indefensió de l'home davant les lluites pel poder mundial.

Malgrat, però, que tot això sembla bastant evident, jo diria que les línies educatives actuals —sobretot entre els "entesos"— no entren en el plantejament d'aquesta problemàtica.

La metodologia, la didàctica, la psicologia, la sociologia, la mateixa pedagogia i qualsevol altra realitat que pugui ser anomenada "científica" acaparen i gairebé esgoten la reflexió educativa, fins i tot entre els creients i els responsables de la pastoral; això produeix, al meu entendre, una gran desorientació entre la gent senzilla, és a dir, entre els "no especialistes".

Manifestar-se marxista vivint en capitalista; ser cristià acceptant l'eliminació de Déu de tota presència històrica; defensar la identitat pròpia fent-se panteista; declarar-se a favor de la ciència rebutjant tot esperit científic; lluitar pel progrés sense un treball seriós, són actituds que, a mesura que es van fent freqüents, van induint la gent a una mena d'assoliment conscient de la inconsciència. I aquest fet —eminentment cultural— té una gran transcendència política (per la facilitació dels totalitarismes que com-

porta a través de la massificació), transcendència que de cap manera no puc veure com a fruit de la pura casualitat.

Els qui treballem en el camp educatiu —des dels pares fins els mestres— ens hem de plantejar la cultura ambiental, la línia que segueix l'afirmació humana en el nostre món, per tal que els nostres fills i els nostres alumnes no siguin víctimes d'una massificació de qualsevol signe que sigui, ans al contrari se sentin animats a treballar per un món més humà.

Això suposa que acceptem la responsabilitat de treballar una cosmovisió personalitzadora, en la qual realitats tan importants com són ara la ciència, el sexe, la família, la política, l'economia, l'art, etc., etc., siguin repensades per nosaltres a partir de la fidelitat a l'home i (si som catòlics) a partir de la fidelitat al Déu que en l'Església ens ha ofert la seva pròpia vida en Jesucrist per l'Esperit.

Aleshores, el fet de viure aquest moment històric d'universalisme total, si bé no deixarà de comportar-nos —com a tothom— un perill universal de massificació, també ens oferirà unes possibilitats de maduresa que qualsevol cosmovisió sana ha de tenir en compte, ha d'il·luminar i ha de potenciar.

Crec poder afirmar que en l'arrel dels problemes educatius actuals hi ha l'antagonisme entre unes cosmovisions que de cap manera no ens pot deixar indiferents. I crec també poder afirmar que els nostres nens i els nostres joves estan esperant, estan exigint dels adults una paraula il·luminadora i esperançadora. Des d'aquí voldria fer una crida humilment valenta: fem un esforç per traduir a la vida el que en la vida d'un cristià haurien de significar aquelles paraules de Jesucrist: "Jo sóc el Camí, la Veritat i la Vida".

Pau López Castellote

Un nou volum de la col·lecció Roser Pujades

Ha aparegut el volum onzè de la col·lecció Roser Pujades. Porta el títol EDUCACIÓ I SENTIT DE LA VIDA. Molt ben presentat com tots els anteriors, respecte als quals ofereix una novetat molt destacable: la inclusió de les conferències donades pel professor de la Universitat de Viena, Dr. Marian Heitger, sobre La tensió entre l'ensenyament i l'educació en la pràctica escolar, en el Congrés del S.I.E.S.C. (Secretariat International des Enseignants Secondaires Catholiques) celebrat a Freiburg im Brisgau. Aquest text serà indubtablement llegit amb molt d'interès per pares i professors, ja que dóna una mostra fidedigna de l'actualitat del problema en els països més cultes i també exposa com

pot ser profitosament viscut.

No és possible desconnectar la vivència del problema debatut per Marian Heitger d'allò que és bàsic en la tasca educadora: assolir el sentit de la vida. Per això el llibre conté altres textos que poden ajudar a una reflexió més àmplia.

La segona part del volum porta els resultats de la enquesta feta entre alumnes de B.U.P. i C.O.U.; varen ser 5.620 estudiants de seixanta-set centres (divuit instituts i quaranta-nou col·legis no estatals) distribuïts entre diverses poblacions. En deu pàgines estan tabulats els resultats quantitatius. Creiem interessant destacar que no hi ha hagut abstencions per part dels alumnes. Només en una de les qüestions plantejades

l'abstenció ha arribat al 4%; en general, en el altres ha estat inferior a l'1%. Cal remarcar una cosa: la pregunta que obté aquell 4% no era gens fàcil. Deia: Quins punts de referència doctrinals o filosòfics han acceptat en la recerca del sentit de la vida? Hom oferia nou opcions ja formulades i una de totalment lliure, és a dir redactada independentment per cada alumne. Així ho féu un 16% dels enquestats.

Potser encara són més interessants els resultats qualitatius, resumits en forma sistemàtica i comentats en unes cinquanta pàgines.

A més, enriqueixen aquest volum diversos fragments de textos pontificis adients amb els temes tractats.

Costums i tradicions

Crispinets, sabaters i "tirapèutica"

Parlàvem fa poc, dels dies més curts, que van des de sant Miquel a la santa Creu. Al l'endemig hi ha sant Francesc "que les vetlles porta" fins que mesos més endavant, "sant Josep se les emporta". És que per sant Francesc començaven a vetllar els sabaters, els quals posaven a gresols i llumeneres uns pàmols que admiraven els vianants, car eren de paper, pintants i dibuixants amb més o menys pintoresquisme.

Sobre l'origen d'aquest costum, explica Joan Amades: "Conten de sant Crispí que prop del vetllador tenia una ampolla d'aigua per beure, ja que, com a bon sant, era aigüader. Com és sabut, les ampolles antigues eren de cos esfèric i amb un coll alt i estret per poder-les agafar; un vespre que el sant treballava a la claror d'un gresolet que gairebé no feia llum per a la feina que feia, va beure i, quan va estar llest, en comptes de tornar l'ampolla a terra la va deixar damunt del vetllador. La llum del gresolet en travessar el gruix de l'aigua de l'ampolla va concentrar-se en un punt considerablement augmentada i va donar una clarorassa molt forta. L'ampolla i l'aigua van fer de vidre multiplicador, i, si fins aleshores gairebé no distingia els objectes i treballava a les palpentes, a partir d'aquell moment s'hi va veure com si fos de dia. Descobert aquest efecte òptic per

Haciendo siempre zapatos pasa este muy malos ratos

sant Crispí, fou imitat pels altres sabaters que a bon preu van augmentar la llumeta esmortida dels gresols i podien treballar de nit millor que abans sense perjudicar-se la vista. També l'adoptaren altres oficis, entre ells els sastres. Eren anomenats crispinets o llums de sabater".

Això succeïa a Barcelona on segons la tradició, Crispí havia demostrat ser apte per l'ofici, quan sotmès a la prova d'aptesa compongué un parell de sabates molt estropellades i les deixà com noves en un tres i no res. Des d'aleshores, ell i el seu germà Crispinià es convertiren en patrons dels sabaters.

Uns Goigs vigatans diuen: "Sou patró dels sabaters/ de

Vic, que molt us veneren;/ de Vós molts favors esperen;/ feullos cristians sincers". Uns altres, amb un deix d'ironia contenen la següent estrofa: "Lo gremi de sabaters/ vos invoquen pèr patrons;/ feu que siguin bons minyons/ i un poc 'menos' mentiders;/ deu-los cops de tirapeu/ si no es volen esmenar..."

Aitals Goigs són, potser, els més corrents car es troben a diferents indrets. A Tortosa hi havia una oració popular, bilingüe, que feia així: "Sant Patró dels sabaters/ feu-mos sè ben bons varons/ i una mica embusterets, i feu-mos aburri'l vi./ Sabeu com ne sortireu/ si no volem fè bondat?/ En bons cops de tirapeu/ a consciència mesurats./ "Crispin i Crispán/ los dos van bailando/ sun pare darrere/ sa mare davant". I Moreira, el famós folklorista tortosí es preguntava itònicament, si d'aquesta eina, el tirapeu, no en venia la paraula "teràpèutica", que en un joc de paraules convertia en "tirapèutica".

Una curiositat més. A Barcelona la confraria d'aquests sants, en reculats temps organitzava una procesó en la qual els sabaters estrenaven sabates. Com que solien apretar-los hi molt els peus, la gent en deia la "procesó dels compresos".

Esteve Busquets i Molas

Racó del llenguatge

Lletres mudes (2)

La segona pregunta que em fan les monges de l'Encarnació és sobre una altra lletra muda: la **s**, que en el mot aquest no es pronuncia quan contacta amb un altre mot començat amb consonant. Però sí que ha de sonar quan el mot següent comença amb vocal. Efectivament, és una interpretació arbitrària dir que la **s** és muda en la combinació **aquest és**, la qual s'ha de pronunciar **aquestés**, i no **aqetés**. Igual com diem **aquesthome**, **aquestocell**, **aquestartista**. En canvi, prescindim de la **s** quan diem: **aqetsenyor**, **aqetllibre**, **aqetmoment**.

Potser una de les llengües en què divergeixen menys l'escriptura i la pronunciació és el castellà. Llevat de la **h**, i de la **u** en les combinacions **que**, **qui**, **gue**, **gui**, totes les lletres escrites es pronuncien, en la pronunciació correcta, s'entén. A molt poca distància segueix el català, que a més dels casos esmentats, presenta unes quantes lletres escrites, totes consonants, que s'ometen en l'articulació dels sons.

Moltes llengües ofereixen a l'oïda una multiplicitat de sons irrepresentables a l'escriptura amb l'exigua quantitat de signes escrits de què disposen. D'altres mostren una manifesta inadequació entre l'expressió oral i l'escripta. Així veiem que en alguns idiomes s'escriuen paraules molt llargues amb predomini de consonants, paraules que nosaltres no podem articular sense el recolzament de vocals intercalades. I també en veiem amb força vocals supèrflues, és a dir, mudes.

En català, quan parlem de lletres mudes, només volem dir la **u** i algunes consonants. I, encara, algunes d'aquestes són pronunciades en les variants dialectals. Per exemple, les **tes** de cant, pont, molt, que s'escolten clarament en el valencià i el balear.

Es curiós el cas de les **erres** finals, mudes a tot el català oriental exceptuant alguns mots com: mar, llar, far, cigar, acer, sospir, respir, amor, tresor, vampir, cor, or, labor, futur, i alguns altres, tots substantius. I els adjectius: auster, sincer, vulgar, familiar, popular, anterior, posterior, superior, inferior, obscur, pur, etc. Doncs bé, tots aquests mots precedents emmudeixen la **r** final en el parlar balear i, en canvi, els valencians pronuncien totes les **erres** que nosaltres callem. Que nosaltres callem, però no sempre, ja que en enllaçar un infinitiu de verb amb qualsevol partícula pronominal la **r** s'escolta inequívocament. Així diem: agafar-la, sentir-nos, donar-te'ls, portar-li-ho, estimar-se, voler-ho, demanar-li'n, exigir-la-hi, menjar-ne.

Perles ortogràfiques

En un aparador veig quatre rajoles emmarcades que ostenten la vella fórmula que implora la benedicció de la taula. Demanem a Déu que la "**veneeixi**".

No sé si seran escoltades demanant les benediccions amb ve baixa!

Albert Pera

Excursionisme i cultura

Mare de Déu de la Posa

També avui aportaré ací una novetat destinada als qui saben apreciar el nostre estil romànic, proposant-los-en un exemple català com és el santuari de la Mare de Déu de la Posa, tot i que no és esmentada com a tal als llibres especialitzats. Certament, la nau de l'església ha sofert algunes modificacions, però se'n conserva l'absis amb tota la seva autenticitat primigènia, que és possible d'observar sobretot des de fora estant, ocult sota terra però visible per un soterrani que l'envolta. Amb això també voldria complir el meu propòsit d'anticipar novetats i de demostrar que CATALUNYA CRISTIANA es troba al dia en totes les seves seccions, a més de la voluntat, que ja he

expressat en d'altres articles, de referir-me per torn als exemplars de cadascuna de les comarques del Principat i d'alguna comarca més de parla catalana.

Aquest santuari marià és un dels més freqüentats per la devoció de la gent de les terres lleidatanes i cal dir que en tenen molta cura. El lloc resultarà escaiet per a passar-hi un dia en pau i tranquil·litat.

La pista que hi mena des d'Isona, normalment en força bon estat, quan és molla pot resultar un xic perillosa, dades que extrec del personal record de la darrera visita que hi vaig fer l'any 1977, i que constato perquè desconec si això ha canviat.

Cal prendre aquesta pista a la nostra dreta i a una distància de

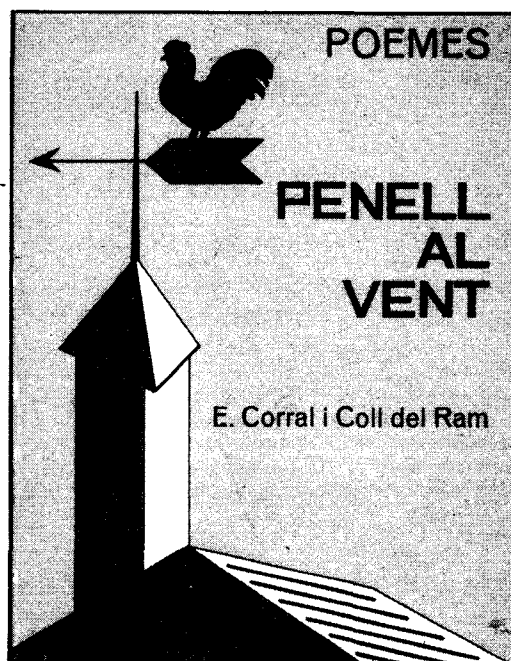
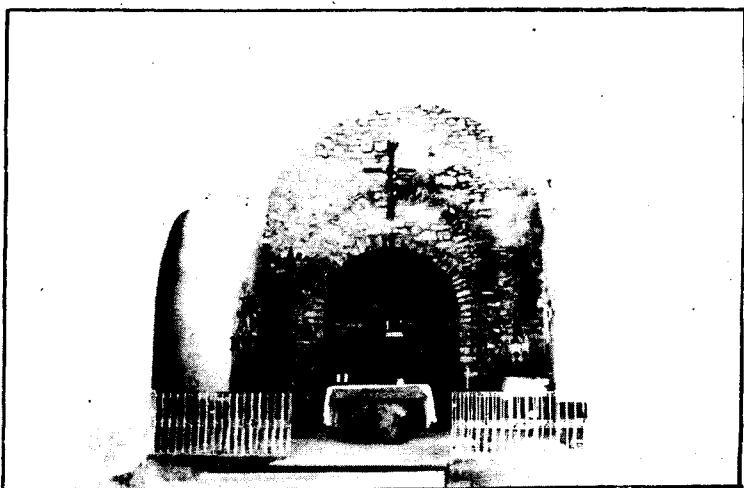
dos quilòmetres d'Isona, seguint la carretera que ens portaria a Abella de la Conca. Ella ens portarà, en un trajecte de dos quilòmetres, fins a la mateixa capella.

Situats en aquest punt, us recomanaria també la visita a la bonica església d'Abella de la Conca, lloc meravellós pel seu emplaçament sota el rocam i que si no ho coneixeu no deixarà de sobtar-vos per la qualitat del paisatge que l'envolta. Si de debò teniu ganes de caminar, podeu iniciar l'ascensió a la cèlebre ermita de Sant Corneli, posant-hi prop de tres hores d'anada i una mica menys de tornada. I aquest si que és un dels millors indrets de Catalunya. Us ho diu una persona que ha fet les més grans caminades, recorrent el país sencer, especialment per aquesta comarca, si fem excepció potser de les fetes per la veïna Ribagorça, comarca ben accidentada per cert. Podeu ben creure que teniu totes les possibilitats de quedar embadalits en qualsevol punt.

A Isona i els seus volts disposeu d'un bon conjunt de fondes i restaurants que us faran més fàcils les coses.

Municipi: Isona.
Comarca: Pallars Jussà.
Situació geogràfica als plans del cadastre (pla 290): 4.º 45' 55" i 42.º 07' 30".

Josep Mª Gavín

Una poesia sincera i comprensible

Els qui, d'aquest autor, en coneixen les seves anteriors produccions poètiques, no hauran pas oblidat l'impacte produït amb el seu inconfusible estil, la seva sinceritat a ultrança, la seva aguda ironia...

E. Corral i Coll del Ram, perfecte coneixedor de l'ofici poètic i posseïdor d'un envejable domini de l'idioma, ofereix avui novament una mostra de la seva inspiració, cada dia més afinada i de més ampla volada. I sempre al marge —ben voluntàriament per cert, cal dir-ho— de tot tremendisme innecessari, de tota presumpció gratuïta de genialitat.

El qui llègeixi aquest autor per primera vegada, sentirà amb tota seguretat, la sensació d'haver "descobert" encara avui, i malgrat tots els mals averanys, un veritable poeta...

Podeu demanar, si us plau, "Penell al vent" al vostre llibreter habitual o bé enviant l'adjunta butlleta, a nom de l'autor, a la següent adreça: Diagonal, 319, Barcelona-9.

(1). PENELL AL VENT. Barcelona, 1973.

Fent pinya

Quatre de vuit al Vendrell

La colla dels Nens del Vendrell, el dia 18, amb motiu de la tradicional i històrica diada de les "fires de Santa Teresa", hi van descarregar el quatre de vuit; això els situa com una colla "puntera" en la temporada present.

Hem de destacar aquesta setmana l'anada dels Castellers de Vilafranca al País Valencià, concretament a terres alacantines. La inauguració d'un monument als castellers a la Torredembarra. I la celebració d'una setmana casteller a Vilanova i la Geltrú, amb motiu de la diada de la colla Castellers de Vilanova-Colla de Mar (del 2 al 8 de novembre), amb conferències, col·loqui, projecció de pel·lícules, exposicions, etc.

PRÒXIMES ACTUACIONS:

—31 d'octubre.— A Tarragona: Vella dels Xiquets de Valls (al Carrefour). Al País Valencià: Castellers de Vilafranca.

—1 de novembre.— A Cornudella: Los Brivalls de Cornudella (dia de la colla). A la Torredembarra: Els Nens de la Torre. Al País Valencià: Castellers de Vilafranca.

ACTUACIONS:

Castellers d'Altafulla.— El dia 11, al Catllar, van descarregar un castell de sis pilars de quatre; van intentar dos cops la torre de set i un cop el pilar de cinc.

Minyons de l'Arboç.— Van anar al Vendrell, el 18, on descarregaren la torre de sis, el pilar de cinc i un castell de sis, i van intentar el tres de set.

Castellers de Barcelona.— Anaren a Santa Coloma de Gra-

menet, el dia 17, on descarregaren la torre de set, el cinc de set, el pilar de cinc i el castell de sis net, i intentaren el quatre de vuit.

Jove dels xiquets de Tarragona.— Al barri tarragoní del Pilar, el dia 11, descarregaren la torre de sis, castells de sis (normal i net) i pilars de quatre.

Castellers de Terrassa.— Igualment que la colla barcelonina, el dia 17 anaren a Santa Coloma de Gramenet, on descarregaren el cinc de set (per primer cop al seu historial), el tres i el quatre de set, el pilar de cinc (inicialment, i sense reeixir, sense mans), i un castell de sis; i van intentar el quatre de set amb l'agulla al mig (que van desmuntar). El dia 20, a Montornès del Vallès, van descarregar dos pilars de cinc (un per sota i l'altre carregat sense mans) i van intentar (i desmuntar) el tres de set.

Els Nens de la Torre.— L'última actuació fou a Saragossa els dies 10 i 11; hi descarregaren, el dia 10, a la torre de sis, el pilar de cinc, alguns de quatre i castells de sis; i el dia 11, el tres de set, el pilar de cinc, alguns de quatre i el castell de sis net.

Joves dels Xiquets de Valls.— El dia 9, a Valls, descarregaren el tres i el quatre de set i el pilar de cinc. El dia 16 del mes anterior, també a Valls, havien descarregat castells de sis nets i el pilar de cinc.

Vella dels Xiquets de Valls.— A Alcober, el dia 18 al vespre, descarregaren el quatre de vuit, el dos de set, el cinc i el tres de set, i dos pilars de cinc (un per sota i un altre al balcó).

Els Nens del Vendrell.— Molt bona actuació per la seva fira de Santa Teresa del 1981 on descar-

regaren el quatre de vuit, el tres de set i dos pilars de cinc (un de carregat), i carregaren la torre de set.

Castellers de Vilafranca.— Com cada any actuaren a la romeria local a Montserrat, enguany el dia 18, on descarregaren la torre de set, el quatre de set amb l'agulla al mig, el tres de set, el pilar de cinc i el nou de cinc net (al segon intent).

Els bordegassos de Vilanova.— Amb motiu de la seva diada, el dia 18, descarregaren el tres de set aixecat per sota (al segon intent), el cinc de set, el quatre de set, quatre pilars de cinc (dos de carregats, un per sota i al balcó i un amb "folre"), castells de sis nets i pilars de quatre, i intentaren el nou de cinc net i el pilar de cinc. El dia abans havien descarregat pilars de quatre. A l'aplec de l'ermita de Llorda (prop de Vilanova), el dia 4 descarregaren el cinc de set i el pilar de quatre, carregaren la torre de sis i intentaren el tres de set aixecat per sota.

Castellers de Vilanova-Colla de Mar.— També anaren a Sitges el dia 4, on descarregaren el tres de set, la torre de sis i alguns pilars de quatre, carregaren el quatre de set i intentaren la torre de set.

Tarragona.— L'actuació de les colles locals, el dia 3, a l'homenatge al "jaio" Pomerol va ser un quatre de set de germanor (per ambdues colles), el pilar de cinc pels Xiquets i els de la Jove, tots ells descarregats, i el pilar de quatre (parat a segon pel Pomerol) descarregat pels Xiquets i intentat pels de la Jove.

Jaume Casanova
"Crossa"

La sardana i la dansa

La sardana a l'escola.— Acció Escolar del Congrés de Cultura Catalana, dins la seva campanya "El País a l'Escola" proposa, per a aquest curs, l'aprenentatge del ball de la sardana. Hi podran participar els alumnes de 3er. fins a 8è. curs d'E.G.B. de totes les escoles d'arreu de Catalunya; s'estableixen dos nivells d'aprenentatge. A totes les escoles que vulguin participar a la Campanya se'ls facilitarà textos per a l'aprenentatge dels alumnes; i si no disposen de mestre o monitor per a l'ensenyament de la sardana se'ls posarà en contacte amb una entitat sardanista, integrant de la campanya, per tal d'assegurar l'assistència necessària en el desenvolupament d'aquest important pla d'acció general de divulgació sardanista a l'àmbit escolar. Els grups que desitgin participar en aquesta campanya han de formalitzar la seva inscripció prèvia, abans de l'inici d'aquest cicle el dia 31 de gener del 1982.

La campanya d'aprenentatge de sardanes "El País a l'Escola" es clourà el mes de maig del 1982, amb la celebració d'una extraordinària ballada de sardanes per a tots els participants en el cicle, els quals hi assistiran acompanyats dels seus respectius monitors. Tots els grups que prenguin part en la ballada de cloenda rebran un record de l'acte; també hi haurà obsequis per als monitors i escoles participants.

Aquesta campanya que promou Acció Escolar del Congrés de Cultura Catalana, compta amb el recolzament d'Omnium Cultural, el Centre de Documentació y Animació de la Cultura Catalana, Amics de la Sardana de Cornellà, l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona, l'agrupació sardanista L'ideal de Clave, de les Roquetes, el grup sardanista Els Huracans, de Lleida, la Unió de Colles Sardanistes, l'Obra Violetes del Bosc, la colla Figueres i Cercle Marboleny, de les Preses.

Les entitats sardanistes, les persones i les escoles que hi estiguin interessades poden demanar informació a: Acció Escolar del Congrés de Cultura Catalana, Travessera de Gràcia, 236, 3er., 3.ª, Barcelona (24); telèfon (93) 207 23 08, on radica el secretariat de la campanya.

Premis "Joaquim Serra" 1981.— El dia 31 d'octubre s'ha clos el termini d'admissió de sardanes optants als premis Joaquim Serra 1981 que convoca Ràdio Nacional d'Espanya a Catalunya i l'Agrupació Cultural Folklorica Barcelona amb el suport de departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya; enguany compten amb una dotació econòmica de 210.000 pessetes. Els compositors de sardanes tenen la darrera paraula per a participar i aportar al repertori sardanista obres dignes de figurar en el palmarès d'aquest certamen, que porta el nom d'un dels nostres més insignes compositors: Joaquim Serra i Corominas.

El dia 13 de desembre, al vespre, se celebrarà la final d'aquest certamen musical al Palau de la Música Catalana, en una gran vetllada en la qual prendran part les cobles Principal de la Bisbal i Selvatana: com ja és habitual, es decidirà l'atorgament dels premis per mitjà de la votació dels sardanistes assistents a aquesta vetllada.

Josep Ventura

Cuina

Mª Gloria Muntañola

Receptes per a les festes nadalenques

Llenguados amb salmó i crema al xampany

5 ó 6 llenguados
150 gr. de salmó fumat
250 cm3 de xampany
100 gr. de mantega

1 llimona
150 gr. de nata
2 rovells d'ou
1 cullerada de farina

Compreu uns llenguados d'1/4 de kg., més o menys, treieu-ne quatre filets, doblegueu-los per la meitat posant-hi al mig una llenca de salmó fumat; amaniu-los amb molt poca sal, perquè el salmó és fort.

Poseu 50 grams de mantega en una cassola i poseu-hi els filets de llenguado perquè es cuguin a foc suau; doneu-los la volta i després afegiu-hi el suc de mitja llimona i el xampany sec.

Deixeu-ho coure fins que el peix sigui blanc (uns vuit o deu minuts). Treieu els filets i poseu-los en la plàtera de servir que aguantí el forn, escorreu-los bé. Deixeu que el suc de la cassola vagi minvant fins que resti una mica espès; aleshores poseu-lo en un pot més petit.

En un pot, poseu-hi una cullerada grossa de mantega i una de farina, trebal·leu-ho damunt de foc suau per a unir-ho bé; afegiu-hi el suc del peix colat i dos rovells d'ou, batent-ho amb força perquè no es quallin; després, els 150 grams de nata o crema de llet; remeneu-ho una estona amb cullera de fusta a foc suau, fins que s'espesseixi. Cobriu amb la salsa els llenguados, poseu-hi trossets de mantega i rostiu-ho al forn lleugerament.

Orneu-ho amb un bordó de puré de patata o amb triangles de pa fregit.

La partitura setmanal

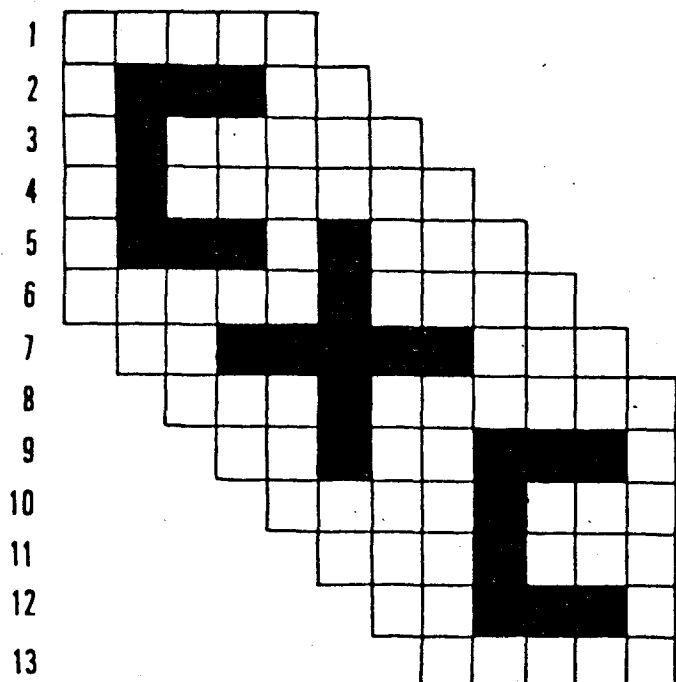
Les campanes

Canon (3.v.)

ENCREUAT

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Horizontals:

1.— Nom d'home. 2.— Vocal. Altrevés, interjecció que denota dolor. 3.— Consonant. Llit lleuger per a dormir-hi una persona. 4.— Cinquanta. Algues que consten d'un tronc amb entrenusos llargs i nusos curts. 5.— Vocal. Vocal. Al revés, got usat en la missa a l'hora de la consagració. 6.— Axafar. Primera claror del dia. 7.— Que gaudeix de bona salut. Que cedeix fàcilment a la pressió. 8.— Pedra. Objectes de fusta per a guarnir una casa. 9.— Soroll agradable. Gust que causa satisfacció al paladar, al revés. Primera de les lletres de l'alfabet. 10.— Acció de sortir que fa ell. Dolor. 11.— En castellà, rosega. Dit d'una casa aïllada del poble, la qual té camps cultivables al voltant. 12.— Sense número. Vocal. 13.— Sot longitudinal que fa l'arada (plural).

Verticals:

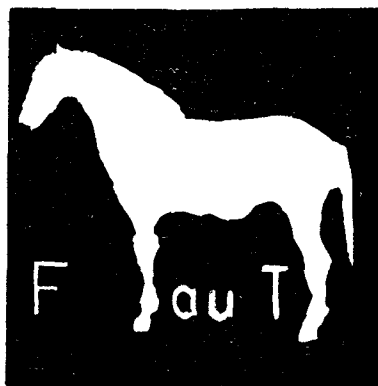
1.— Llum reflectida. 2.— Vocal. Campió. 3.— Consonant. Dos-cents. Focus situat a la costa per a l'orientació de la navegació. 4.— Zero. Vocal repetida. Primera de les lletres de l'alfabet. Animal mamífer plantigrad. 5.— Tractar o combinar una substància amb àcid nítric. Dit del físic d'una persona, en conjunt. 6.— En aquest moment. Pàtria d'Abraham. 7.— Pronom femení. Dit de les persones naturals de l'Àfrica septentrional. 8.— Astre gegant. Tu aconseguies una cosa. 9.— Lletre repetida. Zero. 10.— Planta hortícola vivaç. Dos mil. Cinquanta. 11.— Vocals. Vocals repetides. Cent. 12.— Condiments.

Sopa de lletres

Buscar el nom de nou sants i santes, els noms dels quals comencin per la lletra F.

Amb les lletres restants trobareu un verset de l'Evangeli, amb la cita on es troba.

V O S F A L T R E A F
A I B A F S M A I N R
O I M U E N E C U M A
E C S S T R I E I C N
S N E T N L Y O I R C
I E F I E E U R B F E
E R L F D E E D E I S
R O E H O D P R E R C
Q L D V E E R H O S O
C F I R J A O X I I I
X I F I N U I L E F I

JEROGLÍFIC

Quina revista llegeix?

Solucions del número anterior

Encreuat

Horizontals:

1.— Maria. 2.— A. Pa. 3.— R. Verge. 4.— T. Criada. 5.— I. A. All. 6.— Resar. Tals. 7.— Le. Ous. 8.— Tap. Topada. 9.— Lo. On. J. 10.— Teca. ONU. 11.— Sas. Cos. 12.— Ri. T. 13.— Soria.

Verticals:

1.— Màrtir. 2.— A. El. 3.— R. VC. Set. 4.— I. Er. A. Al. 5.— Apriar. Pot. 6.— Aga. És. 7.— Edat. Tocar. 8.— Ala. Onasis. 9.— Llop. O. 10.— Sua. Oc. R. 11.— SD. No. I. 12.— Ajusta.

Sopa de lletres

Els noms: Eulogi, Eulàlia, Eladi, Eleuteri, Emili, Enric, Eduard, Eloi, Esteve.

El verset: I vosaltres, els demanà, qui dieu que sóc jo? Pere va respondre: El Messies de Déu. Lc. IX, XX.

Jeroglífic

Un en ce e E dor = Un encenedor.

Butlleta de subscripció

Desitjo subscriure'm/renovar la meua subscripció a CATALUNYA CRISTIANA

Nom i cognoms.....

Adreça..... Població.....

D.P.....

☐ Trameto les 2.000 ptes. per gir postal.

☐ Incloc un taló barrat per aquest import.

☐ Prego al Banc/Caixa.....

Agència.....

que se serveixi domiciliar aquest pagament anual, fins a nova

ordre, en la meua llibreta/compte n.º.....

Lloc..... Data.....

Signatura

Envieu aquesta butlleta a:
CATALUNYA CRISTIANA. València 244. Barna-7.

La gent gran interessada en una política gerontològica (V) Per Carles G. Roca

És obvi, (es palesa en el treball anterior, capítol IV d'aquesta sèrie), que la Geriatria és la branca de la Medicina que tracta dels aspectes fisiopatològics i clínics de l'home en envellir.

L'estudi del fenomen d'envelliment admet tres subdivisions: 1) estudi biològic universal de la senectut; 2) estudi de l'home que envellaix, (Geriatria, propiament dit), i 3) estudi de les repercussions socials de l'envelliment.

Totes elles s'agrupen en la Gerontologia, essent-hi assumides la Geologia, la Biologia, la Medicina, les Ciències Socials, la Bioquímica, etc. etc.

Els metges i biòlegs lluiten per trobar les causes que produeixen el fenomen de la vellesa. Se sap que la base anatòmica més sòlida és la teoria que atribueix el fet d'envellir a les alteracions greus de tipus arterioescleròtiques. El que sí és ben cert és que hi ha una interrelació de factors endògens i exògens.

Per dir-ho més sencillament: físic, de la persona, i ambiental, de factor extern.

Aquest factor extern és estudiat pels sociòlegs, que proposen una Gerontologia social. És a dir, una política gerontològica mitjançant la qual, la persona anciana gaudeixi de:

1er. **Assistència sanitària:** Centres geriàtrics que s'ocupin del tractament i profilaxi de les malalties típiques del vell. (Llegiu l'article IV).

2n. **Residències assistencials:** Problema d'importància fonamental ateses les estructures de la societat les quals generen situacions de marginació, solitud i abandonament.

3er. **Pensions suficients:** S'ha de tenir present que una societat en la qual la tendència general és el benestar econòmic no pot ignorar les necessitats del vell, encara que ja no produeixi.

4art **Política d'ocupació:** Cal estudiar acuradament el problema de la jubilació. Per una part sembla que és interessant anticipar la jubilació per tal de cedir llocs de treball i per l'altra cal pensar en l'efecte marginat que representa el fet de disposar encara de molta energia i veure's separat del treball. Aquest és, potser, d'entre tots, el tema més important car suposa una revisió de la filosofia del treball.

5è **Assistència moral i recreativa:** El temps lliure de què disposa el vell ha de significar un potencial creatiu, un desenvolupament intel·lectual, espiritual i cultural per tal que la vellesa esdevingui la culminació de tota una vida. És ara quan hom pot realitzar allò que abans no ha pogut fer.

Aquest serà el tema del pròxim article: tema força interessant car l'actitud mental prèvia a la vellesa i al llarg d'ella permet de gaudir d'una ancianitat lliure d'angoixa.

II VIATGE CULTURAL

15 de novembre de 1981

L'ESTANY - MOIÀ - ARTÉS

Aquesta visita ens permetrà admirar a l'Estany l'església romànica del segle XII i el seu magnífic claustre; a Moià, dos museus: el comarcal, de caràcter arqueològic, i l'altre, instal·lat a la casa pairal del patriota Rafael Casanova. Finalment, a Artés, on dinarem d'arribada, visitarem unes caves on s'elaboren vins escumosos de primera qualitat.

RECORDEU:

- Pelegrinatge a **TERRA SANTA**
- Pelegrinatge a **CZESTOCHOWA** (1-17 d'agost de 1982)
- En setmanes successives donarem més detalls.
- Oberts a tots els amics de **CATALUNYA CRISTIANA**.

CONCURS-SORTEIG

Amb els premis següents:

- Dues places gratuïtes pel pelegrinatge a **TERRA SANTA**.
- Dues places gratuïtes pel pelegrinatge a **CZESTOCHOWA**.
- Dues places gratuïtes per a cada Viatge Curt.
- Segons i tercers premis importants.
- Premis de consolació.

HI PARTICIPARAN:

- Tots els actuals subscriptors amb el seu número de subscripció que figura en la faixa de tramesa.
  - Tots els **NOUS SUBSCRIPTORS** que formalitzin llur subscripció abans del dia 19 de desembre.
  - **TOTA PERSONA** que ens enviï subscripcions per a altres, tant si són d'obsequi com si no, rebrà tants números per participar al sorteig com subscripcions obtingudes.
  - **TOTS ELS LECTORS**, tant si són subscriptors com si no ho són, rebran un número per al sorteig per cada **MOT CLAU** encertat i enviat.
- Per a trobar el **MOT CLAU** caldrà retallar, a partir del n.º 105, el cupó que anirà apareixent en pàgines diferents de **CATALUNYA CRISTIANA** i que caldrà enganxar correctament en un full blanc i quan tingueu el mot complet, envieu-nos-el a la nostra Redacció, amb les senyes del trametent abans del 19 de desembre.

El sorteig es farà, davant Notari, el dia 22 de desembre.

A.T.: AG. VIAT.G.A. T. 55

IMPORTANT:

CADA SETMANA

Cupó amb
la lletra pel

**"MOT
CLAU"**

ANY III:
"A CADA CASA":
**"CATALUNYA
CRISTIANA"**

Música

Concert basco-català

El diumenge 1 de novembre, concert "basco-català" al Palau de la Música, de Barcelona; dues corals importants: la Sant Jordi, del Principat, i el cor Biotz Alai, d'Algorta Getxo per part d'Euskadi. Aquesta darrera agrupació coral, fundada l'any 1926, es presentà a Barcelona el 1978 amb gran èxit, i ha rebut premis

importants; entre ells, un a les millors baixes del País Basc. Interpretaran repertori basc; i al final, conjuntament amb la Coral Sant Jordi, "Els Segadors".

Aquest concert forma part dels actes commemoratius del 50è aniversari d'Unió Democràtica de Catalunya.

Marata

Aquest diumenge, dia 1 de novembre, a les 10 del matí, a la parròquia de Santa Coloma de Marata, les Franqueses del Vallès. Concert Extraordinari a càrrec de Claudi Arimany (flauta), Pere Busquets (Violoncel) i Madrona Elias (clavicèmbal) en ocasió d'haver celebrat els pri-

mers vint-i-cinc concerts. Interpretaran sonates de G.B. Sammartini, J.S. Bach i M. Blavet.

Recordem que aquests concerts es van iniciar el 2 de desembre del 1973 i han aconseguit sempre una gran èxit de públic.

Josep Güell i Guillaumet (un recull biogràfic)

L'Ateneu de Tàrraga commemora el cinquantenari de la mort del mestre Josep Güell i Guillaumet, que l'any 1914 fou un dels fundadors de l'Orfeó Nova Tàrraga (del qual fou director); també fou un dels fundadors de l'Ateneu de Tàrraga, així com promotor de diverses activitats culturals en aquella comarca. En ocasió d'aquest cinquantenari, l'erudit Ramon Novell i Andreu

ha escrit un llibre: "El Mestre Güell", que acaba d'editar l'Ateneu de Tàrraga, on podeu demanar-ne exemplars al preu de 250 pessetes.

Contemporani del grup format pels mestres Millet, Pujol, Balcells i Llongueres, la figura del mestre Güell pot ser interessant per a tots els qui estimen i coneixen el cant coral.

Jersei a ratlles de "Jacquard"

Per a nens de 18 mesos a 2 anys

Materials que hem de fer servir

De la qualitat "mohair" de **PINGOUIN ESMERALDA**, dues troques blau cel i una troca de cada un dels colors: lavanda i malva clar. Dos parells d'agulles de números correlatius, d'acord amb el gruix de la llana. Un joc d'agulles del número més fi, un ganxet, deu botons blaus, cinta elàstica.

Punts que hem de fer

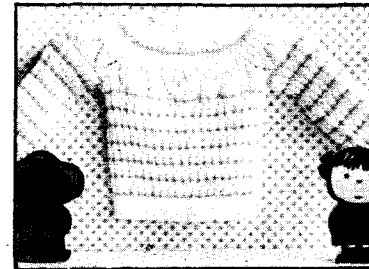
Punt llis del dret. Punt elàstic 1/1. Punt llis ratllat i "jacquard". Dues voltes de cada color lavanda, malva, blau, lavanda; després la 9ª volta: 1 vora, 1 p. malva, 1 p. lavanda, 1 p. vora; desena volta: 1 vora, 1 lavanda, 1 p. malva, 1 p. lavanda 1 p. vora. Repetiu ara dues vegades la novena volta i la desena. De la 15ª a la 22ª voltes: llis ratllat: 2 v. de cada color blau, malva, lavanda, blau. De la 23ª a la 28ª voltes: igual, però canviant el color lavanda pel blau. Repetiu aquestes 28 voltes.

Com es fa el jersei

Esquena: Munteu 85 punts en blau, trebal·leu 3'5 cm. a punt llis del dret, contorn recte a punt ratllat i "jacquard". Mànigues japoneses: aprox. a 21 cm. d'alçada total (70 voltes de punt ratllat i "jacquard") continuar a punt llis en blau, en la primera volta munteu 8 punts a cada costat 101 punts.

A 32 cm. d'alçada total, tancar els 101 punts de cop.

Davant: Com l'esquena fins a l'escot: A 6 cm d'alçada total de màniga, tanqueu els 5 p. centrals. Acabeu cada meitat, per separat, tancant al mig de l'escot cada dues voltes: 1 vegada 4

punts, 1 veg. 3 p., 2 veg. 2 p., 2 p., 2 veg. 1 punt. Espatilles: A 11 cm. d'alt de màniga tanqueu els 35 punts restants.

Muntatge del jersei

Feu les costures dels costats d'11/2 cm. d'amplada. Al voltant de la part alta trebal·leu en blau amb ganxet des de la costura del costat dret: 32 p. baixos fins l'angle superior de l'esquena, 3 p. baixos en el mateix angle (en el mateix forat) 99 punts a l'esquena (1 p. baix a cada punt sense els punts de vora), 3 p. a l'angle, 64 p. a la vora de la màniga esquerra, 3 p. baixos a l'angle, 31 a la vora de l'espatlla de davant, 3 p. b. a l'angle, 39 p. b. a la vora de l'escot, 3 p. b. a l'angle, 31 p. a l'espatlla dreta, 3 p. b. a l'angle, 32 punts fins la costura de la màniga, trebal·leu després 1 volta de punt baix fent altra vegada 3 p. b. a cada angle i simultàniament feu 5 traus a cada espatlla del davant, tal com segueix: espatlla esquerra, després dels 3 punts d'angle: 1 p. b., 2 cad., salteu 2 p. b. 5 p. b., 2 cad., salteu 2 p. b., repetiu ara 3 vegades d'angle, 2 p. b., 3 sentit invers. Cosiu els botons a les espatlles de l'esquena. Doblegueu la meitat de la vora inferior cap al revés i cosiu-ho, deixant una petita obertura per a passar la cinta elàstica, del llarg necessari.

DIUMENGE 1
PRIMERA CADENA
CIRCUIT ESTATAL

10.00 PARLEM
10.30 EL DIA DEL SENYOR. Retransmissió de la santa Missa
11.30 GENT JOVE
12.30 TEMPS I MARCA
14.00 INFORMATIU
15.35 TOM SAWYER
16.05 ESTIU BLAU
17.00 EL BIOLEG
17.30 PRENGUI LA PARAULA
18.00 ANEM A VEURE
18.30 EL DETECTIU NERO WOLFE
19.20 AVANÇAMENT ESPORTIU
19.30 ERA UNA VEGADA L'ESPAI
20.00 VEUS SENSE VEU
21.00 NOTICIES
21.15 A TERRES LLUNYANES
22.15 ESPORTIU
23.45 ENREDO
00.15 COMIAT

SEGONA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 MIRAMAR
14.10 CLAR I CATALÀ
15.00 D'ACI I D'ALLÀ

CIRCUIT ESTATAL

15.30 L'INCREDIBLE HULK
16.15 FLASH GORDON
17.00 LOU GRANT
18.00 MUSICAL EXPRESS
19.00 REALITZAT PER...
20.00 FUTBOL
21.00 MEMORIES DEL CINE ESPANYOL
22.00 LLARGMETRATGE: "Infancia, vocación y primeras experiencias de Giacomo Casanova, Veneciano".
24.00 COMIAT

DILLUNS 2
PRIMERA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 MIRAMAR ESPORTIU
14.25 MIRAMAR
17.00 AVUI TARDA. TEATRE: "La morta", de Pompeu Crehuet.
17.45 DOCUMENTAL

CIRCUIT ESTATAL

15.00 CRONICA 3
16.05 CONTRA EL VENT

18.30 AVANÇAMENT INFORMATIU
18.35 L'ESTEL BLANC
19.00 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.02 POPEYE
19.30 MATT I JENNY
20.00 INFORMATIU JUVENIL
20.25 CONSUM
21.00 TELEDIARI
21.35 LES TRIBULACIONS DEL JUTGE FRANKLIN
22.05 BLANC I NEGRE
22.35 MUSICA PER A SOBREVUIRE
23.35 MA A MA
24.00 AL CIERRE

SEGONA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

18.35 L'HABITACIO DEL FONS
19.00 XERRADA
19.15 MUSICA EN VIU

CIRCUIT ESTATAL

19.45 NOTICIES-2
20.05 LES GARCES XERRAIRES
20.30 "ALCORES" (Cultural obert).
21.30 ELS MEUS TERRORS PREFERITS
23.45 NOTICIES-2
24.00 COMIAT

DIMARTS 3
PRIMERA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 PARLAMENT
14.25 MIRAMAR
17.00 EL CLAU DE LA QUESTIÓ
17.30 MEMORIA POPULAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 CRONICA 3
16.05 CONTRA EL VENT
18.30 AVANÇAMENT INFORMATIU
18.35 L'ESTEL BLANC
19.00 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.02 VIDA D'ESTUDIANT
20.00 NOMS D'AHIR I D'AVUI
20.25 UN MÓN PER A ELLS
21.00 TELEDIARI
21.35 300 MILIONS
22.35 DALLAS
23.35 HOMENATGE A LA PINTURA
24.00 AL CIERRE

SEGONA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

18.30 DIBUIXOS ANIMATS
18.40 LA CUCAFERA
19.15 OBRIR DEBAT

CIRCUIT ESTATAL

19.45 NOTICIES-2
20.00 EL CARRO DE LA FARSA

20.30 RETRAT EN VIU
21.30 AMUNT I AVALL
22.30 LA VIGILIA DEL NOSTRE TEMPS
23.45 NOTICIES-2
24.00 COMIAT

DIMECRES 4
PRIMERA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 TERCENCI A LA FRESCA
14.25 MIRAMAR
17.00 AMOR MEU... QUE N'ETS DE TOSSUT
17.30 CONTRAPUNT

CIRCUIT ESTATAL

15.00 CRONICA-3
16.05 CONTRA EL VENT
18.30 AVANÇAMENT INFORMATIU
18.35 L'ESTEL BLANC
19.00 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.02 ELS SET DE BLAKE
20.00 UN MÓN FELIÇ?
20.25 ARRELS
21.00 TELEDIARI
21.35 SESSIÓ DE NIT: "Más dura será la caída".
23.35 VIURE CADA DIA
24.00 AL CIERRE

SEGONA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

18.30 DIBUIXOS ANIMATS
19.00 ESPORT INFANTIL
19.15 PINTORS ARA

CIRCUIT ESTATAL

19.45 NOTICIES-2
20.00 RONDALLES
20.30 ENTRE DOS CLARORS
21.00 BENNY HILL
21.30 EL TESTIMONI
22.30 ELS MITES
24.00 NOTICIES-2
24.15 COMIAT

DIJOUS 5
PRIMERA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 NYIGO-NYIGO
14.25 MIRAMAR
17.00 OPINIÓ
17.30 VOSTRE PREGUNTA

CIRCUIT ESTATAL

15.00 CRONICA-3
16.05 CONTRA EL VENT
18.30 AVANÇAMENT INFORMATIU
18.35 L'ESTEL BLANC
19.00 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.02 MICKY DONALD
19.30 TERRES I PROFUNDITATS
20.00 PANTALLA OBERTA
21.00 TELEDIARI
21.35 AQUESTA NIT
22.35 FICCIONS
23.30 EN AQUEST PAIS
24.00 AL CIERRE

SEGONA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

18.30 DIBUIXOS ANIMATS
18.40 XOCOLATA DESFETA
19.15 JUSTA LA FUSTA

CIRCUIT ESTATAL

19.45 NOTICIES-2
20.00 ELS NOIS DEL 47 A
20.30 ZARABANDA
21.30 FESTIVAL FOLKLORIC DE ZAGREB
22.45 LA CAIGUDA DE LES ALIGUES
23.45 NOTICIES-2
24.00 COMIAT

DIVENDRES 6
PRIMERA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 ART FLASH
14.25 MIRAMAR

CIRCUIT ESTATAL

15.00 CRONICA-3
16.05 CONTRA EL VENT
17.05 BLA, BLA, BLA
17.45 ESPANYA HI ERA
18.35 AVANÇAMENT INFORMATIU
18.38 L'ESTEL BLANC
19.03 EL LIBRO GORDO DE PETETE
19.05 SPIDERMAN
19.30 ALTRES COSES
20.25 MÉS VAL PREVENIR
21.00 TELEDIARI
21.35 TEATRE: "Las viejas difíciles", de Carlos Muñoz.
23.35 MUSICA, MAESTRO
24.00 AL CIERRE

SEGONA CADENA
CIRCUIT ESTATAL

19.15 NOTICIES-2
19.30 LA CLAVE
23.45 NOTICIES-2
24.00 COMIAT

DISSABTE 7
PRIMERA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

10.00 LA CUCAFERA
10.30 DIBUIXOS ANIMATS

CIRCUIT ESTATAL

11.00 SABADABADA
13.00 LOTERIA UNICEF
14.00 INFORMATIU
15.35 ELS PICAPIEDRA
16.05 PRIMERA SESSIÓ: "Jornada desesperada". (1942)
18.00 APLAUSO
19.05 LLAPIS I PAPER
20.00 NOTICIES
20.25 FUTBOL: At. de Bilbao-Real Madrid.
22.30 INFORME SETMANAL
23.30 LLARGMETRATGE
01.00 COMIAT

SEGONA CADENA
CIRCUIT CATALÀ

14.00 MIRAMAR
14.10 EL CASTELL DELS TRES DRAGONS
15.00 BARCELONA TVE

CIRCUIT ESTATAL

15.30 PRENGUI LA PARAULA
16.00 VIDA A LA TERRA
17.00 RETRANSMISSIÓ ESPORTIVA
19.00 POLIESPORTIU
20.00 CINE CLUB: "Camarada X". (1940)
22.00 TEATRE REIAL. Orquestra de RTVE
24.00 COMIAT

VIATGES COSMOS

Enric Granados, 19 - Gran Via, 654 - Passeig Valldaura, 266

EXCURSIONS PER A LA TERCERA EDAT

Novembre 1981 - Sortides amb autocar tots els dijous
Dia 5 - Castell dels Templaris de Barberà. Les artesanies d'alabastre de Sarreal. L'ermita dels Sants Metges, amb el seu original pòrtic d'eines del camp. Dinar a Les Masies de Poblet. I a la tarda, visita al monestir. Tot inclòs 1.200.-- Ptes.

Dia 12. Sant Llorenç de Morunys i el seu esplèndid barroc. La muntanya del Port de Comte i Coll de Porc. L'antiga Tuixent, rústica i amb un bon dinar. 1.200.-- Ptes.

Dia 19. El Cabrerès amb el seu mantell de tardor. Panoràmiques de cromatisme i bellesa única. Dinar típic català a Cantonigrós. L'altiva Teveret amb el pantà de Sau. Tot inclòs, 1.000 Ptes.

Reserves exclusives: VIATGES COSMOS

Enric Granados, 19 - Pg. Valldaura, 266 - Gran Via, 654

EDITORIAL REGINA

Edicions Litúrgiques

Agendes, dietaris i articles de pell.

VENDA A LLIBRERIES I PAPERERIES

Mallorca, 87-89 • Barcelona 29

FES-TE SOCI DE LA LLIBERTAT

Nom .....

Direcció .....

desitja rebre informació per a associar-se a la secció espanyola d'Amnistia Internacional. (Remetre a l'apartat de Barcelona 5571)

AMNESTY INTERNATIONAL

muletton

para la higiene del
cuerpo y del hogar.

**compresas
adhesivas**

confort
en paquetes de
20 unidades de
2 hojas
muletton
confort

tissue higiénico

servilletas

braguitas pañal

maxi
en paquetes de
20 unidades de
2 hojas
muletton
maxi

gran stock
en paquetes de
20 unidades de
2 hojas
muletton
gran stock

confort
en paquetes de
20 unidades de
2 hojas
muletton
confort

tissue higiénico

servilletas

braguitas pañal

maxi
en paquetes de
20 unidades de
2 hojas
muletton
maxi

gran stock
en paquetes de
20 unidades de
2 hojas
muletton
gran stock